

**ZPRÁVA O ČINNOSTI
MUZEA ČESKÉHO RÁJE V TURNOVĚ,
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
LIBERECKÉHO KRAJE ZA ROK 2025**

Vernisáž výstavy O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou a Falešný poplach
(Turnovská muzejní noc v pátek 13. června 2025)

Obsah

A. ÚVODNÍ ČÁST	4
1. Název a sídlo organizace	4
2. Soupis nemovitostí, organizační struktura	4
2.1. Objekty expozic, provozně technický objekt a administrativní budova	5
2.2. Dlaskův statek	7
2.3. Depozitáře muzea	7
2.4. Další objekty ve správě Muzea Českého ráje v Turnově	8
3. Organizační struktura Muzea Českého ráje v Turnově v roce 2025	9
4. Počet zaměstnanců	12
B. Specifická odborná část	12
1. Statistické ukazatele za rok 2025	12
1.1. Přírůstky sbírek	13
1.2. Evidence sbírek	15
1.3. Digitalizace sbírek	17
1.4. Výpůjčky a zápůjčky sbírek	18
1.5. Inventarizace sbírek	18
1.6. Konzervování sbírek	19
1.7. Restaurování sbírek	19
1.8. Nové akvizice do sbírek Muzea Českého ráje v Turnově	20
1.9. Veřejná odborná knihovna	22
2. Stálé expozice, výstavy a nové projekty	23
2.1. Nové projekty	25
3. Výstavy	34
3.1. Realizace výstav v MČR v Turnově	34
3.2. Výstavy a expozice v jiných zařízeních	45
3.3. Kulturně vzdělávací akce	47
3.4. Doprovodný program	61
4. Vědeckovýzkumná činnost a popularizace	81
4.1. Archeologické oddělení	81
4.2. Oddělení etnologie a uměleckého řemesla a Pracoviště pověřené péčí o tradiční lidovou kulturu v Libereckém kraji	86
4.3. Oddělení mineralogie a geologie	89

4.4. Oddělení historie umění	90
4.5. Oddělení historických sbírek a knihovny	90
4.6. Vědecké konference, odborné semináře, sympozia, experimenty	91
5. Ediční a publikační činnost muzea	92
5.1. Vlastní edice	92
5.2. Publikační činnost pracovníků muzea v roce 2025	93
6. Jiné výkony a aktivity organizace z pohledu investičních a neinvestičních dotací.....	96
6.1. Práce ve výborech a komisích	99
7. Propagace Muzea Českého ráje v Turnově	100
8. Falešný poplach – kapela složená ze samých muzejníků.....	101
C. EKONOMICKÉ UKAZATELE	102
1. Souhrnný přehled	102
2. Provoz pokladny a prodejny muzea	103
3. Finanční hospodaření včetně komentáře dle navrženého obsahu ve směrnici rady LK	104
D. ZÁVĚREČNÁ ČÁST.....	114
Ohlédnutí ředitele Muzea Českého ráje v Turnově za rokem 2025	114
Příloha 1. Roční výkaz o muzeu pro MK ČR.....	117
Příloha 2: FOTODOKUMENTACE	122

A. ÚVODNÍ ČÁST

1. NÁZEV A SÍDLO ORGANIZACE

Muzeum Českého ráje Turnov, příspěvková organizace Libereckého kraje

adresa: Skálova ul. 71, 511 01 Turnov

IČO: 00085804

Zřizovatel: Liberecký kraj, U Jezu 642/2 a, 46001 Liberec

ředitel muzea: PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (od 1. 1. 2021)

email: muzeum@muzeum-turnov.cz, telefon: 481322106, 481321148, fax 481325 277

Bankovní spojení: Česká spořitelna Turnov a.s., číslo účtu: 1260590339/0800

Zaměření:

- Regionální muzeum se specializací na dokumentaci drahých kamenů a historii zlatnictví a šperkařství.
- Usnesením Rady Libereckého kraje č. 834/04/RK bylo Muzeum Českého ráje v Turnově (dále MČRT) pověřeno výkonem funkce odborného regionálního pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu v Libereckém kraji.
- MČRT je organizací oprávněnou provádět archeologické výzkumy ve smyslu zák. č. 20/1987 Sb. v platném znění.

Právní postavení: příspěvková organizace s právní subjektivitou

2. SOUPIS NEMOVITOSTÍ, ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Pozemky				
parcela č.	výměra m ²	druh pozemku, způsob využití	katastrální území	list vlastnictví
532	279	zahrada	Turnov	932
534/2	374	zahrada	Turnov	932
534/3	138	zastavěná plocha a nádvoří	Turnov	932
533	1310	zastavěná plocha a nádvoří	Turnov	932
535	719	zastavěná plocha a nádvoří	Turnov	932
539/1	494	zastavěná plocha a nádvoří	Turnov	932
539/2	332	zastavěná plocha a nádvoří	Turnov	932
536/1	582	zastavěná plocha a nádvoří	Turnov	932
537	332	zastavěná plocha a nádvoří	Turnov	10001
538	214	zahrada	Turnov	10001
1184/7	3	ostatní plocha	Bystrá n. J.	230
2582/139	6	ostatní plocha	Benešov u Semil	

Stavby				
čp. budovy	na parc. č.	způsob využití	katastrální území	list vlastnictví
70	533	občanská vybavenost (administrativní budova)	Turnov	932
71	535	občanská vybavenost (expozice a výstavní sály)	Turnov	932

Stavby				
čp. budovy	na parc. č.	způsob využití	katastrální území	list vlastnictví
72	537	občanská vybavenost (expozice, výstavní sály, provozně technické místnosti)	Turnov	10001
bez čp./e	539/1	občanská vybavenost (depozitář)	Turnov	932
občanská vybavenost	539/2	občanská vybavenost (expozice Horolezectví)	Turnov	932
občanská vybavenost	534/3	občanská vybavenost (Kamenářský dům)	Turnov	932
bez čp./e	195	jiné stavby (sroubek)	Bukovina u Turnova	241
bez čp.		věšadlový most v Bystré n.	Bystrá n. J.	

2.1. Objekty expozic, provozně technický objekt a administrativní budova

• Dům čp. 71 ve Skálově ulici

Hlavní budova muzea, kterou MČRT získalo odkazem v roce 1926 od továrníka Boháčka a posléze darovací smlouvou od Města Turnova (historický majetek města), využívá muzeum pro šest stálých expozic a výstavní sál. Součástí čp. 71 je objekt bývalé galerie, na jehož místě byla realizována stavba nové stálé expozice Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa (2019), objekt depozitářů, rekonstruovaný v roce 1992 a rozšířený o přístavbu v roce 2008 a objekt Kamenářského domu, jehož stavba byla dokončena v roce 2010.

V roce 2024 prošla zásadní proměnou expozice Lidová kultura Pojizeří (3.NP hlavní budovy). Ta byla realizována jako jeden z rozvojových projektů organizace z motivační složky rozpočtu Zřizovatele, dále s podporou MK ČR z dotačního titulu na podporu expozičních a výstavních projektů; dofinancování bylo zajištěno i vlastním rozpočtem, resp. z prodeje služeb. Slavnostní otevření se uskutečnilo 6. února 2025.

Ve 3. čtvrtletí 2024 byla zahájena rekonstrukce expozice Nejstarší dějiny Českého ráje a Pojizeří podpořené z Fondu malých projektů (INTERREG, česko-polský projekt). Nová expozice byla návštěvníkům zpřístupněna 13. června 2025 v rámci Turnovské muzejní noci. V rámci rozvojových projektů z motivační složky rozpočtu zřizovatele byla 19. září v expozici Historie kamenářství zpřístupněna prezentace replik středověkých korun od Jiřího Urbana s názvem Koruny císařů a králů. Bohužel první instalace nesplnila naše společné očekávání, proto došlo ještě do konce roku 2025 k lokálním stavebním úpravám a reinstalaci této části expozice.

• Expozice Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa

Stálá expozice, kterou investor Liberecký kraj a MČRT realizovali v rámci projektu „Pro horolezce neexistují hranice“, byla zpřístupněna 7. září 2019. V prosinci 2025 skončila udržitelnost projektu, proto jsme spolu s architekty této expozice zahájili přípravu na renovaci

dožilých prvků a odstranění provozních problémů, které byly provozovatelem expozice od roku 2019 monitorovány.

V roce 2024 byly dokončeny stavební úpravy v prostoru mezi severním a západním průčelím objektu horolezecké expozice, kde byla zřízena retenční nádrž a exteriérová výstavní plocha pro tematickou zejm. horolezeckou fotografii. V roce 2025 bylo v prostoru původního *věžeňského dvora* realizována první etapa venkovního lapidária s prezentací zejména exteriérové barokní plastiky podle studie Ing. arch. Michala Šrámka.

Na tento projekt se podařilo získat dotaci z programu na podporu expozičních a výstavních projektů MK ČR, bohužel komise posoudila přístřešky nad sochami jako stavební práce a nebyly tak z dotace podpořeny. Vzhledem k tomu, že jde o bezprostřední ochranu sbírkových předmětů, je více než nutné toto zastřešení v roce 2026 realizovat.

- **Kamenářský dům**

V objektu Kamenářského domu probíhaly během roku 2025 drobné práce spojené s běžnou údržbou interiéru. Přízemí Kamenářského domu slouží jako přednášková místnost a prostor pro edukativní dílny, v patře objektu byly v roce 2025 realizovány krátkodobé výstavy.

- **Dům U bažanta čp. 70 ve Skálově ulici**

Budova je ve správě MČR Turnov od roku 1977. V objektu je umístěno návštěvnické centrum, prodejna, badatelna, kanceláře odborných pracovníků, úklidová místnost a sociální zařízení pro návštěvníky. V domě čp. 70 byla prováděna běžná údržba, do které zahrnujeme i výměnu dožilých spotřebičů. Historický suterén čp. 70 je využíván ve výjimečných případech např. při Dnech evropského kulturního dědictví nebo Turnovské muzejní noci.

- **Dům čp. 72 ve Skálově ulici (Multifunkční centrum – dále MFC)**

Muzeum Českého ráje v Turnově získalo v roce 2015 na základě usnesení zastupitelstva Libereckého kraje právo hospodaření k nemovité věci: p. p. č. 537 o výměře 332 m², zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je objekt s čp. 72. Do konce ledna roku 2019 byl dům na základě nájemní smlouvy využíván Městem Turnov pro kanceláře městského úřadu.

Dům čp. 72 přímo sousedí s hlavní muzejní budovou čp. 71 a spolu s domem U Bažanta (čp. 70) tvoří průčelí uzavřeného muzejního areálu.

Dům byl zakoupen v předstihu před stavbou objektu nové stálé expozice horolezectví, která byla v letech 2017 až 2019 realizována v rámci projektu CIL 3 „Pro horolezce neexistují hranice“. Již při přípravě projektu této expozice bylo zřejmé, že v rámci rozsáhlých stavebních úprav dojde k demolici budovy, v níž muzeum provozovalo údržbářskou dílnu, sklad materiálu pro údržbu, sklad výstavního mobiliáře a přednáškový sál. A právě všechny tyto provozně technické místnosti měly být přesunuty do sousedního domu čp. 72. Ten měl však zřetelné limity, které mohla odstranit jenom jeho komplexní rekonstrukce. Šlo zejména o bezpodmínečně nutné statické zajištění základového zdiva i zdí v prvním a druhém nadzemním podlaží včetně posílení únosnosti stropů. Dále bylo nutné přizpůsobit vnitřní dispozici domu funkci multifunkčního objektu MČRT, kde byly plánovány jak expoziční, tak i ty výše zmíněné provozní prostory, které bylo nutné stavebně oddělit.

Od září 2023 byl objekt zpřístupněn veřejnosti, ale s ohledem na nedostatečné připojení elektrického proudu nemohly být využívány i ostatní provozně technické místnosti (konzervátorské a provozní dílny atd.). Dodavatel ČEZ Distribuce a.s. posílil přívod el. proudu až v posledním čtvrtletí 2024, proto byl objekt v plném rozsahu využíván až od roku 2025.

Využití domu čp. 72 po rekonstrukci:

- 1) V 1. PP je instalována expozice „Luminiscence“. Do nového objektu se přesunula z nevyhovujících suterénních prostor domu čp. 70;
 - 2) jižní polovina domu v 1. NP třemi místnostmi organicky navázala na expozici mineralogie umístěnou v hlavní expoziční budově muzea v čp. 71 (vznikl prostor pro významné akvizice a tematické výstavy z oboru mineralogie);
 - 3) v severní polovině v 1. NP jsou stavebně oddělené technické prostory muzea – depozit výstavního mobiliáře a zapůjčených výstav; stavebně oddělený archiv účetnictví a GDPR, dílna údržby; sklad chemikálií, dále sociální zařízení a výtah určený pouze provozu muzea (se stanicemi v každém nadzemním podlaží); pro návštěvnický provoz je využíván výtah z expozice Horolezectví pro 2. NP;
 - 4) do 2. NP je situován velký multifunkční přednáškový a výstavní sál s technickým zázemím a sociálním zařízením; přímo na expozici Horolezectví plynule navazuje výstavní sál věnovaný dílu předního českého fotografa hor a horolezců Viléma Heckela;
 - 5) do 3. NP jsou situovány konzervátorské dílny a jejich sklad, dále pořádací a karanténní místnost pro oddělení historických sbírek a archivu, sociální zařízení a inspekční pokoj.
- Objekt je zajištěn pasivními i aktivními zabezpečovacími a protipožárními prvky (bezpečnostní skla, bezpečnostní a protipožární dveře, dveře, EZS s připojením na PCO a EPS).

2.2. Dlaskův statek

Turnov - Dolánky čp. 12 - národní kulturní památka (rejst. č. ÚSKP 351)

Je užíván na základě nájemní smlouvy (vrácen v restituci v roce 1993). V areálu a objektu Dlaskova statku je umístěna expozice tradiční lidové kultury a zemědělského nářadí. Součástí areálu je objekt Rakoušův sroubek v Dolánkách, ve správě MČR Turnov. Rakoušův sroubek z roku 1807 byl na své současné místo do areálu Dlaskova statku v Dolánkách přenesen v šedesátých letech 20. století (původně byl součástí Rakoušovy usedlosti na Malém Rohozci). V objektu Dlaskova statku proběhla v roce 2025 kompletní výměna šindelové krytiny na východní polovině střechy. Dále v průběhu roku probíhala běžná údržba včetně konzervačních nátěrů dřevěných konstrukcí a výplní.

2.3. Depozitáře muzea

• **Depozitář v čp. 71 ve Skálově ulici**

Tento depozitář je situován do budovy bývalé městské věznice, budova po rekonstrukci v roce 1992, nová přístavba z roku 2006. Depozitáře jsou z většiny plné, rezervy jsou vytvořeny pouze v depozitáři pro centrální knihovnu. V průběhu roku 2025 docházelo k pravidelným kontrolám stavu depozitářů, vlhkosti a teploty. Čtyřikrát v roce byl proveden větší úklid. V prostoru půdy byla v letních měsících posílena klimatizace, aby se zabránilo možnému poškození sbírkových předmětů.

- **Depozitáře v areálu Dlaskova statku**

V objektu Dlaskova statku a Rakoušova sroubku jsou uloženy sbírkové předměty i předměty z pomocného fondu, které z kapacitních důvodů nebylo možné deponovat v pronajatých depozitárních prostor v Perlové ul. čp. 2180 v Turnově.

- **Depozitáře Koňský trh**

Budova je v majetku spol. KERI, a.s. a pronajaté prostory v areálu firmy slouží k uložení velkoformátových strojů ze sbírkového fondu zemědělského nářadí etnologie. V roce 2021 došlo k transferu naprosté většiny sbírkových předmětů do nově pronajatých depozitárních prostor v Krátké ul. čp. 1293 v Turnově a v roce 2024 k přesunu do nových depozitárních prostor v Turnově, Perlové čp. 2180 (viz níže). Objekt na Koňském trhu dále slouží ke skladování nesbírkových předmětů, např. konstrukcí stánků.

- **Depozitář Perlová čp. 2180**

K 31.8. 2024 byl ukončen pronájem skladových prostor v Krátké ul. čp. 1293 a sbírkové předměty, pomocný fond a další materiál byly přestěhovány do nově pronajatých prostor v Turnově na Výšince, Perlové ul. čp. 2180, Jde o skladovací halu na parc. č. 3352/11 o výměře 285 m². Do objektu byly zakoupeny poschodové skladové regály.

Pronájemem této skladové haly si MČRT zajistilo rezervu do doby výstavby nového Centrálního depozitáře KPO v Českém Dubu. Všechny depozitáře MČR Turnov (= ty v majetku Libereckého kraje) jsou totiž v současné době v limitním stavu uložení sbírkových fondů (některé sbírkové předměty nejsou uloženy ve vyhovujících podmínkách). Rezerva, kterou si turnovské muzeum zajistilo pronájemem části objektu v Krátké ul. čp. 1293, napomůže tomu, abychom nemuseli odmítat dary potenciálních sbírkových předmětů (zejm. zemědělské nářadí), protože pro ně nemáme adekvátní uložení. Bez této rezervy by z terénu nenávratně mizely doklady tradiční lidové rukodělné práce, ale i dalších potenciálních exponátů. Do objektu v Perlové ul. č.p. 2180 byly převezeny i sbírkové předměty sbírky zemědělského nářadí etnologické sbírky z pomocného depozitáře na Dlaskově statku.

- **Centrální depozitář Jablonec nad Nisou**

Budova ve správě Severočeského muzea v Liberci. Muzeum využívá svěřené prostory pro uložení sbírek mineralogie, archeologie, nábytku a nářadí a náčiní sbírkového fondu etnologie a části Scheybalovy sbírky. Kapacita depozitářů pro uložení sbírkových předmětů je z velké části již vyčerpána.

2.4. Další objekty ve správě Muzea Českého ráje v Turnově

- **Věšadlový most v Bystré nad Jizerou**

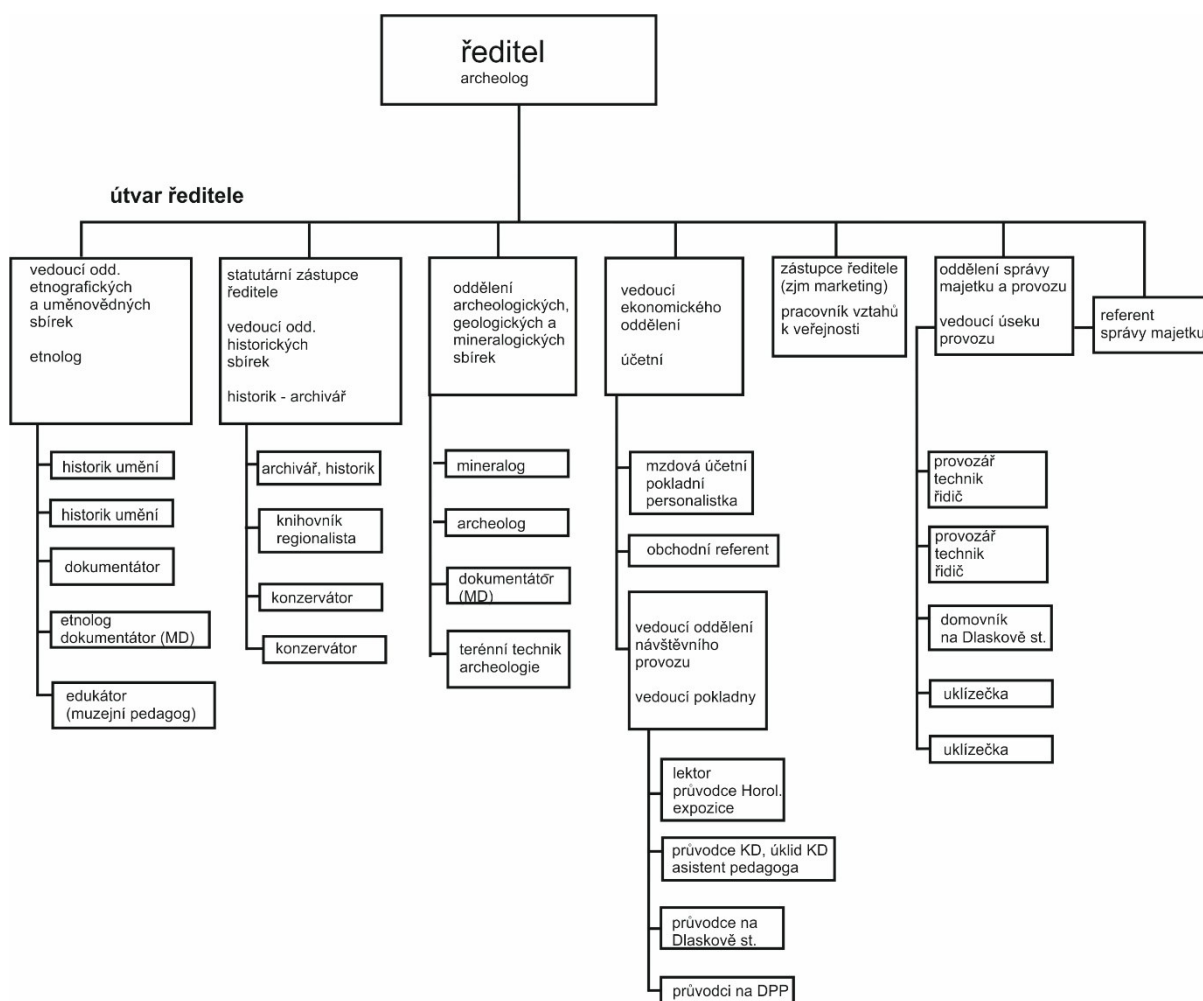
Dřevěný krytý most se zajímavou konstrukční sestavou věšadel byl vystavěn v roce 1922. Kámen s datací 1888 zazděný v pilíři mostu snad odkazuje k jednomu z jeho předchůdců. Výjimečně dochovaná dřevěná dopravní stavba nadále slouží svému účelu (kulturní památka rejst. č. ÚSKP 32419/6-2515). V roce 2025 nebyly s ohledem na rekonstrukci komunikace a její úplnou uzavírkou realizovány žádné udržovací práce.

3. Organizační struktura Muzea Českého ráje v Turnově v roce 2025

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. , ředitel, vedoucí oddělení archeologických, geologických a mineralogických sbírek, archeolog – kurátor sbírek fondu archeologie, evidence sbírek, garant záchranných archeologických výzkumů pro oblast Turnovska, Semilska, Jilemnicka a části Českosudubka, grantová výzkumná a publikační činnost, realizace výstav
Útvar ředitele
PhDr. Vladimíra Jakoubčová , vedoucí odd. etnografických a uměnovědných sbírek, etnolog, kurátor sbírkového fondu etnografie, uměleckého řemesla, fotoarchivu lid. umění a části Scheybalovy sbírky, evidence sbírek, výzkumná a publikační činnost, realizace výstav (od 1. 10. 2025 - 1/2 úvazku)
Mgr. David Marek , zástupce ředitele pověřený řešením zejm. záležitostí odborných oddělení a provozu, historik – archivář (vedoucí oddělení historie a knihovny), kurátor sbírkových fondů historie, numismatiky, sfragistiky, archivu, evidence sbírek, výzkumná a publikační činnost, realizace výstav
Alena Zlevorová , vedoucí ekonomického oddělení, samostatná účetní - zpracování účetnictví organizace, tvorba rozpočtu, účetní uzávěrky za hlavní a vedlejší činnosti, daňového přiznání, DPH, inventarizace, zúčtování grantů
Roman Noska , referent správy budov a majetku - správa budov včetně revize elektro, plyn, hromosvody, EZS a EPS, ad.; správce sbírek - evidence I. stupně, CES, nákup sbírek, darovací smlouvy, výpůjčky, zápůjčky, revize, inventarizace sbírek, kontrola depozitářů, správce IT sítě
Jiří Hlaváček , vedoucí úseku provozu - vedení a koordinace činnosti oddělení provozu, organizační zajištění výstav a akcí, vedení spotřeby energií a zajištění úseku BOZP
Marcela Beranová, DiS. , zástupce ředitele pověřená řešením zejm. záležitostí marketingu a provozu, pracovník vztahů k veřejnosti – propagace veškerých aktivit muzea, grafická příprava a realizace tiskovin, spolupráce se školami
Oddělení archeologických, geologických a mineralogických sbírek
Mgr. Jan Bubal , mineralog - kurátor sbírek mineralogie, geologie, petrografie a drahých kamenů, evidence sbírek, výzkumná a publikační činnost, mezinárodní projekty, realizace výstav
Mgr. Roman Sirovátka , archeolog, garant záchranných archeologických výzkumů pro oblast Turnovska, Semilska, Jilemnicka a části Českosudubka, grantová výzkumná a publikační činnost, realizace výstav
Mgr. Lenka Tuláčková , dokumentátor a administrace záchranných archeologických výzkumů MČRT
Petr Hartman , dokumentátor přípravných prací pro stavby (archeologie - VHČ)
Oddělení etnografických a uměnovědných sbírek – vedoucí oddělení PhDr. Vladimíra Jakoubčová
PhDr. Miroslav Cogan , historik umění, kurátor sbírkového fondu umění (obrazy, plastika, grafika) a šperk, evidence sbírek, výzkumná a publikační činnost, mezinárodní projekty, realizace výstav

Mgr. Lenka Laurynová - historik umění, kurátor sbírkového fondu umění (obrazy, plastika, grafika) a šperk, evidence sbírek, výzkumná a publikační činnost, mezinárodní projekty, realizace výstav
Mgr. Michaela Havelková , etnolog – dokumentace tradičních jevů tradiční lidové kultury, plnění výzkumných programů etnologie, evidence sbírek etnologie, realizace výstav (od 1. 10. 2025 - 1/2 úvazku)
Mgr. Václav Holas , etnolog – dokumentace tradičních jevů tradiční lidové kultury, plnění výzkumných programů etnologie, evidence sbírek etnologie, realizace výstav, garant činnosti Pověřeného regionálního pracoviště pro Koncepti účinnější podpory a tradiční lidovou kulturu v Libereckém kraji
MgA. Marie Pešková , muzejní pedagog a lektor edukativních programů muzea (Kamenářský dům)
Oddělení historických sbírek vedoucí oddělení Mgr. David Marek
Mgr. Antonín Mojsl , archivář – historik – kurátor sbírkových fondů archivu, části Scheybalovy sbírky, evidence a katalogizace sbírek, realizace výstav, výzkumná a publikační činnost
PhDr. Jiří Sajbt , knihovník – kurátor sbírek regionální literatury a odborné specializované knihovny se statutem veřejné knihovny, kurátor sbírkových fondů starých tisků, evidence sbírek, badatelská služba
Tomáš Štefánek , konzervátor – základní ošetření sbírkových předmětů – kovy, dřevo, ad., výroba výstavních modelů, realizace výstav
Bc. Lenka Mařanová , konzervátor – základní ošetření sbírkových předmětů – textil, kovy, dřevo, ad., výroba výstavních modelů, realizace výstav (MD)
Pavel Hendrych, DiS. – pomocné a úklidové práce v konzervátorské dílně (VPP s podporou ÚP, náhrada za MD – Bc. Lenka Mařanová)
Ekonomické oddělení – vedoucí oddělení Alena Zlevorová
Petra Lazarová , mzdová účetní, personalista, pokladní – mzdová agenda, pokladna, evidence došlé a odeslané pošty, administrativní práce, inventarizace majetku
Ivana Havrdlíková , obchodní referent (VHČ)
Adam Jíra , vedoucí oddělení návštěvnického provozu - doprovod návštěvníků, organizace návštěvnického provozu, zajištění prodeje zboží z hlavní činnosti MČRT, organizační zajištění so a ne služeb, prodej suvenýrů
Monika Tichá průvodce, asistent muzejního pedagoga, úklid Kamenářského domu
Iveta Matoušová , lektor, průvodce horolezecké expozice - lektor edukativních programů, organizace doprovodných programů a průvodce v expozici Horolezectví
Milena Tauchmanová , průvodce Dlaskův statek – doprovod skupin návštěvníků, prodej vstupenek a zboží, úklid Dlaskova statku (do 31. 1. 2025)
Jakub Košek , průvodce Dlaskův statek – doprovod skupin návštěvníků, prodej vstupenek a zboží, úklid Dlaskova statku (od 1. 4. 2025)

Oddělení provozu správy majetku – vedoucí úseku provozu Jiří Hlaváček referent správy majetku Roman Noska
Marek Klein , provozář, řidič, údržba vozidel, technické zabezpečení výstav a akcí, opravy
Martin Kašpar , domovník Dlaskův statek
Blanka Kosová , uklízečka - úklid objektů MČRT (čp. 70, čp. 71)
Jana Kosová , uklízečka – úklid objektů MČRT (čp. 72, objekt expozice Horolezectví)
Vedlejší hospodářská činnost – mzda hrazena z příjmů vedlejší činnosti
Petr Hartman , dokumentátor přípravných prací pro stavby (archeologie)
Ivana Havrdlíková , obchodní referent – vedoucí prodejny – evidence, zásobování

4. POČET ZAMĚSTNANCŮ

V roce 2025 bylo zaměstnáno v MČR Turnov 27 pracovníků v hlavním pracovním poměru, z toho 2 pracovníci na úseku vedlejší hospodářské činnosti.¹ K 1. 4. 2025 došlo k změně na pozici průvodce Dlaskova statku: Milena Tauchmanová odešla do starobního důchodu a na pozici průvodce ji vystřídal Jakub Košek. K 1. 10. 2025 se vrátila z rodičovské dovolené etnologka Mgr. Michaela Havelková, ale pouze na 1/2 úvazku. A k stejnému datu si na ½ snížila úvazek i PhDr. Vladimíra Jakoubčová.

B. Specifická odborná část

1. STATISTICKÉ UKAZATELE ZA ROK 2025

Naše odborné i popularizační aktivity nebyly v roce 2025 vyšší mocí omezeny a mohly se tudíž uskutečnit v souladu s naším strategickým dokumentem - KONCEPCÍ ČINNOSTI MUZEA ČESKÉHO RÁJE V TURNOVĚ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE LIBERECKÉHO KRAJE NA ROK 2025.

Tabulka výkonů	2023	2024	2025
Počet návštěvníků celkem	62 596	64 107	63 977
z toho: návštěvníci akcí, výstav a expozic	56 465	64 029	60 174
z toho: návštěvníci Dlaskova statku	14 429	15 203	13 388
z toho: návštěvníci edukačních programů	7 989	7 875	8 100
Badatelé: návštěvy / elektronicky	8/10/110	25/42/150	60/40/180
Výnosy ze vstupného /v tis./	1 878	1 944	2 389
Počet výstav /z toho v jiných organizacích /z toho v zahraničí	28/10/0	30/13/0	36/11/0
Počet akcí, přednášek, koment. prohlídek, on-line prezentací	255	242	407
Počet symposií, konferencí a seminářů	2	12	15
Počet doprovodných programů pro školy a rodiny	228	274	188
Počet získaných sbírkových předmětů (předměty/soubory)	1375/1975	705/7860	626/51
Náklady na nákup sbírkových předmětů	758	215	533
Bezplatně získané sbírkové předměty	562	294	
Počet zapůjčených /vypůjčených sbírkových předmětů	463/474	1 444/271	1 287/809

¹ Podrobné údaje viz část D. Ekonomické ukazatele, kap. 3. Finanční hospodaření včetně komentáře dle navrženého obsahu ve směrnici rady, tabulka Mzdový vývoj a stav zaměstnanosti – hlavní činnost.

Tabulka výkonů	2023	2024	2025
Restaurování / konzervování sbírek	183	161/157	16/1 189
Počet přírůstků odborné knihovny	441	400	425
Náklady na nákup knih /v tis./	15	13	14
Počet zpracovaných předmětů ve II. stupni evidence /aktualizace	4 675/5 059	1 782/1 922	7 405/2 464
Počet digitalizovaných sb. předmětů	3 006	8 578	7 395
Počet inventarizovaných sbírek a souborů	3 143	6 694	19 657
Vědeckovýzkumné úkoly mimo archeologii	32	54	40
Počet záchranných archeolog. výzkumů	307	287	237
Počet vyjádření ke stavebním činnostem	238	208	209
Ediční činnost vlastní edice/příspěvky tisk	3	2	2
Výnosy celkem HČ/VČ /v tis./	30 488/2 342	34 665/2 010	34 211/ 2 004
z toho dotace zřizovatele / odpisy /v tis./	22 985//243	24 825/880	26 400/887
z toho dary: HČ/VČ /v tis./	50/0	66/0	226/0
z toho vlastní výnosy: HČ/VČ /v tis./	3 739/2 332	3 102/1 926	3 696/2 004
z toho jiné zdroje (dotace, granty) /v tis./	3 508	5 712	3 773
z toho ostatní výnosy HČ/VČ /v tis./	206/10	960	116
Náklady celkem HČ/VČ /v tis./	30 488/2 143	34 687/1 988	34 211/1 789
z toho osobní náklady: HČ/VČ /v tis./	17 061/1 274	17 845/1 195	19 834/1 064
Počet zaměstnanců: HČ+DÚP/ VČ	27/2	27/2	27/2
Průměrný plat	39 004	38 491	41 731
Hospodářský výsledek: HČ/VČ /v tis./	0/199	-22/22	0/214

1.1. Přírůstky sbírek

Počet evidenčních čísel přírůstků: 535 př. čísel

51 souborů / 626 předmětů

Počty zpracovaných přírůstkových čísel za jednotlivá oddělení:

Sbírkový fond archeologie

(PhDr. J. Prostředník, PhD., P. Hartman, Mgr. R. Sirovátka):

- Podsbírka archeologická: **19 př. č. / 51 souborů / 110 předmětů**

Jde o sbírkové předměty získané oprávněným pracovištěm MČR v Turnově v rámci výkonu archeologické památkové péče a vlastními sběry.

Sbírkový fond etnologie, umělecká řemesla, Scheybalova sbírka:

(PhDr. V. Jakoubčová /od 1.10.2025-1/2 úvazku/, Mgr. M. Havelková /od 1.10.2025-1/2 úvazku/, Mgr. Václav Holas

- Podsbírka etnografická: **137 př. č.**
- Podsbírka uměleckého řemesla: **11 př. č.**

Jde o sbírkové předměty získané sběrem, darem a nákupem – textilie, keramika a porcelán, zemědělské nářadí a jednotlivosti ze zařízení domácnosti, soubor modelů lidového stavitelství zakoupený od modeláře Josefa Licehamera, soubor devočních tisků a konvolut archiválií od rodiny libereckého malíře Jaro Berana.

Sbírkový fond umění, kamenářské technologie

(PhDr. M. Cogan, Mgr. L. Laurynová)

- Podsbírka Šperkařství a zpracování drahokamů: **př. č. 6**
- Podsbírka výtvarného umění: **67 př. č.**

Jde o sbírkové předměty získané sběrem, darem, nákupem (výtvarní umělci regionu) a výsledky šperkařského sympozia.

Sbírkový fond mineralogie, geologie, paleontologie a petrologie

(Mgr. J. Bubal)

- Přírůstky (celkem): **209 př. č.**
- sbírka mineralogie: **5 př. č.**
- sbírka paleontologie: **37 př. č.**
- sbírka broušených kamenů: **167 př. č.**

Jde o nákupy a sběry z místních lokalit.

Příprava přírůstků:

podsbírka	počet
Geologická	10
Mineralogická	1 600
Paleontologická	100
Petrologická	10
Broušených kamenů	300
celkem	2 020

Sbírkový fond historie a archivu a sbírkové knihovny

(Mgr. D. Marek, Mgr. A. Mojsl, PhDr. J. Zoul Sajbt)

- Podsbírka archivní fondy a sbírky: **57 př. č.**
- Podsbírka sfragistika: **3 př. č.**
- Podsbírka faleristiky: **20 př. č.**
- Podsbírka historická: **1 př. č.**
- Podsbírka knihy (KRL): **5 př. č.**

Knihovna

POČET PŘÍRŮSTKŮ V PŘÍRŮSTKOVÉM SEZNAMU:

- celkem: **425**
- vypůjčeno: **85 publikací**

1.2. Evidence sbírek

Ve II. stupni evidence bylo zpracováno celkem: 7 405 inv. č.

425 signatur

Aktualizováno:

2 464 inv. č.

Počty zpracovaných evidenčních čísel za jednotlivá oddělení:

Sbírkový fond archeologie (PhDr. J. Prostředník, PhD., P. Hartman, Mgr. R. Sirovátka):

Evidence II. stupně: 19 inv. č. (110 předmětů, 51 souborů)

Sbírkový fond umění, kamenářské technologie (PhDr. M. Cogan, Mgr. L. Laurynová)

Evidence II. stupně celkem:

353 inv. č.

z toho:

101 inv. č. podsbírka kamenářství

132 inv. č. podsbírka SCH Umění

120 inv. č. podsbírka SCH E (grafika a malba ve fondu svatých obrázků)

Aktualizace a doplnění neúplných záznamů:

Aktualizováno (upřesnění popisů, doplnění rozměrů, doplnění obrazové dokumentace a pod.):

Celkem:

758 inv. č.

320 inv. č. podsbírka šperkařství a zpracování drahokamů (L. Laurynová)

10 inv. č. podsbírka výt. umění (L. Laurynová)

343 inv. č. podsbírka šperkařství a zpracování drahokamů + podsbírka výt. umění + Scheybalova sbírka SCH U (M. Cogan)

85 inv. č. Scheybalova sbírka SCH E (M. Cogan)

Sbírkový fond etnologie, uměleckého řemesla, Scheybalova sbírka:

(PhDr. V. Jakoubčová, Mgr. V. Holas)

Evidence II. stupně celkem:

284 inv. č.

z toho:

104 inv. č. podsbírka etnologie

54 inv. č. podsbírka umělecká řemesla

126 inv. č. Scheybalova sbírka

Aktualizace záznamů:

1 706 inv. č. podsbírka etnologie
 92 inv. č. podsbírka umělecká řemesla
 2 128 inv. č. Scheybalova sbírka
 3 926 inv. č.

Celkem:

Aktualizace a doplnění neúplných záznamů – jedná se o doplnění záznamů u starých fondů muzea, u kterých nebylo provedeno úplné určení sbírkových předmětů:

Evidence 2. stupně sbírkového fondů umění, uměleckého řemesla se zaměřila především na vyhodnocení sbírkových předmětů získaných od dárců v letech 2023 a 2024. U záznamů pořízených převedením původní evidence sbírek v letech 1978–1980 (tzv. staré fondy muzea) došlo v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva kultury k evidenci a inventarizaci sbírkových předmětů k doplnění obrazových údajů pro charakteristiku sbírky v CES a k doplnění neúplných záznamů, a to z důvodu nedostatečného určení (viz aktualizace). U záznamů z let 2020–2024 bylo provedeno doplnění záznamů o přírůstková čísla, dodaná až v roce 2024, část záznamů provedená brigádníky a dokumentátory byla opravena.

Sbírkový fond mineralogie a geologie (Mgr. J. Bubal)

Evidence II. stupně celkem:	209 inv. č.
sbírka mineralogie:	5 inv. č.
sbírka paleontologie:	37 inv. č.
sbírka broušených kamenů:	167 inv. č.

Sbírkový fond historie a archivu, sbírkové knihovny, Scheybalova sbírka

(Mgr. D. Marek, Mgr. A. Mojsl, PhDr. J. Sajbt, Mgr. K. Jakubičková – grant MK ČR)

Primárně byly do II. stupně evidence zpracovány osobní fondy učitele Josefa Vladislava Šťastného (inv. č. A-OF-JoVŠ), skladatele Aloise Göbla (inv. č. A-OF-AG) či hostinského Františka Žďárského (inv. č. A-OF-FŽ).

V rámci grantu MK ČR bylo do II. stupně evidence zpracováno 6418 inventárních čísel ze Scheybalovy sbírky (archiv – dokumentace výstřižky). Cílem bylo zaměřit se na část osobních fondů a sbírku spjatou s pomocnými vědami historickými. Nejvýznamnějším celkem bylo, v rámci grantu MK ČR, zpracování souboru čítajícím 6 418 inventárních čísel ze Scheybalovy sbírky (část archiv – dokumentace výstřižky). Celkem bylo do II. stupně evidence zpracováno 6 540 inventárních záznamů.

A-FT (archiv-fotografie-Turnov) 1892 ev. č.
 A-FČR (archiv-fotografie-Český ráj) 1446 ev. č.
 A-FO (archiv-fotografie-osobnosti) 628–631 ev. č.
 A-FU (archiv-fotografie-události) 1651 ev. č.
 A-Fy (archiv-firmy) 35–38 ev. č.
 A-VS (archiv-spolky-vojenské spolky) 84 ev. č.
 H (historická sbírka) 568 ev. č.
 HS (sfragistika) 124–126 ev. č.

Fo (faleristika–odznaky) 460–473 ev. č.
 Fm (faleristika–medaile) 431–435 ev. č.
 Fd (faleristika–udílecí diplomy) 248 ev. č.
 Nm (numismatika–mince) 3981–3991 ev. č.
 A-OF-JoVŠ (osobní fond Josef Vladislav Šťastný) 1–39 ev. č.
 A-OF-AG (osobní fond Alois Göbl) 1–12 ev. č.
 A-OF-FŽ (osobní fond František Žďárský) 1–24 ev. č.
 SCH D-V (Scheybalova sbírka-archiv-dokumentace výstřižky) 12/1–67/102 = 6418 ev. č.
celkem 6 540 inv. č.:

KNIHOVNA:

Počet titulů: 34 133

Počet nesbírkových knih: 16 282

Katalogizace:

Odborná knihovna	19 ks
Periodika	401 ks
Regionální knihovna (KRL)	5 ks
Celkem	425 ks

1.3. Digitalizace sbírek

Celkem bylo digitalizováno: 7 395 předmětů

Digitalizovány byly sbírkové předměty ze sbírky z fondu archivu, historie, etnologie, archeologie, umění a uměleckého řemesla. Mimo sbírkového fondu bylo pracováno s dokumentačním materiálem, který byl získán z terénních výzkumů.

Sbírkový fond archeologie (PhDr. J. Prostředník, PhD., P. Hartman, Mgr. R. Sirovátka, Mgr. L. Tuláčková):

Digitalizace celkem: **110 sbírkových předmětů**

Sbírkový fond etnologie, umělecká řemesla, Scheybalova sbírka: (PhDr. V. Jakoubčová, Bc. M. Jelínek do 31.5.2024, Mgr. V. Holas od 1.10.2024)

Digitalizace celkem: **305 ev. č.**

Digitalizovány byly předměty v souvislosti s evidencí nových přírůstků a s kontrolní revizí podsbírkou etnologie skupina Zemědělské nářadí a podsbírkou Scheybalova sbírka, skupina etnologie a umělecké řemeslo.

Sbírkový fond Výtvarné umění, Šperkařství a zpracování drahokamů, Scheybalova sbírka

(PhDr. M. Cogan, Mgr. L. Laurynová)

Digitalizace celkem: **160 ev. č.**

Digitalizovány byly všechny nově získané sbírkové předměty a aktualizace inventárních záznamů v podsbírkách U, T a SCH U se týkaly především doplnění o fotografie dotýčných

sbírkových předmětů. Digitalizovány byly i předměty pro jiná odborná oddělení a pro portál E sbírky.

55 inv. č. podsběrka šperkařství a zpracování drahokamů

56 inv. č. podsběrka výtvarné umění

40 inv. č. různé

Sbírkový fond historie a archivu

(Mgr. D. Marek, Mgr. A. Mojsl, Mgr.)

digitalizace celkem: **6 820 inv. č.**

Největším počinem byla digitalizace souboru kramářských písní ze sbírky J. V. Scheybala, která byla zpracována díky finančním prostředkům získaným z grantu Ministerstva kultury ČR v rámci projektu **Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek III. v rámci Národního plánu obnovy – iniciativa Digitalizace kulturního a kreativního sektoru**. Konkrétně se jedná o soubor inventárních čísel SCH KP 1 – 6 700, jehož katalogizace se plánuje na rok 2026.

Za podpory projektu VISK 6 byl v loňském roce digitálně zpřístupněn rukopis *Knížka kucharzka kterak se magi rozliszne gídla strogiti z roku 1763*.

1.4. Výpůjčky a zápůjčky sbírek

Počet zapůjčených předmětů jinému zařízení:

1 287 sbírkových předmětů

Počet vypůjčených předmětů od jiného zařízení:

809 sbírkových předmětů

1.5. Inventarizace sbírek

Počet inventarizovaných čísel a souborů: **19 657 inventárních čísel**

Podle plánu inventarizace sbírky byla provedena revize podsbírek Scheybalova sbírka – etnografie a umělecká řemesla, umění, archiv – dokumentace místopis a osobnosti

Podsběrka etnologie a uměleckého řemesla

V souladu s Plánem inventarizace sbírkových fondů MČR Turnov byla provedena plánovaná řádná inventarizace sbírky J. V. Scheybala, skupina Umělecké řemeslo a Etnologie. Inventarizaci provedla komise ve složení Mgr. Václav Holas, PhDr. V. Jakoubčová a Mgr. Kateřina Jakubičková v prostorách depozitáře MČR Turnov, centrálního depozitáře v Jablonci nad Nisou, stálé expozici MČR Turnov, na Dlaskově statku v Dolánkách u Turnova a v expozici Kittelův dům na Krásné. Výsledek inventarizace byla předán řediteli muzea 18.12.2025. V souvislosti s předáním části sbírkového fondu etnologie byla nařízena mimořádná inventarizace sbírky etnologie, podskupina zemědělské náradí. Inventarizaci provedla komise ve složení Roman Noska, Mgr. Václav Holas a PhDr. V. Jakoubčová v prostorách depozitáře MČR Turnov, centrálního depozitáře v Jablonci nad Nisou, depozitáře hala Výšinka, stálé expozici na Dlaskově statku v Dolánkách u Turnova a v expozici Kittelův dům na Krásné. Zápis by vedení muzea předán v říjnu 2025 zároveň s předávacím protokolem. Uvedenou část sbírky etnologie převzal Mgr. Václav Holas. Revize obou sbírek byla doplněna do evidence Bach.

Počet inventarizovaných čísel a souborů: inv. čísel**z toho: 5 049 inv. č. Scheybalova sbírka skupina etnologie****561 inv. č. Scheybalova sbírka skupina a umělecké řemeslo****140 inv. č. sbírka etnologie, podskupina zemědělské nářadí**

V souvislosti s inventarizací bylo provedeno přeložení části sbírkových předmětů (textil, zemědělské nářadí a náčiní) v depozitáři v hlavní budově čp. 71, v depozitáři hala Výšinka.

Podsbírka Šperkařství a zpracování drahokamů

V posledním čtvrtletí roku 2025 byla provedena řádná periodická inventura podsbírky Scheybalova sbírka, skupina Umění (SCH U).

Počet inventarizovaných čísel a souborů: 2132 inv. čísel**1.6. Konzervování sbírek****Počet konzervovaných předmětů:****1189 předmětů****z toho:**

kovy	814 předmětů
dřevo	289 předmětů
sklo	42 předmětů
papír	2 předměty
kamenina	9 předmětů
kámen	18 předmět
kůže	3 předměty

V roce 2025 byly realizovány základní konzervátorské zásahy ve fondu archeologie, šperkařství, mineralogie, etnologie, uměleckého řemesla a historie. Velký objem práce představovaly nové přírůstky (zemědělské nářadí) a předměty určené pro expoziční účely v souvislosti s rekonstrukcí expozice Lidová kultura Pojizeří.

1.7. Restaurování sbírek

V průběhu roku 2025 byly zahájeny a dokončeny dodavatelské práce na restaurování následujících předmětů:

- Podmalba na skle sv. Jenůfa, Podmalba na skle sv. Zuzana, Podmalba na skle sv. Jan Nepomucký,
- 2 kopie podmalby na skle se žánrovým motivem Tkadlena, Švec zhotovené Annou Scheybalovou
- Dále byly zahájeny práce na restaurování dřevěných plastik s barevnou polychromií: Panny Marie Svatohororské a sv. Václav a malovaného skříňového medailonu s výjevem Panny Marie s Ježíškem a sv. Josefa. (restaurátoři MgA. Magdalena Rafl Bursová a Mgr. Jakub Rafl) a restaurování a doplnění cínové holby s figurální plastikou sv. Václava (firma Monstranz s.r.o. Turnov). Tyto práce budou dokončeny v roce 2026. Všechny uvedené restaurátorské práce byly financovány ze sponzorského daru od paní Dagmar Nové.
- bylo restaurováno 5 lunet J. J. Hertla (rest. P. Vosátková, R. Jandová)

- administrace grantové žádosti za účelem získání finanční podpory pro restaurování zbývajících 6 menších obrazů J. J. Hertla v roce 2026
- ve 2. pololetí 2025 zahájena rekonstrukce reprezentativní vázy Kamenář (podle foto-dokumentace z r. 1937, financováno z daru Dr. D. Nové)

1. 8. Nové akvizice do sbírek Muzea Českého ráje v Turnově

1) Akvizice – podsbírka umění

Vladimír Mašek – 5 grafických listů – 13 000,- Kč

Josef Drahoňovský – olej – 19 000,- Kč

2) Akvizice – podsbírka šperkařství

1 brož od Oldřicha Sládka – celkem 23 000,- Kč

Oldřich Sládek, brož PERFORMANTE 09, 2019, titan, karbonový střep z Lamborghini

Huracan Performante, 30 000 Kč, 100 x 36 x 34 mm

Pro podsbírku šperkařství a zpracování drahokamů navrhujeme v roce 2025 zakoupit jednu brož Oldřicha Sládka, který představuje mladou naději českého autorského šperku. Architekt a absolvent ateliéru K.O.V (Koncept, Objekt, Význam) na pražské UMPRUM je navzdory svému mládí již velmi dobře zavedenou autorskou osobností zejména na mezinárodní šperkařské scéně. Nejen že své aktuální práce na poli šperku pravidelně prezentuje na nejprestižnější přehlídce Schmuck v Mnichově, ale jeho práce byly vybrány také pro přehlídky významné americké sběratelky Helen Drutt *Rings!* (2022 Houston/USA a Memphis/USA) a *Bracelets, Bangles & Cuffs* (2023-24 Memphis/USA). Pro rozšíření sbírky MČRT byly vybrány dvě brože reprezentující dvě z předchozích sérií a – zejména ve druhém případě – charakteristické svým konstruktivistickým pojetím majícím oporu v autorově profesi architekta. Obě brože ohromující precizností svého technického zpracování byly v Muzeu Českého ráje prezentovány během reprízované výstavy V plné formě na přelomu let 2023 a 2024, jež byla původně připravena pro řeckou metropoli Atény na první polovinu roku 2023. Brože jsou výjimečné nejen svou sofistikovanou konstrukcí a působivou formou, ale také použitím moderních materiálů převzatých z významných průmyslových odvětví – pěnové sklo jako tepelná izolace používaná ve stavebnictví a z oblasti automobilového sektoru pak velmi luxusní materiál v podobě úlomku karoserie vozu Lamborghini Huracan. Brož z pěnového skla bude zakoupena v roce 2026.

Granátový náhrdelník – 5 000,- Kč.

3) Akvizice – podsbírka mineralogie

1. Broušený český granát o velikosti 7,8x7,3 mm. Majitel: Z. Chytrý. Běžná velikost surových českých granátů je 1-4 mm, nad 5 mm jsou granáty vzácné až raritní. Broušené české granáty o velikosti téměř 8 mm jsou unikátní a ve sbírkách máme takový pouze jeden. Finanční částka: 20 000,- Kč.

2. Cílený nákup drahých kamenů III – nákup šesti vybraných drahých kamenů v hodnotě 150 000 Kč navazuje na cílené nákupy v letech 2020 a 2021. Jedná se o soubor velmi estetických a kvalitních vzorků drahých kamenů a vzácných minerálů, které obohacují sbírku o materiál dobývaný na současných nalezištích v Austrálii, v Asii, v Americe a Africe. Mezi získanými drahokamy dominují velmi estetický vzorek vzácného tanzanitu a kvalitní broušený diamant o vysoké čistotě. Akvizice obohacuje mineralogickou sbírku turnovského muzea, která je orientovaná na „Drahé kameny z celého světa“, zároveň se vzorky stanou ozdobou mineralogické expozice. Finanční částka: 150 000,- Kč.

4) Akvizice oddělení etnografie a uměleckého řemesla

14 ks modelů lidového stavitelství z oblasti Českého ráje a Česкодubská

Autor Josef Licehamer, modely zhotovené v období 2009-2020

Celková částka: 250 000,- Kč

Modely lidových staveb představují vedle kreseb, fotografií a stavebních plánů základní typ dokumentace lidového stavitelství. Modely zhotovované na základě stávajících objektů lidové architektury in situ, nebo podle fotografické či stavebně technické dokumentace, jsou v některých případech jediným dokladem existence regionální formy lidového domu. Vznik nejvýznamnější kolekce modelů lidových staveb je spojen s koncem 19. století. Na práci průkopníků tohoto způsobu dokumentace navazuje dnes jen malá skupina modelářů. Patří do ní i Josef Licehamer. Modely, které vytvořil se řadí k jedinečným dílům. S ohledem na jejich technické zpracování mají velkou vypovídací hodnotu a pro dokumentaci lidového stavitelství mají nepopíratelný význam.

č.1: Model Padařovice čp. 4

č.2: Model Český Dub čp. 11

- č.3: Model Dehtáry čp. 7
- č.4: Model Bílá čp. 1
- č.5: Model Bohdánkov
- č.6: Model Zvonička Chuchelna
- č.7: Model Kovárna Příšovice
- č.8: Model Rovensko pod Troskami čp. 47
- č.9: Model Padouchov čp. 2
- č.10: Model Driketa Lučany n. N.
- 11: Model Václavice čp. 168
- 12: Model Ohrazenice
- 13: Model Heřmanice
- 14: Větrný mlýn Mladoboleslavsko

Ukázka zakoupených modelů:

3 historické skříně – 50 000,- Kč

Soubor keramiky – 2 000,- Kč

5) Akvizice – podsběrka historická, numismatická, militaria, fotografie, archivní fondy, sfragistika, faleristika ad.

2 břitvy – 688,- Kč

Historické fotografie a pohledy – 1 133,- Kč

Celkem: 533 821,- Kč

1.9. Veřejná odborná knihovna

Počet knihoven: **1**

Počet knihovních jednotek: **59 489 sv.**

Z toho knihovních jednotek nesbírkové knihovny: **16 215 sv.**

Z toho knihovních jednotek sbírkové knihovny: **42 784 sv.**

Akvizice (nové svazky): **113 sv.**

Počet evidovaných zápůjček: **85 ks**

Zpracováno: **425 svazků**

2. STÁLÉ EXPOZICE, VÝSTAVY A NOVÉ PROJEKTY

Počet stálých expozic MČR Turnov k 31. 12. 2025: **11 expozic**

Počet m² vlastní výstavní plochy: **3 083 m²**

MČR Turnov: **2 633 m²**

Dlaskův statek Dolánky: **450 m²**

Pro stálé expozice byly využívány domy čp. 71 - hlavní budova muzea – suterén, přízemí, první a druhé patro budovy, objekt v atriu muzea, suterén a první patro zrekonstruovaného domu čp. 72 (MFC) a Dlaskův statek.

Názvy instalací:

- Klenotnice (1.PP - čp. 71)
- Mineralogie a drahé kameny světa (1.NP - čp. 71)
- Nejstarší dějiny Českého ráje a horního Pojizeří (2.NP - čp. 71)
- Historie kamenářství od pravěku do současnosti (2.NP - čp. 71)
- Lidová kultura Pojizeří (3.NP - čp. 71)
- Historie Turnovska (3.NP - čp. 71 – slavnostní otevření 18. května 2023)
- Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa (čp. 71 – samostatný objekt)
- Lapidárium a venkovní výstavní plocha (severní trakt za expozicí Horolezectví)
- Výstavní sál Viléma Heckela (2.NP - MFC čp. 72)
- Luminiscence – světélkování (1.PP - MFC čp. 72)
- Dlaskův statek v Dolánkách – obytný dům a hospodářské budovy
(„Ze dřeva a proutí – podomácké zpracování dřeva a proutí v selské usedlosti“)

Objekt	výstavní prostor	plocha (m ²)
Hlavní budova MČRT čp. 71	Klenotnice (1.PP)	41,5
	Mineralogie a drahé kameny světa (1.NP)	202
	Nejstarší dějiny Českého ráje a horního Pojizeří Historie kamenářství od pravěku do současnosti Chodba (2.NP)	264
	Lidová kultura Pojizeří Historie Turnovska Prezentace barokního oltáře	260,5

Objekt	výstavní prostor	plocha (m ²)
	(3 NP)	
	Výstavní sál (3.NP)	186
Expozice Horolezectví	interiér a atrium (1. - 2. - 3. NP)	920
	venkovní výstavní plocha a Lapidárium	270
Multifunkční centrum MČRT čp. 72	Luminiscence (1.PP)	93
	Kabinet minerálů (1.NP)	46
	Štola (1.NP)	38
	Výstavní síň Viléma Heckela (2.NP)	90
	Víceúčelový (přednáškový) sál (2.NP)	63
Kamenářský dům	Edukační a výstavní místnost (1.NP)	44
	výstavní sál (2.NP)	115
Dlaskův statek	interiér a exteriér	450
Celkem		3 083

Jedním z nejvýznamnějších počinů roku 2024 a počátku roku 2025 byla rekonstrukce a nová instalace stálé expozice **Lidová kultura v Pojizeří**. Původně plánovaná *refresh* se proměnila v celkovou rekonstrukci s novým konceptem. Byl pořízen nový výstavní mobiliář, osvětlení a doplněny dosud nevystavené sbírkové předměty. Tento projekt byl podpořen Ministerstvem kultury ČR z programu na podporu expozičních projektů a z motivační složky rozpočtu Libereckého kraje. Kurátorkou expozice byla Vladimíra Jakoubčová, autorem výtvarného řešení Matěj Bárta.

V posledním čtvrtletí 2024 byla zahájena kompletní rekonstrukce expozice **Nejstarších dějin Českého ráje a Pojizeří**. Tento projekt byl realizován s finanční podporou z Fondu malých projektů (INTERREG – Česko-polský projekt, partner muzeum v Jaworu). Stavební úpravy byly dokončeny ještě v roce 2024 a instalace proběhla v prvním čtvrtletí roku 2025. Expozice se dočkala nejenom nového výstavního mobiliáře, ale zejména návštěvnický přívětivé instalace pro všechny věkové skupiny s doplněním o mechanické interaktivní prvky. Kurátorem expozice byl Jan Prostředník, design expozice byl realizována studiem Jiřího Bartoše na základě výtvarného řešení Martiny Hamouzové a Eriky Huptychové.

V roce 2025 byl zahájen projekt **Lapidária** s prezentací zejména exteriérové barokní plastiky podle studie Ing. arch. Michala Šrámka v nově upraveném severním traktu mezi expozicí Horolezectví a ohradní zdí. A do prvního výstavního sálu expozice Historie kamenářství byla zakomponována samostatná expozice s replikami císařských a královských korun zlatníka a klenotníka Jiřího Urbana (**Koruny císařů a králů**). Kurátorem obou projektů byl Miroslav Cogan, na výtvarném řešení se podíleli Markéta Šílena, Michaela Semotánová a Tomáš Coufal. V roce 2025 došlo k výměně dožilého osvětlení v **mineralogické expozici** a také ve štole, kde se řešil i nový informační systém (dokončení plánujeme na 1. čtvrtletí 2026).

Podrobné informace o projektu „**Revitalizace expozic v Muzeu Českého ráje v Turnově**“ viz v kap. 2.1. Nové projekty.

Na **Dlaskově statku** byla 1. dubna 2025 otevřena nová expozice **Ze dřeva a proutí – podomácké zpracování dřeva a proutí v selské usedlosti**, která přiblížila návštěvníkům této významné národní kulturní památky tradiční technologie rukodělného zpracování přírodních materiálů – dřeva, proutí a orobince.

V ostatních expozicích muzea byly po celý rok realizovány udržovací práce menšího rozsahu.

2.1. Nové projekty

„Rekonstrukce víceúčelového domu čp. 72 v Turnově, Skálově ulici“ (U 36)

„IV. etapa – vybavení domu mobiliářem“

7. září 2023 byla po třech letech nákladné rekonstrukce slavnostně zahájen návštěvnícky provoz Multifunkčního centra Muzea Českého ráje v Turnově, domu čp. 72 ve Skálově ulici.

Etapy rekonstrukce domu:

Etapa 0 – rok 2020 – rekonstrukce střechy. Náklady na tyto práce byly hrazeny z dotace z programu Regenerace městské památkové zóny města Turnov a z účelové dotace zřizovatele. Práce zajistila stavební firma SPIDERS spol. s r.o. a náklady na tuto stavbu činily **1 921 500,65 Kč včetně DPH**.

Etapa I – rok 2021 – provedení bouracích prací, podchytávek, zvýšení únosnosti stropů, sanací zdí, odvodnění sklepa a ležatého svodu kanalizace. Před touto etapou došlo k změně projektanta ze S-Projekt Praha na Profes Projekt s. r. o. Turnov, protože původní projektant odmítl projekt rekonstrukce etapizovat do více logických stavebně technologických celků. Rozdělení do více etap umožnilo získat na rekonstrukci finanční prostředky. Náklady na nový projekt hradilo Muzeum Českého ráje v Turnově.

Náklady na první etapu činily **3.254.020,51 Kč (vč. DPH)**. Stavba byla hrazena z rozpočtu Libereckého kraje a částečně i z Programu regenerace městské památkové zóny MKČR.

Etapy II a III rekonstrukce domu čp. 72 byly sloučeny do jednoho technologického celku.

V roce 2022 byla realizována II. etapa rekonstrukce, která organicky navázala na etapu I. a spočívala v provedení bouracích prací v obálce objektu (odstranění oken a dveří, přezdění pilířů oken v uliční fasádě), drobných bouracích prací v interiéru neprovedených v I. etapě (dveřní otvory, prostupy pro instalace), rozvodech zdravotně technické instalace a silnoproudu, řešení a rozvodů plynu, vzduchotechniky a klimatizace, slaboproudé instalace, kompletního systému odvětrání chráněné únikové cesty, instalace ústředního topení i otopných těles, výměny výtahu, zazdívek a nových zděných příček včetně vnitřních omítek, sádrokartonových konstrukcí a opláštění podkroví, skladby podlah vyjma nášlapné vrstvy a také v dokončení sanačních prací v 1.PP. V rámci uznatelných nákladů byla v roce 2022 realizována i fasáda včetně oken a vstupních dveří. Okna i fasáda jsou uvedeny do podoby podle historických fotografií z počátku 20. století.

Etapa III obsahovala povrchové úpravy a montáž koncových prvků zařízení objektu: obložkové zárubně a dveřní křídla, dokončení sádrokartonových konstrukcí, nášlapné vrstvy podlah,

obklady, zámečnické konstrukce, výmalba, koncové prvky silnoproudých instalací, klimatizace v expozicích 1. NP, 2. NP a dílnách ve 3. NP, zařizovací předměty, shrnovací stěna, interiérové zastínění. Stavební část rekonstrukce domu čp. 72 byla ukončena na konci 1. čtvrtletí 2023.

Obě etapy realizovala spol. Instav stavební práce za nabídkovou cenu 17.865.007,51 Kč bez DPH, tj. **21.616.659,09 Kč včetně DPH**.

Etapa IV byla zahájena v po kolaudaci objektu v květnu 2023 a pokračovala ještě v roce 2024. Představuje vybavení výstavním a provozním mobiliářem, IT technologiemi a přístroji pro dvě nové expozice, víceúčelový přednáškový a výstavní sál a jeho zázemí, dále pro provozní místnosti – dílnu pro údržbu objektů muzea a konzervátorské dílny, dále pro archiv ekonomického oddělení a dokumentů podléhajících GDPR, pořádací místnosti pro archiv muzea a výstavní depot. Nejnutnější vybavení pro provoz objektu ve výši 1,5 mil. Kč byl zajištěno ve vlastním rozpočtu na rok 2023. Šlo zejména o prostory využívané návštěvníky, tedy Výstavní sál Viléma Heckela, víceúčelový sál, výstavní prostory za mineralogickou expozicí a suterénní prostory pro expozici Luminiscence.

V roce 2024 byl realizován nákup vybavení provozních místností muzea. Šlo o dokončení vybavení konzervátorských dílen, modelárny a jejich skladů, nákup mobiliáře dílny údržby, pořádacích místností a archivu účetnictví. V roce 2024 byly vynaloženy náklady ve výši 748 897 Kč (Je v tom za drobný dlouhodobý majetek 563 185 Kč (především vybavení do konzervátorské dílny, dále do třídící místnosti, archivu, inspekčního pokoje a dílny), za majetek v operativní evidenci to je 100 133 Kč a za další drobný materiál a nářadí je to 85 279 Kč). V roce 2025 jsme pak ukončili poslední etapu rekonstrukce domu čp. 72 vybavením mobiliářem provozně technické místnosti výstavního depotu v přízemí domu.

„Udržovací práce na fasádě objektu čp. 71, Turnov, Muzeum Českého ráje v Turnově

23012-1-I.E-01 - 23012-1-I.E -01 - I. Etapa - úprava střechy

23012-1-I.E -01.2 – II. Etapa - Úpravy severní a jižní fasády

Projektovou dokumentaci včetně rozpočtu připravila spol. Profes Projekt Turnov v roce 2023, rozpočet na realizaci aktualizovala v roce 2024. Ovšem bylo nutné reagovat na zjištění havarijního stavu oken v 4.NP a novým požadavkem bylo také zlepšit tepelně-izolační vlastnosti objektu zateplením podkroví objektu. Tyto projekční práce byly realizovány v roce 2025.

V roce 2024 byly na domě čp. 71 (KP rejst. č. 26939/6-450 – muzeum v MPZ Turnov) realizovány etapa I (oprava střechy včetně instalace žlabů a svodů) a etapa II (oprava omítky na obou bočních fasádách včetně výměny 2 oken a zazdění jednoho okna na jižní fasádě a následném provedení nátěrů).

Předmětem etapy III jsou úpravy západní a východní fasády. Na východní straně objektu (do dvora) se úpravy týkají pouze výměny oken a zednického zapravení. Na západní straně objektu směrem do Skálovy ulice bude přistoupeno kromě výměny oken k obnově fasády dle historických podkladů.

Okna budou řešena jako otevíravá dle oken stávajících. Budou provedena jako dřevěná dojitá s vnitřní omítanou špaletou a vnitřní dřevěnou parapetní deskou. Mříže na oknech v 1.NP budou před výměnou oken odstraněny včetně jejich kotvicích prvků. V rámci výměny oken

budou okna O3 v 1.NP vybavena bezpečnostním sklem pro ochranu před vniknutím cizích osob.

V 4.NP bude přistoupeno k výměně stávajících dřevěných oken, která jsou v havarijním stavu, za kovová (hliníkový profil). Nová okna budou navazovat členěním na stávající, jedná se o trojkřídlá okna s pevnými sloupky.

Nesoudržné vrstvy omítek budou odstraněny na zdivo, následně znovu nahozeny jádrovou vápenocementovou omítkou. Po provedení vrstvy štuky bude celá plocha fasády natřena jednotným odstínem dle stávající západní fasády.

Celý sokl bude po zednickém zapravení a obnově bosáže (s „pemrlováním“) celoplošně sjednocen novým okrovým nátěrem.

V úrovni 1.NP bude přistoupeno k obnově členění fasády a vložení odstraněných zdobných prvků, které máme zdokumentované na fotografiích z počátku 20. století (okenní šambrány, obnova nárožní bosáže, obnova štukových kvádrů s vazebným „kladením“.

Stejně bude postupováno v 2. a 3.NP (okenní šambrány, průběžná parapetní a patrová římsa, rohové armování pomocí bosáže na vazbu, obnova trojúhelníkového frontonu).

V rámci projektu bude vedle výměny oken a revitalizace fasády řešeno i zlepšení tepelně-izolačních vlastností střešní konstrukce. Tepelná foukaná izolace vodorovných konstrukcí ze skelných vláken nižší objemové hmotnosti otevřená volně foukaná, tloušťky vrstvy přes 150 do 250 mm.

Na konci června r. 2025 byly veškeré podklady předány zástupcům společnosti Energie LK, s.r.o. (IČ: 22312323) ve snaze zajistit dotační titul na tuto poslední etapu projektu.

Financování projektu:

Účelový příspěvek od LK

Program Regenerace MPZ – dotační titul MK ČR

Náklady:

První etapa: 1 978 469,07 Kč (dotace MK 470 000 Kč a Liberecký kraj 1 500 000 Kč)

Druhá etapa: 504 015,12 Kč (dotace Liberecký kraj 500 000 Kč)

Náklady na vyhotovení projektové dokumentace (v r. 2023): 114 000,- Kč.

Předpokládané náklady třetí etapy po aktualizaci projektu v roce 2025 jsou 6.065.897,- Kč bez DPH (7 339 735,1 s DPH).

„Revitalizace expozic v Muzeu Českého ráje v Turnově“

1) Projekt roku 2024 - Rekonstrukce stálé expozice Lidová kultura Pojizeří

V souladu s podanou žádostí o poskytnutí příspěvku na Podporu expozičních a výstavních projektů pro rok 2024 na MK ČR byla v prosinci roku 2024 v Muzeu Českého ráje v Turnově ukončena hlavní část rekonstrukce stálé expozice Lidová kultura Pojizeří s tím, že práce realizované nad rámec tohoto projektu byly dokončeny v prvním měsíci roku 2025. Nová expozice byla návštěvníkům zpřístupněna 6. února 2025. Stáří původní expozice z roku 1982 s sebou již neslo celou řadu nedostatků, především fyzické opotřebení, zastaralý design a nevhodné použití materiálů. V průběhu trvání expozice byly sice některé drobné úpravy provedeny, například

nátěry, výměna osvětlení a podlahových krytin, nicméně se vždy jednalo je o opravy nutné, provedené pracovníky muzea. S vědomím, že se jedná o provizorní zlepšení, po němž bude následovat zásadnější modernizace celé expozice. Z tohoto důvodu vedení muzea rekonstrukci expozice zařadilo do projektových záměrů muzea pro rok 2024.

Nové řešení expozice koncepčně propojuje různé typy přístupů k fenoménům tradiční lidové kultury regionu. Vizuální a informační formou seznamuje návštěvníka s doklady barvitého celku hmotné i nehmotné tradiční lidové kultury regionu Pojizeří. Koncepce obsahové náplně expozice vychází z původního ideového řešení, nicméně novou a moderní formou umožňuje návštěvníkovi lepší poznání prezentovaných jevů. Nabízí bohatší, zajímavější a ucelenější pohled na projevy tradiční lidové kultury. Rekonstrukce tak přinesla zlepšení péče o vystavené exponáty a současně i jejich výrazně lepší prezentaci doplněnou o zážitkový vjem, který odpovídá současným muzejním standardům. Novou instalaci doplňují detailní informace, které návštěvník najde v informačním kiosku. Instalace také nabízí více příležitostí pro atraktivnější a širší nabídku edukačních a animačních programů pro nejširší návštěvnickou veřejnost. V neposlední řadě umožnila i prezentaci nových akvizic muzea (Scheybalova sbírka, dary získané v posledním desetiletí) i nově restaurovaných předmětů. Kromě technických záležitostí, jako byla výměna koberce, stavební úpravy a výmalba prostor, byl v rámci revitalizace inovován výstavní fundus, informační panely a pořízeno kvalitnější a úspornější osvětlení.

Vystavené exponáty jsou výběrem z bohatého fondu etnologické sbírky muzea. Jedná se o předměty dokumentující kulturu všedního dne od konce 18. století do období po první světové válce. Některé z vystavených exponátů byly sebrány a následně prezentovány při příležitosti Národopisné výstavy československé, která se konala v roce 1895 v Praze. První část expozice je věnována lidovému stavitelství. Návštěvníka zde osloví nejen kresby Jana Prouška a Josefa Václava Scheybala, dobové fotografie Jana Šimona a Petra Matouška, ale i unikátní modely lidových staveb Josefa Licehamera. Další část expozice je věnována ukázkám lidovému nábytku. Z bohatého fondu lidového textilu byly do expozice vybrány ukázky ženského svátečního a obřadního kroje, které doplňují vyšívání vínky, šátky a další oděvní doplňky. Nechybí zde ani součástky lidového oděvu dětí a obřadního oděvu kojenců nebo svátečního lidového oděvu mužů. Třetí část expozice je věnována výjimečným výtvarům místních řemeslníků. Dílo řezbářů prezentují vyřezávané dřevěné formy na modrotisk, válečky a formy na máslo a formy na perník. Dovednost hrnčírů dokládají nejen vystavené nádoby na vaření a pečení pokrmů místní produkce, ale i reprezentativní misky a džbány, které se do našeho regionu dovážely z nedaleké Žitavy nebo Boleslawce. Vrchol řemeslné dovednosti pak dokládají práce místních kovářů a cizelérů: kované pokladnice, dveřní a nábytkové zámky a panty i vývěsní štíty. Závěr expozice je věnován lidovému umění. Zastupuje ho tvorba lidových řezbářů, kameníků a malířů. Jedná se o ukázky podmaleb na skle, vyřezávaných plastik světců, kramářských a devočních tisků i drobných liturgických předmětů. Součástí nové instalace jsou i dva unikátní exponáty. Malovaná roubená světnička z roku 1709 a rozměrný kašírovaný a malovaný betlém Michala Bělohávků z poslední třetiny 19. století.

kurátor expozice: PhDr. Vladimíra Jakoubčová

spolupráce: Mgr. Michaela Havelková, Mgr. Václav Holas

autor výtvarného řešení: Matěj Bárta

realizace: Matěj Bárta, Ivana Hanušová, Jiří Hlaváček, Mgr. Václav Holas, Pavel Hendrych, DiS., PhDr. Vladimíra Jakoubčová, Marek Klein, Tomáš Štefánek,
Hlavní dodavatel mobiliáře: Truhlářství Cincibus
Odborný garant: Národní zemědělské muzeum Praha
Financování projektu: dotace MK ČR na podporu expozičních a výstavních projektů
rozvojový projekt roku 2024 podpořený LK
vlastní vklad MČRT

2) Rekonstrukce stálé expozice Archeologie Českého ráje a Pojizeří

Muzeum Českého ráje v Turnově od konce loňského roku připravovalo spolu se svým partnerem, Regionálním muzeem v polském Jaworu, projekt s názvem Od kamene ke sklu (reg. č. N.020.02.0065), na který jsme chtěli získat podporu z česko-polského programu INTERREG. Výstupem měla být realizace nové archeologické expozice v každé z institucí. Stávající turnovská expozice neprošla zatím jako poslední procesem revitalizace a rekonstrukce, který jsme zahájili v roce 2021.

Projekt byl podpořen dotací ve výši téměř jednoho milionu korun. Tento projekt, tedy novou expozici archeologie, bylo nutné podle pravidel programu zrealizovat do jednoho roku od získání dotace. V turnovském muzeu jsme se rozhodli dokončit expozici do začátku letošních letních prázdnin, abychom nabídli našich prezentací pro hlavní návštěvní sezónu roku 2025 zkompletovali. Před vlastní instalací nové archeologické expozice musela proběhnout celá řada stavebních a udržovacích prací: nové elektro rozvody a datové kabely, stabilizace podlahy, instalace vestavby ze sádkartonu, výmalba zdí a položení nové podlahové krytiny. V průběhu těchto nezbytných úprav probíhaly další přípravné práce: finalizace doprovodných textů a dalších podkladů pro výtvarnice a grafičky i konečné návrhy a projektová dokumentace výstavního mobiliáře od výtvarníka Jiřího Bartoše. Turnovští archeologové ladili výběr exponátů, aby byl reprezentativní a zastupoval všechny významné dějinné etapy v Českém ráji a výtvarnice Martina Hamouzová, Erika Huptychová spolu s Marií Peškovou řešily stránku estetickou a edukační. Výstavní mobiliář včetně všech instalačních prvků je vytvořen z čistě přírodních materiálů včetně tisku textů a grafiky na dřevěnou překližku.

Přestože jde o expozici zdánlivě rozsahem nevelkou, o to větší problém měli všichni realizátoři s její náplní. Aby prostě zaujala jak návštěvníka dospělého, ale pochopitelně i toho dětského. Pro děti je zde připravena trochu tajemná instalace doplněná o kreslená diorámata a kukátka s prezentací zdánlivě obyčejných archeologických nálezů. Nezapomněli jsme ani na oblíbené osvětlené šuplíky. Pevně věříme, že i dospěláky zaujme vtipná forma představení nejstarších dějin naší oblasti. Prostřednictvím exkluzivních archeologických nálezů se návštěvníkům předestře zajímavý příběh o osidlování a dalším využívání krajiny Českého ráje a horního Pojizeří od starší doby kamenné až po vrcholný středověk. Ze zajímavých exponátů určitě zmíníme repliku nejstaršího nástroje z území celého Libereckého kraje – jaspisového pěstního klínu z Českého Dubu, dále je tu představen příběh kamenných seker z metabazitu z Jizerských hor, které byly před sedmi tisíci lety lukrativním obchodním artiklem pro celou soudobou Evropu. Pro lepší představu je zde umístěn i model jedné z dílen pravěkého kamenáře, který náradí z metabazitu vyráběl. Šperky a další luxusní artefakty z období mladšího pravěku jsou

upevněné na přírodní plstěné látce a návštěvník si je může zblízka prohlédnout díky skvěle osvětleným nástěnným vitrínám.

Doufáme, že expozice vzhledem k anglické a polské jazykové mutaci přiláká i zahraniční návštěvníky. Cizojazyčné průvodce si návštěvník může prostřednictvím QR kódů stáhnout do svého mobilu, ale v expozici budou k dispozici i tištěné brožury.

kurátor expozice: PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.

spolupráce: Petr Hartman, Mgr. Roman Sirovátka, Mgr. Lenka Tuláčková

autor výtvarného řešení: MgA. Jiří Bartoš, MgA. Martina Hamouzová, MgA. Erika Hupytchová

realizace: Jiří Hlaváček, Pavel Hendrych, DiS., Marek Klein, Tomáš Štefánek,

Financování projektu: INTERREG, Česko-Polsko, Fond malých projektů

Náklady: 1 100 000,- Kč

3) Koruny císařů a králů

V roce 2025 jsme chtěli provést změnu konceptu v expozici Historie kamenářství, a to v části věnované období středověku...přesto, že tato expozice byla slavnostně otevřena v roce 2024.

Zlatník a šperkař Jiří Urban nám totiž nabídl do stálé expozice repliky tří císařských a královských korun – Svatováclavské, Svatoštěpánské a koruny Karla Velikého. Bohužel instalace podle návrhu Markéty Šílené a Tomáše Coufala (designová prosklená stěna s náznakem středověkých vitráží poskytující průhled na vitríny s korunami a replika mozaiky z kaple Svatého Kříže na Karlštejně od Petra Machka s deskami jaspisů z naleziště Ciboušov u Klášterce nad Ohří nenaplnila naše společné očekávání. Tyto jaspisy byly ve 14. století těžené k výzdobě kaplí na Karlštejně i v katedrále sv. Víta) nesplnila naše společné očekávání, proto byla do realizačního týmu přizvána scénografka Michaela Semotánová, která interiér expozice více zintimněla. Navrhla jednoduchou předstěnu (rámová konstrukce z hliníku a sendvičové desky s potiskem), která oddělí výstavní prostor s korunami od ostatní části expozice i za pomoci vhodně zvolené barvy stěn i stropu a vhodného nasvícení korun i mozaiky. Kýženého efektu odděleného intimního prostoru bylo dosaženo i zastíněním okna a části interiéru textilní drapérií a tlumenou středověkou hudbou. Veškeré informace o korunách jsou prezentovány na předstěně, aby návštěvník v expozici vnímal pouze mistrovské dílo Jiřího Urbana. Připravujeme také audio záznam, na kterém autor korun vysvětlí technologický postup a úskalí, která jej při jejich výrobě čekala. Většinu úprav jsme zvládli ještě do konce roku 2025 a zbylé instalační prvky a procesy do konce 1. čtvrtletí 2026.

Financování projektu:

Rozvojový projekt MČRT – motivační částka rozpočtu

4) Lapidárium

Součástí sbírek Muzea Českého ráje v Turnově je soubor pískovcových plastik barokních sochařů a lidových kameníků z 18. a 19. století z Českého ráje a středního Pojizeří, které však dosud nebylo možno vystavit ve stálých expozicích. Přitom se jedná o zajímavý kulturně historický fenomén, který nemá, co do četnosti dochovaných artefaktů a jejich žánrové rozmanitosti v Čechách, obdobu. Například socha sv. Jiří od Kopicova statku v Kacanovech-Vrchách (J. Chládek ml., 1804) je cenným dokladem rustikalizace slohového sochařství a jejího zlidovění do produkce venkovských kamenosochařů, kterou reprezentuje náhrobní plastika *Anděla truchlivé smrti* od Josefa Zemana.

Při stavebních a terénních úpravách areálu turnovského muzea v letech 2020–2023, obehnaného zdí bývalého okresního soudu a věznice, vznikl vhodný, bezbariérový prostor odpovídající potřebám takového lapidária. Některé sochy jsou neúplné, poškozené necitlivou manipulací nebo záměrně z ideologických důvodů v první polovině 20. století. Přesto si stále uchovávají svou dokumentární a kulturněhistorickou hodnotu, takže realizace tohoto expozičního záměru je žádoucí a lapidárium bude cenným obohacením stávajících stálých expozic Muzea Českého ráje v Turnově. Současně tu vzniklo klidné, kulturní a esteticky působivé zákoutí k odpočinku a rozjímání.

Autor libreta a odborný garant projektu, PhDr. Miroslav Cogan, se v předchozích letech věnoval výzkumu exteriérové pískovcové plastiky v širším regionu. Mohl proto vytvořit libreto reflektující základní kulturněhistorické parametry kamenochařské tradice v Českém ráji: logické časové, žánrové a tematické rozvrstvení dochovaného sochařského konvolutu. Podle těchto kritérií uspořádal sochařské exponáty do instalačního schématu, které je osou stávajícího architektonického řešení lapidária. K 11 skulpturám z kmenové sbírky Muzea Českého ráje v Turnově budou do lapidária začleněny i dvě další cenné barokní památky – svatojánská statue a trojiční sloup ze severočeských obcí Nové Sedlo a Vrchnice, které padly za oběť těžbě uhlí. Po přesídlení Oblastní galerie v Liberci do nového objektu rekonstruovaných lázní zůstaly v parku mezi libereckým zámekem a klasicistní Liebigovou vilou nezabezpečené a ohrožené vandaly a zloději. V turnovském lapidáriu jim bude bezpochyby lépe.

S finanční podporou Ministerstva kultury ČR a ve spolupráci s ak. sochařem Alešem Johnem a architektem Michalem Šrámkem mohlo Muzeum Českého ráje v Turnově dát déle uzrávajícímu záměru zaslouženou konkrétní podobu a začít s realizací, která byla dotažena podle projektového záměru až k finálnímu osazení soch na zapuštěné pískovcové konzoly a sokly. Lehká skleněná stříška k ochraně soch před srážkami bude instalována v první polovině roku 2026, takže v listopadu museli být zabaleny do nepromokavých fólií, ve kterých přečkají zimu. Sochy tak budou ochráněny před deštěm a sněhem, aby vodou nasáklý kámen nemohl mráz poškodit.

Financování projektu: dotace MK ČR na podporu expozičních a výstavních projektů

Projekt „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou“ - Největší obraz ve střední Evropě pod drobnohledem archeologa a historika

Od 13. června 2025 do 1. února 2026 připomínala výstava O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou největší exponát turnovského muzea, kterým je obraz podle návrhu Mikoláše Alše „Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou“. Tématem obrazu je bájná bitva, která se podle básně *Beneš Heřmanův* z Rukopisu královédvorského měla odehrát kdesi v Českém ráji na počátku 13. století.

Obraz byl namalován pro pavilon Klubu českých turistů na Národopisné výstavě československé zpřístupněné návštěvníkům od 15. května do 23. října roku 1895 na pražském výstavišti v Královské oboře. O 30 let později 21. června 1925 byl obraz instalován v Turnově na Krajiněské výstavě. V roce 2025 jsme si tak připomenuli 130 let od namalování obrazu a 100 let od jeho první prezentace v Turnově.

Chtěli jsme našim návštěvníkům představit aktuální kritické zhodnocení problematiky tématu obrazu „Pobití Sasíků“ v návaznosti na Rukopisy, zejm. Královédvorský. Zároveň jsme chtěli upozornit na skutečnost upozornit na skutečnost, že bitva v Českém ráji nemusí být vybájená. Protože velký válečný konflikt se území mezi Turnovem a Hruboskalskem odehrál, byť o více než 250 let později v roce 1468. A nešlo v pravém slova smyslu o Sasy, ale o Lužičany...

Vnitřní časovou linkou první části výstavy tvořilo celých deset tisíc let, které v jediném okamžiku bitvy obraz přináší. Byly zde tudíž představeny soudobé zbraně z paleolitu, neolitu, eneolitu, doby bronzové, doby železné i doby římské a stěhování národů i vrcholného středověku. A nejenom zbraně, ale i předměty denní potřeby a zejména oblečení. Druhá polovina výstavy byla věnována představení obou stěžejních výstav s důrazem na tu turnovskou Krajiněskou výstavu. Součástí výstavy se stala i multimediální produkce i pokus o rekonstrukci diorámatu „Pobití Sasíků“ téměř v životní velikosti v atriu muzea.

Vytvořením jednotného grafického vizuálu byla pověřena dvojice grafiček Martina Hamouzová a Erika Huptychová, s kterými muzeum dlouhodobě na některých akcích spolupracuje. Výstava byla doplněna velmi obsáhlým katalogem.

Celý projekt byl koncipován tak, aby zaujal jak místní návštěvníky, tak také širokou turistickou veřejnost bez vazeb na náš region, která tak měla možnost seznámit se s daným tématem a v návaznosti získat náměty dalších výletních možností na Turnovsku.

Výstupy projektu:

1. Výstava: „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou... (Muzeum Českého ráje v Turnově, Skálava 71, termín 13.6.2025-1.2.2026)
2. Dioráma „Pobití Sasíků“ v atriu muzea (13.6.-31.8.2025)
3. komentované prohlídky výstavy jejími autory (minimálně 1x týdně pro veřejnost + pro školy a další skupiny dle objednávek v online systému muzea)
4. animační program zaměřený na dětské skupiny, rodiny a případně i pracovní kolektivy
5. přednášky k tématu výstavy
 - Krajiněská výstava v Turnově (1x)
 - Krajiněská výstava v Turnově roku 1925 na starých skleněných negativech (1x)
 - Turnov na Národopisné výstavě československé v Praze (1x)
 - Obraz „Pobití Sasíků“ očima archeologa (1x)

- Vývoj zbraní a zbroje ve středověku a raném novověku (1x)
- Fantasy a jejich dějinné inspirace (1x)

Ohlas projektu:

Širokou veřejností byl projekt reflektován velmi pozitivně, o čemž svědčí vysoká návštěvnost výstavy i komentovaných prohlídek a přednášek, ale také zápisy v návštěvní knize a recenze na internetu.

<https://www.muzeum-turnov.cz/vystavy/o-nepobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou/>

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/turnovska-vystava-co-jste-chteli-vedet-o-pobiti-sasiku-ale-bali-jste-se-zeptat-n581386.htm>

<https://liberec.rozhlas.cz/obraz-pobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou-je-v-turnove-uz-100-let-v-muzeu-se-dozvite-9505006>

<https://www.mujirozhlas.cz/vybrali-jsme-pro-vas-obraz-pobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou-je-v-turnove-uz-100-let-v-muzeu-se>

<https://www.liberecky-kraj.cz/dre-cs/101330-o-ne-pobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou.html>

<https://www.kudyznudy.cz/akce/o-ne-pobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou>

<https://www.turnovskovakci.cz/foto-tydne/fascinujici-pribeh-legendarniho-obrazu/>

<https://www.muzeum-turnov.cz/akce/komentovana-prohlidka-vystavy-o-nepobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou/>

https://www.metro.cz/kraje/liberecky-kraj/vystava-o-ne-pobiti-sasiku.A250609_113742_metro-liberec-zpravy_lav

<https://kulturnimapa.cz/akce/1/726-nepobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou/>

https://cupress.cuni.cz/ink2_ext/index.jsp?include=podrobnosti&id=692192

<https://www.muzeum-turnov.cz/akce/prednaskovy-cyklus-k-vystave-o-nepobiti-sasiku-pod-hrubou-skalou/>

<https://www.mladoboleslavsko.eu/dr-cs/1175-muzeum-ceskeho-raje-v-turnove.html>

<https://cesky.radio.cz/muzeum-v-turnove-chysta-vystavu-k-obrazu-v-nemz-je-zachyceno-10-tisic-let-8853792>

<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2685680>

<https://nasregion.cz/muzeum-v-turnove-uvadi-vystavu-k-obrazu-v-nemz-je-zachyceno-10-tisic-let-408786/>

Autoři výstavy: PhDr. Jan Prostředník, Ph.D., archeologie a Rukopisy (vedoucí projektu); PhDr. Miroslav Cogan, historie umění; PhDr. Vladimíra Jakoubčová, etnografie; Mgr. Alžběta Kulíšková, Rukopisy; Mgr. Lenka Laurynová, historie umění; Mgr. David Marek, historie; Mgr. Antonín Mojsl, historie; Mgr. Roman Sirovátka, archeologie; Mgr. Lenka Tulačková, archeologie; PhDr. Jiří Zoul Sajbt, historická zbroj a zbraně; Tomáš Štefánek, Pavel Hendrych, Dis., modely

Výtvarné řešení: MgA. Martina Hamouzová, MgA. Erika Huptychová, PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.

Propagace: Marcela Beranová, Dis.,

Edukační a animační programy: MgA. Marie Pešková, Monika Tichá

Instalace: Jiří Hlaváček, Marek Klein, Roman Noska, Blanka Kosová, Jana Kosová –

Dioráma: Petr Hartman a Tomáš Štefánek
Autor pravěkých oděvů: Jan Tonda Půlpán

Financování projektu

Rozvojový projekt MČRT – motivační částka rozpočtu
dotace z MK ČR na podporu regionálních kulturních tradic
dotace z MK ČR na vydání katalogu k výstavě (Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií, okruh 2. Prezentace sbírek formou katalogů sbírek)
Nadace Preciosa
Vlastní vklad žadatele

3. VÝSTAVY

3.1. Realizace výstav v MČR v Turnově

Počet výstav celkem:	36 výstav
z toho výstavy a expozice v jiných organizacích:	11 výstav a expozic

Výstavní sál

Kde se pivo vaří...

Historie pivovarnictví na Turnovsku

Výstava představuje historii i současnost pivovarnictví obecně, ale své návštěvníky zavedla také do pivovarů našeho regionu. Výstava napověděla, z čeho a jak se pivo vařilo v historii a jak je tomu dnes. Zároveň zde byly představeny specifické obory a řemesla s ním spojené jako je bednářství či bečvářství. Stranou ovšem nezůstalo ani ledování, bez kterého by to prostě nefungovalo, a nakonec i hospoda, bez které by to celé nedávalo smysl. V druhé části výstavy byly představeny staré turnovské pivovary (fy Tábořský a Svoboda), dodnes fungující pivovary na Malém Rohozci a ve Svijanech, který dokonce letos slaví kulaté 460. výročí, a v neposlední řadě také před pár lety založený Měšťanský pivovar Turnov. Pro výstavu byly domluveny zápůjčky z Národního muzea pivovarnictví v Kostelci nad Černými lesy, jehož zakladatelé se pivovarnické historii věnují téměř třicet let a ve svých sbírkách mají kousky, které stojí za to vidět.

Muzeum Českého ráje v Turnově / 27. 6. 2024 – 19. 1. 2025

Kurátor výstavy: Mgr. David Marek

Vlasta Matoušová – Hmyz a rostliny zblízka – Obrazy, kresby, grafika

Výstava připravená k sedmdesátým narozeninám turnovské malířky, grafičky a ilustrátorky představila vrstevnatou tvorbu zahrnující kresby, grafiku, malbu i tvorbu skleněných figurek, vyrůstající z inspirativního rodinného zázemí, které byly rovněž připomenuty. Vlasta Matoušová, působící významnou část svého profesního života jako výtvarný pedagog na turnovské ZUŠ a SUPŠ a VOŠ, je známa zejména jako úspěšná autorka vědecké ilustrace a přírodovědné kresby z oblasti botaniky a entomologie, kterou vytvářela pro odborné publikace i časopisy. Také náměty její volné tvorby tvoří převážně scény ze světa hmyzu a rostlin. K výstavě bude

vydána monografie Vlasty Matoušové, součástí doprovodného programu budou také komentované prohlídky za účasti autorky.

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 20. února v 17.00 hodin.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Výstavní sál / 20. 2. – 1. 6. 2025

Kurátorka výstavy: Mgr. Lenka Laurynová

O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou

Výstava o největším obraze střední Evropy a jeho příběhu

Vloni jsme si připomněli dvě významné výstavy – **Národopisnou výstavu československou 1895 a Krajinskou výstavu v Turnově 1925**. Obě spojoval monumentální obraz „**Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou**“, inspirovaný básní z Rukopisu královédvorského.

Obraz **Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou**, o rozměrech 10 × 8,5 m, vznikl v rekordním čase pro pavilon Klubu českých turistů v Praze. Autorem figurální části byl Mikoláš Aleš, na díle se dále podíleli Vojtěch Bartoněk, Karel Vítězslav Mašek, Václav Jansa a scénograf Karel Stapper. Do Turnova se obraz dostal v roce 1925, kde byl až do roku 1931 vystaven v samostatném pavilonu. Dílo v jediném výjevu zachycuje deset tisíc let vývoje zbraní a oděvů – od paleolitu po středověk. Nejde však o reálnou bitvu, ale romantizovanou představu ovlivněnou dobovým vlastenectvím a Rukopisy.

Výstava nabízí kritický pohled na tento obraz, včetně historického kontextu, možných inspirací i skutečné bitvy z pozdního středověku, která mohla stát za legendou. Představíme repliky zbraní, oděvů i výstroje z různých epoch a pokus o rekonstrukci dioramatu téměř v životní velikosti. Druhá část výstavy připomíná obě slavné výstavy, především tu turnovskou.

Součástí byla také multimediální prezentace a pokus o rekonstrukci původního dioramatu v téměř životní velikosti v atriu muzea.

15. května 1895 byla na pražském výstavišti v Královské oboře (dnešní Stromovce) slavnostně zahájena Národopisná výstava československá. Trvala až do 23. října téhož roku a přilákala přes dva miliony návštěvníků. O 30 let později, 21. června 1925, byla v Turnově zahájena krajinská výstava. Trvala do 2. srpna a navštívilo ji zhruba 150 000 návštěvníků. Obě výstavy, jejichž kulatá výročí 130 a 100 let si v roce 2025 připomínáme, mají pro Muzeum Českého ráje v Turnově společného jmenovatele – jeden z největších obrazů v Evropě *Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou*.

V turnovském muzeu je obraz o úctyhodných rozměrech 10 x 8,5 metrů trvale vystaven od roku 1974. Již po pět desetiletí představuje top exponát, k jehož prohlídce se sjíždí návštěvníci z celé republiky. Kdy, jak a proč vznikl? Jakou bitvu znázorňuje? Jak se dostal do sbírek muzea? To jsou otázky, na které odpovídala výstava s názvem *O (ne)pobití Sasíků pod hrubou skálou* konaná ve výstavním sále muzea od 13. června 2025 do 1. února 2026, ale nejen na ně. Už v době vzniku obrazu byl autor předlohy Mikoláš Aleš kritizován, že bitvu, která se měla odehrát na počátku 13. století, zasadil do éry starých Slovanů a Germánů oděných v kůžích, s mlaty, sekerami a bronzovými meči, zatímco raný středověk už byl dobou rytířů. Návštěvník výstavy si tak mohl porovnat Alšův obraz s reálnými zbraněmi a zbrojí kolem roku 1200, ale i se zbraněmi z paleolitu, neolitu, eneolitu, doby bronzové, doby železné i doby římské a stěhování národů.

Na pražské Národopisné výstavě československé v roce 1895, pro kterou byl obraz namalován, byl v pavilonu Klubu českých turistů vystaven jako dioráma s plastickým popředím, aby na diváka působila dokonalá prostorová iluze. O rekonstrukci diorámatu téměř v původní velikosti se muzejníci pokusili ve venkovním atriu muzea. Důležitým doprovodem výstavy byla část věnovaná tzv. Rukopisům, falzům středověké české lyriky, v jejichž pravost se dlouho věřilo a které autory obrazu inspirovaly (podobně jako celou jednu generaci českých výtvarníků 19. století).

Turnovské premiéry se obraz dočkal v červnu roku 1925 v rámci krajinské výstavy, kde pro něj byl místním odborem Klubu československých turistů vystavěn mezi „šperkárnou“ a Pacltovou hutí samostatný pavilon. Přestože výstava byla ukončena v srpnu roku 1925, návštěvníci měli možnost se diorámatem těšit až do roku 1931. Část výstavy tak byla věnována i této fenomenální akci, která se stala jednou z nejmasovějších v novodobých dějinách města.

Slavnostní otevření výstavy v pátek 13. června v 17:00.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Výstavní sál a atrium muzea / 13. 6. 2025 – 1. 2. 2026

Kurátor výstavy: PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.

Kamenářský dům

Nebeská družina. Svaté obrázky ze sbírky rodiny Scheybalových

Významnou součástí sbírky manželů Scheybalových, kterou MČR spravuje a postupně prezentuje, je soubor tzv. svatých obrázků. Svaté obrázky, jsou již dlouhou dobu součástí soukromých i veřejných sbírek, ale uměnověda si jich zatím moc nevšímala. Možná proto, že jsou většinou jednoduché a umělecky nenáročné, mají však těsnou vazbu na důležité životní mezníky a osobní prožitky konkrétních lidí. Vážou se ke škále různých společenských příležitosti, svátků a událostí v životě minulých generací, při nichž se svaté obrázky rozdávaly nebo prodávaly. Ze sbírky Josefa Václava Scheybala byly pro výstavu Nebeská družina vybrány exponáty jak z hlediska stáří, od 17. po 20. století, tak určení. K těm nejběžnějším patřily upomínky z poutí, a naopak k těm nejzajímavějším ochranné škapulířové tisky nebo polykací obrázky užívané v lidovém léčitelství. Výstava se rovněž věnovala šíři používaných výtvarných a tiskařských technik (dřevořezy, lepty, rytiny, malba na pergamenu, fotografie, ofsetový tisk). Originály svatých obrázků doplnily dřevořezby poutních madon, podmalby na skle, škapulíře a jako velká rarita několik měděných desek k tisku svatých obrázků z rukou mistrů mědirytců 18. a 19. století.

Příprava a realizace PhDr. M. Cogan, PhDr. V. Jakouběová, Mgr. K. Jakubičková

Termín: 24. 10. 2024 – 19. 1. 2025

Výtvarný salon dětí a mládeže Turnov 2024

Salon – výstava volně navázala na česko-polskou přehlídku výtvarných prací. Loňský ročník byl výjimečný nejen tím, že je pouze český, ale také tím, že slavnostní předávání cen proběhne tentokrát v rámci vernisáže 23. ledna v 10 hodin v Kamenářském domě Muzea Českého ráje v Turnově. Výstava byla prezentací nejen nejzajímavějších prací za rok 2024, ale také hojným zdrojem inspirace pro pedagogy výtvarných oborů a mladé výtvarníky. Aktuálně se salonu

účastní na 100 výtvarných prací ve čtyřech věkových kategoriích. I. kategorie Mateřské školy do 6 let, II. kat. ZŠ 7-10 let, III. kat. ZŠ 11-13 let, IV. kat. 14-18 let.

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 23. ledna v 10.00 hodin.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 23. 1. – 16. 3. 2025

Kurátorka výstavy: Lada Capoušková (Středisko volného času Žlutá ponorka Turnov)

Starý sklep

Grafika, obrazy a skleněná tavená plastika Vladislava Maška

Vladislava Maška zná turnovské publikum zejména jako zlatníka a šperkaře, v posledních letech se však intenzivně zabývá také tavenou skleněnou plastikou a tvorbou malířskou a grafickou. V kontrastu k barevnému světu Maškových skleněných objektů je převážně tmavý svět jeho grafik zalidněn pitoreskními figurami inspirovanými reálnými turnovskými postavami či znepokojivými, temnými scénami s motivy ptáků. Výstava představila nejnovější tvorbou autora, kdy Maškovou představivostí transformované turnovské figury zachycené na grafikách doplní v prostoru výběr skleněných objektů, vznikajících ve spolupráci se sklářským mistrem Tomášem Málkem.

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 20. března v 17.00 hodin.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 20. 3. – 18. 5. 2025

Kurátoři výstavy: PhDr. Miroslav Cogan

ČESKÝ HÁJ – Štěpán Klas

Sochař, restaurátor a výtvarný pedagog Štěpán Klas se v turnovském muzeu naposledy představil před šesti lety na reGeneraci 4. Tentokrát byla návštěvníkům představena díla naprosto odlišného charakteru. Autor si totiž pro publikum připravil lekci kreativního výtvarného procesu, který označuje jako „český dekorativní manýrismus“ a který je charakterizován jediným pravidlem: uplatněním českých národních barev. Tato invenční tvůrčí hra se vyznačuje svobodou a tematickou volností, která je spolu s nadsázkou, hravostí, imaginací i šíří svých výtvarných projevů včetně happeningu a akčního umění příznačná pro Klasovu výtvarnou práci. Expozice nabídla namísto náročného a leckdy nesrozumitelného vysokého současného umění nadhled, vtip, radost ze svobody výtvarného vyjádření, až absurditu či dekadenci slibuje nevšední a osvěžující prožitek.

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 5. června v 17:00.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 5. 6. – 7. 9. 2025

Kurátor výstavy: Mgr. Lenka Laurynová

Hraboši minulosti

Archeologické postupy užité při výzkumech na Turnovsku

Výstava seznámila návštěvníka s prací archeologů v našem muzeu, ale zavítala i mimo něj. Zaměřila se na postupy používané na archeologickém výzkumu a specifické metody, které se užívají k datování předmětů či archeologických objektů, k vyhledávání situací nebo lokalit v krajině. Představila i obory úzce s archeologií spolupracující. Přiblížila také výzkumy, na kterých naše archeologické oddělení pracovalo v posledních letech, ať už jsou to výzkumy při stavbě polních cest, vodohospodářské či dopravní stavby. Prezentován bude mimo jiné

nejnovější výzkum středopaleolitické stanice lovců a sběračů na Vesecku nebo výzkum související se stavbou knihovny Antonína Marka ve Skálově ulici. K výstavě byl připraven doprovodný program zacílený hlavně na dětského návštěvníka a komentované prohlídky.

Zahájení výstavy proběhne v pátek 19. září v 17:00.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 19. 9. – 9. 11. 2025

Kurátoři výstavy: Mgr. Roman Sirovátka, Mgr. Lenka Tuláčková

Ochránci – Magické praktiky k ochraně domu a hospodářství

Výstava „Ochránci – Magické praktiky k ochraně domu a hospodářství“ v Muzeu Českého ráje v Turnově přiblížila, jak se lidé v minulosti v pojizerských vesnicích chránili před nemocmi, neštěstím i nadpřirozenými silami. Návštěvníci měli možnost se seznámit s širokou škálou předmětů, kterým byl přikládán magický význam – od škapulířů a lidových amuletů naplněných bylinami, modlitbami či svatými obrázky, přes hromové kameny, jež chránily domy a hospodářství, až po trouby na rozhánění mračen. Součástí expozice byla také čarovná zařívání, ručně psané texty doplněné magickými symboly, které chránily pole, úrodu, dobytek i členy domácnosti.

Výstava ukázala, jak se lidová magie prolínala s křesťanskou vírou – posvěcené předměty, obrazy Panny Marie a svatých se v rukou předků měnily na talismany s ochrannou mocí. Pozornost byla věnována i bylinám a jejich kouzelné síle, například černému bezu, klokoči, hlohu nebo trnce, které měly chránit domovy i lidi před nadpřirozenými bytostmi, nemocmi či pohromami.

Expozice ukázala, že magie sloužila k tomu, aby lidé v nejistém světě získali pocit řádu a bezpečí. Věřili jí s takovou vážností, jakou dnes lidé přikládají vědeckému poznání nebo lékařům. Výstava byla vytvořena etnologou Michaelou Havelkovou a Václavem Holasem a byla k vidění od 20. listopadu 2025 do 1. března 2026 v Kamenářském domě Muzea Českého ráje v Turnově.

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 20. listopadu v 17:00.

Vernisáž doprovodil hrou na handpan Ctirad Macháně.

Příprava a realizace:

Mgr. Michaela Havelková, Mgr. Václav Holas

Projekt finančně podpořilo Ministerstvo kultury České republiky.

Za zapůjčení exponátů děkujeme Jihočeskému muzeu v Českých Budějovicích, Krkonošskému muzeu Jilemnice, Krkonošskému muzeu Vrchlabí, městu Kopidlno, Městskému muzeu Lomnice nad Popelkou, Muzeu města Mnichovo Hradiště, Podještědskému muzeu Český Dub, Regionálnímu muzeu a galerii v Jičíně, Vlastivědnému muzeu Vysoké nad Jizerou a všem laskavým soukromým vlastníkům.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 20. 11. 2025 – 1. 2. 2026

Kurátoři výstavy: Mgr. Michaela Havelková, Mgr. Václav Holas

Klenotnice

Kopie Svatoštěpánské koruny uherských králů

Jiří Urban

Stejně jako ostatní repliky korunovačních klenotů vystavené v Muzeu Českého ráje v Turnově i tuto vytvořil Jiří Urban. K její výrobě použil pozlacené stříbro, přírodní a skleněné kameny.

Kopie Svatoštěpánské koruny byla k vidění v Klenotnici Muzea Českého ráje v Turnově od 13. března do 20. dubna 2025.

Z bohaté sbírky replik korunovačních klenotů, které zlatník Jiří Urban dosud vytvořil, chyběla v turnovském muzeu k vidění pouze jediná – Svatoštěpánská koruna uherských králů. Tento významný historický artefakt, stejně jako další středověké královské insignie, má poutavou minulost, která se promítá do jeho podoby. Základ koruny tvoří byzantská obroučka zdobená drahokamy, emailovými medailony světců a zavěšenými přívěsky (pendule). Mezi 11. a 13. stoletím byla doplněna o obloukové kamary a nakloněný křížek, který vzbuzuje řadu teorií – od poškození při ukrytí až po záměrné ohnutí na příkaz Habsburků s cílem oslabit její symbolickou moc. Ani maďarští historici se však na skutečném důvodu tohoto sklonu neshodují. Pro Maďary má Svatoštěpánská koruna mimořádný význam – obdobný jako pro Čechy koruna Svatováclavská, možná ještě větší. Dokonce se stala součástí maďarského státního znaku jako „Svatá koruna“ (Szentkorona). Její osudy byly často dramatické. V roce 1463 ji musel uherský král Matyáš Korvín vykoupit od císaře Friedricha III., který ji získal po obsazení korunovačního města Székesfehérvár. Na konci druhé světové války byla prohlášena za americkou válečnou kořist a převezena do USA, odkud se do Maďarska vrátila až v roce 1978.

Ačkoli v českých dějinách nehraje Svatoštěpánská koruna zásadní roli, je spojena s významným panovníkem z rodu Lucemburků. V roce 1387 jí byl korunován tehdy devatenáctiletý Zikmund, syn Karla IV., který se později stal českým králem a římským císařem. Na uherském trůně vládl celých padesát let.

Technické parametry kopie Svatoštěpánské koruny:

Stříbro zlacené, příhrádkový smalt pravý – vypalovaný a leštěný, kameny – skleněné imitace. Měřítko 1:1

Smaltování figurálních motivů – Zuzana Mašková

Imitace kamenů – Jan Kroupa

Klenotnické práce – Jiří Urban

Objednatel kopie – Oldřich Beneš: Magičti Lucemburkové

(Pozn.: Výstava "Magičti Lucemburkové" byla zahájena 17. května 2015 v Ostravě, přičemž datum bylo zvoleno symbolicky – 17. května 1362 vydal císař a král Karel IV. privilegium, které městu Ostravě udělovalo právo na konání výročního trhu.)

Muzeum Českého ráje v Turnově – Klenotnice / 13. 3. – 20. 4. 2025

Kurátor: PhDr. Miroslav Cogan

Do praku i do šperku – neobyčejná krása obyčejných kamenů

Karel Votipka

Jedinečná postava českého kamenobrusičství a autorského šperku i přední znalec českých mineralogických lokalit v jedné osobě – Karel Votipka – vystavila u příležitosti loňského životního jubilea tvorbu posledních let, v níž pokračuje v komplexně pojatém, tematickém zpracovávání zajímavých vzorků minerálů a hornin z tuzemských nalezišť. Vhodný a strukturnou, barvou nebo původem přitažlivý kámen K. Votipka sám vyhledává v terénu, rozřeže, vybrousí a vyleští, aby ho nakonec zasadil do vlastnoručně navrženého klenotu. Jeho šperky reprezentují jak sběratelsky nanejvýš atraktivní surovinu, tak i esteticky působivé kameny, které prakticky nelze komerčně zpeněžit. Výstava přinesla výsledky tohoto systematického výzkumu v oblasti krušnohorských křemenných hmot a odprezentovala i další z nejnovějších

autorových kolekcí, jako např. „Tři generace“ zpracovávající do jediného šperku tři dřevěné suroviny různého stáří nebo sady, v nichž se uplatňují hadce z oblasti Kolínska či neratovické diority.

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 24. dubna v 17:00.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Klenotnice / 24. 4. – 22. 6. 2025

Kurátoři výstavy: Mgr. Lenka Laurynová. PhDr. Miroslav Cogan

reGenerace7 – výstava současného autorského šperku

Sedmý ročník přehlídky reGenerace7 přinesl prezentaci aktuální tvorby autorského šperku od výtvarníků z Turnovska spolu s vybranými tuzemskými hosty. Lokální tvůrci zde mohli ukázat svůj umělecký vývoj za poslední dva roky a porovnat svou práci s autory z jiných regionů, zatímco novou inspiraci přinesli studenti ateliéru Kov a šperk Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni pod vedením Martina Verneru. Studenti připravovali své semestrální projekty po celý letní semestr 2024/25, s ohledem na lokální tradici zpracování drahokamů, českého granátu i turnovských šperkařských sympozií. Součástí přípravy byla exkurze do Turnova, návštěva muzejních expozic, prohlídka výroby v družstvu Granát a seznámení se zázemím SUPŠ a VOŠ Turnov. Jejich práce ukázaly, jak autorský šperk současné generace definuje proces, gesto a myšlenku, kde materiální hodnota ustupuje významu, kontextu a osobní zkušenosti. Některé exponáty byly konceptuální a prezentovány virtuálně či formou fotodokumentace, což vytvářelo zajímavou konfrontaci s tradičnější místní produkcí.

Turnovskou část přehlídky tvořila obměněná sestava místních šperkařů, včetně zakladatelky Jany Válkové Střílkové a osvědčených autorů Markéty Mikulové, Tomáše Procházky a Jiřího Urbana. Nově se představily sklářka a pedagožka Kateřina Krausová, pracující s regionálními bižuterními materiály, a Karolína Charlton, absolventka amsterodamské Gerrit Rietveld Academy, která do Klenotnice přinesla porcelán jako šperkařský materiál.

Vystavující za Turnovsko: Karolína Charlton / Kateřina Krausová / Markéta Mikulová / Tomáš Procházka / Jiří Urban / Jana Válková Střílková

Vystavující za ateliéru Kov a šperk Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni: Nela Bartáková / Jozef Ďurčo / Tereza Pencová / Lucie Procházková / Marie Vondrová / Aya Prokopová / Zuzana Králová / Lucien Taubr / Daniela Zavřelová / Anna Ratajová / Markéta Halamová / Pavel Hübsch / Richard Rulf / Kamila Ullmannová / Tomáš Doležal / Mário Gáspár / Sára Pátová / Tereza Pánková / Juliána Somsedíková / Zdeňka Minářová / Dominika Koča

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 6. listopadu v 17:00.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Klenotnice / 6. 11. 2025 – 18. 1. 2026

Kurátor výstavy: Mgr. Lenka Laurynová

Atrium Muzea Českého ráje v Turnově

Pout' rájem: méně známé kostely Českého ráje

Přes léto až do podzimu byla v atriu našeho muzea instalována panelová výstava s tématem regionálních kostelů. Celý nápad přišel od kolegů z Muzea Mladoboleslavska, kteří s tímto projektem oslovili kromě Muzea Českého ráje ještě Regionální muzeum a galerii v Jičíně. Cílem bylo přiblížit návštěvníkům méně známé sakrální památky v oblasti, které by pak

mohly sloužit jako příjemná zastavení turistům při toulkách českorajskou přírodou, což z výběru automaticky vyřadilo kostely v intravilánech měst a celý zájem se soustředil na venkovské kostely.

Je pravdou, že v Českém ráji, který má jednu z nejhustších sítí hradů a zámků, jsou pro zájemce o architektonické pamětihodnosti církevní stavby na vedlejší koleji, nebo jsou dokonce naprosto opomíjené. Každé ze tří výše jmenovaných regionálních muzeí proto vybralo několik objektů, které podle jeho názoru jsou zajímavé, a přitom o nich veřejnost nemá větší povědomí. Za spolupráce s fotografy jako je Pavel Charousek či Pavel Jakubec byly proto připraveny panely, které byly instalovány v exteriérových výstavních prostorách všech tří muzeí tak, že každé mělo panely kostelů ze svého přilehlého okolí a k tomu několik (dle možností výstavních prostor každého) z regionů spolu zúčastněných pracovišť. V případě Muzea Českého ráje byly představeny místní kostely sv. Jiří v Jenišovicích, Nejsvětější Trojice v Loukově, sv. Jana Křtitele v Nudvojovicích, sv. Jiří v Přáslavicích, sv. Jakuba Většího v Přepěřích, sv. Václava v Rovensku pod Troskami, sv. Filipa a Jakuba ve Všeni a z pera kolegů z Mladé Boleslavi kostely sv. Václava v Bosni a Nanebevzetí Panny Marie v Mohelnici nad Jizerou.

Termín: 29. 6. 2023 – 31. 12. 2025 (výstava byla oproti původnímu záměru prodloužena až do konce roku 2026)

Kurátor výstavy: Jiří Zoul Sajbt

Hrady a zámky u sousedů

Výstava byla pozváním na výlety blízko polsko-české hranice, kde v malebné přírodě najdete cenné historické památky. V Polsku jsou často bývalé šlechtické paláce v rukou soukromníků, kteří je citlivě zrekonstruovali, a slouží mimo jiné jako hotely. Hrady a zámky jsou obvykle návštěvníkům přístupné po celý rok. Polský institut v Praze připravil spolu s Dolnoslezským, Opolským a Slezským vojvodstvím putovní výstavu, která představuje několik zajímavých památek z každého regionu, objevit jich však můžete daleko víc.

Vernisáž výstavy ve čtvrtek 3. dubna v 17:00.

Doprovodný program vernisáže výstavy:

- Vernisáž výstavy **Hrady a zámky u sousedů**
- Beseda s novinářem **Jiřím Peňásem** o jeho výpravách do Polska
- Losování voucherů na pobyt v hotelech na polských hradech a zámcích a další ceny

Muzeum Českého ráje v Turnově – Atrium / 4. 4. – 15. 5. 2025

Dům 72 – Multifunkční centrum Muzea Českého ráje v Turnově

VÝSTAVNÍ SÍŇ VILÉMA HECKELA

Významná osobnost české i světové fotografie a horolezectví.

Již v roce 2019, kdy Muzeum Českého ráje v Turnově otevíralo novou expozici věnovanou fenoménu horolezectví v Českém ráji, si připravovalo prostor pro prezentaci jedné z významných osobností českého horolezectví. Z dokumentačního úhlu pohledu možná té nejvýznamnější. Zrodil se tedy záměr zřídit Výstavní síň Viléma Heckela, bezpochyby jednoho z nejtalentovanějších fotografů poloviny 20. století. Prostory přímo navazující na expozici Horolezectví se ukázaly být velmi šťastnou volbou. Této myšlence byla od samého začátku

nakloněna také Heckelova dcera Helena, díky níž je muzeum schopno prezentovat nejen široké spektrum jeho tvorby, ale také jeho pracovní nástroje a stejně tak i další vybavení, bez kterého by se ve vysokých horách neobešel. Ovšem vysokohorská fotografie byla v díle Viléma Heckela spíše taková srdcovka – velmi náročná láska, které se věnoval, protože hory jednoduše miloval. A byla to také láska osudná, která ho nakonec stála život. Ten skončil předčasně v jeho dvaapadesáti letech na expedici do pohoří Cordillera Blanca v Peru v roce 1970, kdy 31. května celou expedici zavalila lavina bahna a kamení při zemětřesení na úpatí hory Huascarán. Jak bylo naznačeno, Heckelova rozsáhlá tvorba obsahuje mnoho kapitol: průmyslové a reklamní fotografie, reportážní dokumentaci, krajinné fotografie celého Československa a konečně také již zmíněné fotografické záznamy vysokohorských expedic. Mimořádný talent, jasný cíl, oddanost a láska k přírodě, pracovitost, fyzická kondice a společenská povaha, to vše byly skutečnosti, díky nimž se Vilému Heckelovi podařilo zařadit mezi nejuznávanější fotografy hor a krajiny. Nová Výstavní síň Viléma Heckela návštěvníkům nabídne všechny tyto tematické celky, z nichž každá fotografie dokazuje, že autor své řemeslo dovedl k naprosté dokonalosti. Nejen horské, ale i průmyslové a reklamní fotografie povýšil na umění, kterému v jeho době nebylo rovno. Je zřejmé, že zakázky na reklamní a dokumentační fotografie od velkých průmyslových podniků, jakými byla např. Zbrojovka Brno, Škoda Plzeň, automobilka Škoda či výrobce motocyklů Jawa, dalece přesáhly záměry zadavatele a tvoří estetické celky s vysokou výpovědní hodnotou nejen o dobovém designu, ale také o dobovém průmyslu a jsou v neposlední řadě také dokladem toho, že Vilém Heckel dosáhl ve svém oboru světové úrovně.

Špéra byla, je a bude. 140 let SUPŠ a VOŠ Turnov

Střední uměleckoprůmyslová škola v Turnově, „šperkárna“ či „špéra“, jak ji domácky nazývají studenti a místní, oslavila v roce 2024 úctyhodných 140 let od svého založení v roce 1884. Vznikla jako nejstarší svého druhu ve střední Evropě a od svého zrodu lákala do Turnova přední umělecké osobnosti a designéry. Výstava připomněla, jak škola již 140 let kultivuje české umělecké prostředí, zejména se však zaměřila na představení současné tváře SUPŠ a vybraných pozoruhodných absolventů z posledních dekád reprezentujících všech pět aktuálně vyučovaných oborů i navazující studium VOŠ.

Kurátor: Miroslav Cogan, Lenka Laurynová (za MČRT)

Termín: 4. 4. 2024 – 2. 2. 2025

Peru '70

Výstava k 55. výročí neštěstí pod Huascaránem 1975

V roce 2025 uplynulo 55 let od tragické horolezecké expedice do peruánských And. V roce 1970 se skupina 15 horolezců vydala do pohoří Cordillera Blanca s cílem zdolat jeden z nejnáročnějších vrcholů – Huandoy (6 395 m). Už na začátku však expedici postihla tragédie, když při pádu do propasti zahynul nejlepší lezec výpravy Ivan Bortel. Přes tuto ztrátu expedice pokračovala, byl však změněn její cíl. Vybrán byl Huascarán, vůbec nejvyšší vrchol Peru, ale o poznání snazší (6 768 m). Bohužel to nebyla jediná tragédie této výpravy. Dne 31. května 1970 zasáhlo celou oblast zemětřesení o síle 7,9 stupně Richterovy stupnice, které uvolnilo lavinu, jež pohřbila celý československý tábor. Možná méně je známá skutečnost, že se jednalo o muže, kteří patřili mezi první účastníky jen dva roky starého závodu, pořádaného klubem

Lokomotiva Liberec, který se poté, na jejich počest, začal organizovat jako Memoriál Expedice Peru'70. Dnes jej všichni dobře znají pod názvem Jizerská 50.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Výstavní síň Viléma Heckela / 15. 5. – 7. 9. 2025

Kurátor výstavy: Mgr. David Marek

Z Českého ráje. Fotografie Michala Resla

Vzděláním a profesí exaktní matematik Michal Resl se již více než čtyři dekády ve volném čase výtvarně realizuje prostřednictvím média komponované fotografie. Snímky pořízené v působivé, nejen skalní krajině Českého ráje následně v ateliéru upravuje do podoby až surrealistických scén často svébytně pracujících s principem symetrie, resp. disymetrie. Ukázky jeho imaginativních krajin vystřídají přechodně během července na stěnách venkovní galerie přístupné z horolezecké expozice stálou kolekci fotografií horolezce Karla Vlčka.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Venkovní galerie za expozicí Horolezectví / 15. 7. - 31. 10. 2025

Kurátoři výstavy: Mgr. Lenka Laurynová

Mineralogický kabinet v MFC

Krása příbramských minerálů

Kolekce příbramských minerálů ze sbírky MUDr. Jiřího Šolce

Jiří Šolc byl turnovský lékař, dokumentátor a konzervátor pro ochranu přírody v turnovském okrese. Byl nejen vášnivým obdivovatelem přírody a památek Českého ráje, ale také sběratelem a odborníkem v mineralogii. Několik let vedl oddělení mineralogie turnovského muzea, navrhl a instaloval zdejší první mineralogickou expozici. Za svého života shromáždil velkou sbírku především místních kamenů, jejíž část věnoval muzeu, kde vytvořila základ dnešní mineralogické sbírky. Další část, kterou dosud vlastnila rodina, se do muzea dostala v roce 2014. Její součástí byla také nemalá kolekce minerálů z příbramského rudního revíru, který je historicky největším ložiskem stříbra a olova v České republice. Soubor příbramských minerálů čítá téměř dvě stě vzorků převážně rudních minerálů, ale obsahuje také krásné drúzy krystalů kal-citu, křemene nebo barytu. Kvalitní a estetické vzorky vybrané z kolekce příbramských minerálů MUDr. Jiřího Šolce bylo možné zhlédnout od 10. ledna v Muzeu Českého ráje v Turnově (Mineralogický kabinet).

Muzeum Českého ráje v Turnově – Mineralogický kabinet / 14. 1.–13. 7. 2025

Kurátor výstavy: Mgr. Jan Bubal

Léčivé kameny

Kondenzátory kosmické a přírodní energie

Původ minerálů byl pro starověké národy vždy záhadný, tajemný a jejich vznik si lidé nedokázali vysvětlit, a proto takovým kamenům, stejně jako jiným přírodním úkazům, začali přisuzovat nadpřirozené, zázračné, kouzelné nebo léčivé vlastnosti. I když žijeme v moderním světě a mnoho přírodních jevů bylo již vysvětleno, víra v to, že nás drahé kameny ovlivňují, pomáhají nám nebo nás dokonce léčí, přetrvává až do dnešních dob. Dokonce by se dalo říct, že užívání drahých kamenů v podobě amuletů a talismanů nabývá na čím dál větší popularitě. Nošení odpovídajících korálů a přívěšků nebo přikládání drahých kamenů na energetická

centra našeho těla může pomoci při prevenci nebo chronických zdravotních a duševních problémech, ale je třeba dodat, že na každého člověka nepůsobí tyto síly stejně. Je na každém, aby si určil sám, co mu více pomáhá. Proto se při výběru nemůžete slepě řídit doporučením „astrologických“ nebo „léčitelských“ tabulek, které nezohledňují nuance každého z nás.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Mineralogický kabinet / 15. 7. 2025 – 11. 1. 2026

Kurátor výstavy: Mgr. Jan Bubal

Luminiscence – cesta světla

Expozice s názvem Luminiscence – cesta světla zaujme návštěvníka jak svým obsahem, tak neobvyklými prostory, ve kterých se nachází. V létě roku 2023 došlo k jejímu transferu z historického podzemí domu U zlatého bažanta (Skálava čp. 70) do nově rekonstruovaných prostor historického suterénu domu čp. 72.

Za použití bohatého obrazového materiálu, a především názorných předmětů jsou zde představeny široké možnosti využití luminiscence ve vědě, lékařství i každodenním životě a postupně zjistíte, že luminiscence je všude kolem nás; nyní zejména díky světelným zdrojům založeným na svítivých diodách (LED). Dozvíte se, anebo přímo uvidíte, že schopnost světélkovat mají některé minerály, živočichové, rostliny, ale i syntetické materiály a peníze. Budeme na vás těšit a doufáme, že se na cestě světla do útrob našeho sklepení neztratíte.

Expozice byla připravena ve spolupráci s firmou CRYTUR, spol. s r.o., autory panelů jsou Ivan Pelant a Jan Valenta z MFF UK.

9. 12. 2024 proběhla umělecká instalace tyčí z uranového skla v expozici Luminiscence.

Kurátor Jan Bubal

Stálá prezentace Nositelů tradice lidového řemesla a Mistrů rukodělné výroby Návštěvnické centrum MČRT

Dlaskův statek

Ze dřeva a proutí – podomácké zpracování dřeva a proutí v selské usedlosti.

Nová stálá expozice, která byla otevřena na Dlaskově statku od 1. dubna 2024 přiblížila návštěvníkům této významné národní kulturní památky tradiční technologie rukodělného zpracování přírodních materiálů – dřeva, proutí a orobince. V zalesněné krajině Českého ráje a Pojizeří bylo dřevo po staletí nejdůležitější surovinou pro hotovení náradí a náčiní, nádobí, nábytku a v neposlední řadě i ke stavbě obytného domu a hospodářských staveb. Stálá expozice na Dlaskově statku seznámila návštěvníky s dílem výrobců, pro které bylo dřevo snadno opracovatelným materiálem. K vidění byly nejen hotové výrobky s jejich funkční i estetickou hodnotou, ale i ukázka dovedností a řemeslného umu, díky kterým venkovští tvůrci vytvářeli z přírodních materiálů předměty denní potřeby. Součástí expozice byla zařízená truhlářská dílna, ukázka práce malířky dřevěných hraček či řezbáře, pletení proutěného zboží, pletení výrobků z orobince i práce sekerníků, šindelářů a výrobců hrábí. Část expozice doznala v průběhu roku změny v návaznosti na výrobu zvykoslovných předmětů, jejichž výroba souvisela s obyčejí obřadního roku (Velikonoce na Dlaskově statku, Svatodušní svátky a Svatojánská noc, Dožínky a Posvícení, Adventní čas a Vánoce na Dlaskově statku).

Scénář PhDr. V. Jakouběová, realizace PhDr. V. Jakouběová, T. Štefánek, P. Hendrych. Mgr. V. Holas

Termín: 1.4.2024-30.12.2025

VÁNOCE NA DLASKOVĚ STATKU

Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova v prosinci opět ožil neopakovatelnou vánoční atmosférou. Tradiční výstava návštěvníkům přiblížila, jak slavili Vánoce lidé na českém venkově v 19. století. Každý, kdo zavítal do statku, měl možnost nahlédnout do života tehdejších hospodářů a jejich rodin v době Adventu, kdy se vesnická stavení pomalu připravovala na neočekávanější svátky roku. Světnicí Dlaskova statku se nesla vůně čerstvě upečených vánoček, koláčů, perníčků a křehkých zázvork. Okna ozdobí třesolky, mikulášské hrnky a další ukázky vánoční zeleně, které navodily tu pravou sváteční náladu. Nechyběl ani slavnostně prostřený stůl s ukázkami tradičních pokrmů a připomínkou lidových obyčejů spojených s obdobím adventu a Štědrého dne. V horním patře statku si návštěvníci připomněli, že sváteční čas Vánoc se dříve otevíral i uzavíral koledou. Ta bývala součástí tradičních obchůzek malých dětí, učitelů či kostelníků, kteří na Štědrý den, svátek sv. Štěpána, na Nový rok i na Tři krále přinášeli do stavení přání dobra, zdraví, štěstí, požehnání a hojnosti.

Scénář PhDr. V. Jakouběová, realizace PhDr. V. Jakouběová, T. Štefánek, Mgr. M. Havelková, P. Hendrych. Mgr. V. Holas

Termín: 29. 11. – 30. 12. 2025

3.2. Výstavy a expozice v jiných zařízeních

Kittelovo muzeum, Krásná u Pěčína

Léčivé kameny

Kurátor Jan Bubal

Termín: 16. 10. 2024 - 31. 5. 2025

Nebeská družina. Svaté obrázky ze sbírky rodiny Scheybalových

Významnou součástí sbírky manželů Scheybalových, kterou MČR spravuje a postupně prezentuje, je soubor tzv. svatých obrázků. Svaté obrázky, jsou již dlouhou dobu součástí soukromých i veřejných sbírek, ale uměnověda si jich zatím moc nevšímala. Možná proto, že jsou většinou jednoduché a umělecky nenáročné, mají však těsnou vazbu na důležité životní mezníky a osobní prožitky konkrétních lidí. Vážou se ke škále různých společenských příležitosti, svátků a událostí v životě minulých generací, při nichž se svaté obrázky rozdávaly nebo prodávaly. Ze sbírky Josefa Václava Scheybala byly pro výstavu Nebeská družina vybrány exponáty jak z hlediska stáří, od 17. po 20. století, tak určení. K těm nejběžnějším patřily upomínky z pouti, a naopak k těm nejzajímavějším ochranné škapulířové tisky nebo polykací obrázky užívané v lidovém léčitelství. Výstava se rovněž věnovala šíři používaných výtvarných a tiskařských technik (dřevořezy, lepty, rytiny, malba na pergamenu, fotografie, ofsetový tisk). Originály svatých obrázků doplnily dřevořezby poutních madon, podmalby na skle, škapulíře a jako velká rarita několik měděných desek k tisku svatých obrázků z rukou mistrů mědirytců 18. a 19. století.

Příprava a realizace PhDr. M. Cogan, PhDr. V. Jakouběová, Mgr. K. Jakubičková. Mgr. Holas

Termín: červen 2025 – březen 2026

Šťastné a skleněné

V rámci plnění záchovných opatření se MČR Turnov podílelo ve spolupráci s firmou Rautis s.r.o. na několika výstavách, na kterých byly prezentovány vánoční ozdoby z foukaných skleněných perliček. Pro některé instituce připravilo panely. Kolekci vánočních ozdob, náradí a náčiní pro jejich výrobu zapůjčilo na výstavu ve Vlastivědném muzeu ve Slaném.

Vánoční výstava tradičních, unikátních ručně vyráběných perličkových ozdob z Poniklé v Podkrkonoší, kde se tento produkt zhotovuje v původní podobě od roku 1902 až do dnešních dnů.

Kurátor: Mgr. Václav Holas

Vlastivědné muzeum ve Slaném

Termín: 27. 11. 2024 – 3.1.2025

„Na poslední cestě – Zločin, trest a záhrobí“

Kurátor: Mgr. M. Havelková, PhDr. J. Prostředník, Ph.D., PhDr. J. Zoul Sajbt

Městské muzeum Jaroměř

Termín: 12. 9. 2024 – 7. 1. 2025

„Na poslední cestě – Zločin, trest a záhrobí“

Kurátor: Mgr. M. Havelková, PhDr. J. Prostředník, Ph.D., PhDr. J. Zoul Sajbt

Městské muzeum v Nové Pace

Termín: 17. 1. 2025 – 20. 4. 2025

Instalace rudních minerálů mincovních kovů do stálé expozice ve Valdštejnově muzeu a mincovně v Jičíně

Kurátor: Mgr. J. Bubal

Termín: 10. 1. 2025

Drahé kameny a minerály

Kurátor: Mgr. J. Bubal

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou

Termín: 15. 6.-31. 8. 2025

Drahé kameny

Kurátor: Mgr. J. Bubal

Minerálklub Kozákov 82, Radostná p. Kozákovem

Termín: 29. 6.-30. 8. 2025

Stálé expozice Kittelova domu

Příprava a realizace: Jan Bubal, Michaela Havelková, Vladimíra Jakoubčová, Jan

Prostředník, Jiří Zoul Sajbt

Nedobytný hrad Kumburk

Stálá expozice v Městském muzeu v Nové Pace

Příprava a realizace: Jan Prostředník

Kostel sv. Alžběty, Jilemnice

Příprava a realizace: Jan Prostředník

3.3. Kulturně vzdělávací akce

Počet kulturně vzdělávacích akcí a programů celkem:	407 akcí
z toho programů pro školy:	142 programů

3.3.1. Akce v muzeu, Kamenářském domě a na Dlaskově statku

Slavnostní otevření expozice Lidová kultura Pojizeří

6. února v 17:00

Mezinárodní Horolezecký Filmový Festival – 41. ročník

8. února 2025 od 17:00 projekce filmů / od 15:30

Komentovaná prohlídka expozice Horolezectví s hracím průvodcem a motání opičí pěsti.

Filmové zastavení Turnov

V TURNOVĚ V SOBOTU 8. ÚNORA! BEST of FESTivalová zastávka byla okořeněna přednáškou ambasadora MHFF, kamaráda a horolezce Zdeňka „HÁČKA“ Háka

VSTUPENKY v předprodeji na webových stránkách Muzeu Českého ráje v Turnově nebo přímo na místě. Vstupné na celovečerní akci 150 Kč.

FILM BLOK #1 | vybrané české filmy

- Na srdce neklepej, pojd' rovnou dál | Stanislav Mitáč
- Švecovi | Lukáš Černý
- Po stopách filmu Jak dostat tatínka do polepšovny | Lukáš Černý

FILM BLOK #2 | oceněné filmy

Cena generálního partnera MHFF

- Soudscape | USA | Timmy O'Neill

Čestné uznání MHFF

- Cycles | Rakousko | Johanna Brunner, Anjuna Hartmann

Cena za nejlepší lezecký film MHFF

- Simply Beautiful | Česko | Tomáš Galásek

PŘEDNÁŠKA ambasadora MHFF – Zdeněk "HÁČEK" Hák

Iveta Matoušová, průvodkyně a lektor expozice Horolezectví

MASOPUST NA DLASKOVĚ STATKU

22. 2. 2025

11:00–15:00 Masopustní dílna – vozembouch

Na Dlaskově statku v Dolánkách se v sobotu 22. února uskutečnilo tradiční masopustní veselí spojené s prodejní výstavou ručně vyráběných masopustních masek ze Zákup.

Návštěvníci ochutnali zabíjačkové speciality i nápoje a užili si rej maškar, masopustní hry a vystoupení muzejníků, herců Městského divadla Mladá Boleslav, Folklorního souboru Šafrán z Jablonce nad Nisou i kapely Různá dobrá společnost.

Program:

11:30 Folklorní soubor Šafrán a Různá dobrá společnost – tanec a zpěv
 12:00 Zahájení programu – předání vlády nad vesnicí starostou města Turnov
 12:15 Představení masopustních masek; Soutěžní tanec masek a návštěvníků o Vrkoč
 12:45 Masopustní průvod masek doláneckým údolím
 13:30 Masopustní hra Falešná nevěsta
 13:45 Masopustní taškařice Polapená nevěra, Městské divadlo Mladá Boleslav
 14:15 Folklorní soubor Šafrán – tanec a zpěv
 14:30 Masopustní hra Souboj Masopusta s Půstem, Městské divadlo Mladá Boleslav
 15:00 Masopustní scéna Pochování basy

Na výlet do Polska:

Vernisáž výstavy Hradů a zámky u sousedů, beseda, losování cen

- Vernisáž výstavy Hradů a zámky u sousedů
- Beseda s novinářem Jiřím Peňásem o jeho výpravách do Polska
- Losování voucherů na pobyt v hotelech na polských hradech a zámcích a další ceny

Kam zajet na výlet k sousedům? Blízko polsko-české hranice najdete v malebné přírodě cenné historické památky. Vybrané hrady a zámky představí putovní výstava, která potrvá až do 15. května. Součástí vernisáže byla beseda s novinářem Jiřím Peňásem, autorem populárních knižních „Výprav“, který se často vydává také do Polska. Na závěr byli vylosováni výherci zajímavých cen, včetně pobytu na vybraných polských hradech a zámcích.

Spoluorganizátorem akce je Polský institut v Praze.

Výstava vznikla ve spolupráci s Dolnoslezským, Opolským a Slezským vojvodstvím, která věnovala ceny do soutěže.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Přednáškový sál / 3. 4. 2025 v 17:00 / Vstup volný

Víkend Křišťálového údolí

12.–13. dubna 9:00–17:00

VSTUP do muzea ZDARMA

V sobotu 12. dubna od 15:00 se v rámci Velikonoc v Křišťálovém údolí uskutečnila Komentovaná prohlídka výstavy Vlasta Matoušová – Hmyz a rostliny z blízka, vedená autorkou. Vstup do všech expozic a výstav Muzea Českého ráje v Turnově po oba dva dny zdarma.

Křest monografie „Vlasta Matoušová“

Při příležitosti životního jubilea grafičky, malířky, ilustrátorky a výtvarné pedagožky Vlasty Matoušové a související bilanční výstavy (výstavní sál ve 3. patře 20. 2. – 1. 6. 2025) vydalo muzeum ve spolupráci s autorkou monografickou publikaci o jejím díle. Kniha nazvaná jednoduše „Vlasta Matoušová“ přináší umělecko-historickou stat' PhDr. et Mgr. Eleonory Tehníkové, která zhodnocuje autorčiny životní osudy a rodinné zázemí, umělecká východiska a inspirační zdroje, technické charakteristiky i škálu výtvarných prostředků používaných

V. Matoušovou, která vyniká bravurním kreslířským talentem a z hlediska námětů je její práce ojedinělá zaměřením se na mikrosvět hmyzu a rostlin. Převážnou část publikace (138 obrázků na 126 stránkách) tvoří vesměs barevné reprodukce autorčiných děl, ať už kreseb, grafik, maleb, pastelů či užité grafiky v podobě vědeckých ilustrací pro populárně naučné časopisy a odbornou literaturu až po realizované poštovní známky. V knize najdete také soupis samostatných i skupinových výstav, přehled knih, pro něž v průběhu své bohaté ilustrátorské kariéry V. Matoušová vytvářela obrazový doprovod, i výčet ocenění a českých i zahraničních sbírek, v nichž jsou její práce zastoupené. Slavnostní uvedení knihy proběhlo v Muzeu Českého ráje v Turnově v sobotu 12. dubna v 15:00 za přítomnosti Vlasty Matoušové, autorky textu Eleonory Tehníkové a kmotra knihy Ladislava Bjačka, sběratele umění.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Výstavní sál / 12. 4. 2025 v 15:00 / Vstup volný
VELIKONOCE NA DLASKOVĚ STATKU

19. dubna 2025 9:00–17:00

Velikonoční program na Dlaskově statku připomněl tradiční svátky jara, radosti a naděje i jejich lidové a duchovní kořeny. Návštěvníci se seznámili se zvyky Svatého týdne a s obyčejí, jako bylo svěcení ratolestí či řehtání nahrazující zvonění zvonů. Během dne si mohli uplést pomlázku, vyrobit jarní věneček nebo upéct ptáčky z kynutého těsta za pomoci řemeslníků nabízejících své výrobky. O hudební doprovod se postaral folklórní soubor Nisanka s hosty. Součástí programu byla také prohlídka obměněných expozic věnovaných velikonočním tradicím a nechybělo ani tradiční občerstvení.

Doprovodný program:

9:30	Divadlo KK – O Smolíčkovi
10:45	Folklorní soubor Jizera z Liberce
11:30	Vynášení Smrti do Jizery s folklorními soubory
12:00	Folklorní soubory Nisanka a Malá Nisanka Jablonec nad Nisou
13:30	Divadlo KK – O pejskovi a kočičce
15:00	Soubor lidových písní a tanců Valašský vojvoda z Kozlovic
16:00	Mladá dudácká muzika Strakonice

Dílky pro děti: vlněný věneček jarních kvítků, pečení velikonočního pečiva, pletení pomlázky
Stálá expozice Ze dřeva a proutí – podomácké zpracování dřeva a proutí v selské usedlosti

Tradiční řemeslný jarmark a občerstvení.

STAROČESKÉ ŘEMESLNICKÉ TRHY TURNOV 2025

31. 5. – 1. 6. 2025

Festival řemesel, hudby a divadla

Staročeské řemeslnické trhy v Turnově jsou oslavou poctivé rukodělné práce, hudby a divadla. Každý rok přinášejí jedinečné setkání s mistry tradičních řemesel, bohatý kulturní program a nezapomenutelnou atmosféru, která láká návštěvníky z celé České republiky i zahraničí. Za více než čtvrt století své existence si tato prestižní akce vydobyla pevné místo mezi nejvýznamnějšími událostmi svého druhu. Stala se přehlídkou těch nejlepších řemeslníků

z Libereckého kraje i celé republiky. Na jednom místě se sejde na 150 šikovných tvůrců – mezi nimi Mistři tradiční rukodělné výroby, Nositelé tradice lidového řemesla a držitelé regionálních ocenění. Nechybí ani zástupci řemesel zapsaných na seznam nemateriálního kulturního dědictví UNESCO, jako je modrotisk či perličková výroba.

Jedním z kouzel turnovských trhů je možnost nahlédnout pod ruce mistrů řemesla, osahat si tradiční materiály a poznat výrobní postupy šetrné k přírodě. K tomu všemu si můžete vychutnat skvělé občerstvení, včetně specialit oceněných regionálními značkami kvality. A zatímco dospělí obdivují řemeslné umění, děti se mohou vyřádit na dřevěných houpačkách, historickém kolotoči či při řešení hlavolamů.

Celá akce je zasazena do malebného prostředí městského parku, kde se propojuje kouzlo tradic s atmosférou klidu a pohody. Pokud chcete zažít dvoudenní festival plný krásných řemeslných výrobků, inspirativních setkání a pestrého kulturního programu na dvou pódíích, nenechte si ujít letošní ročník Staročeských řemeslnických trhů v Turnově.

Doprovodný kulturní program:

Sobota 31. 5. 2025

Městský park

- 9.30–10.45 **Big Band ZUŠ Turnov**
 11.30–12.30 **Waldovy Matušky**
13.00 Předávání titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Libereckého kraje
 13.30–14.30 **Poletíme?** – folk, punk
 15.30–16.30 **Milan Peroutka & Perutě** – pop-rock
 17.30–18.30 **Hrubá Hudba** – folkrock, worldmusic (Lesní zvěř & Hornácká muzika
 Petra Mičky: Prolnutí dvou hudebních světů)

Atrium muzea – Scéna loutkového divadla

- 10.00–10.30 **Divadlo b – Myšák a lasičák**
 11.00–12.00 **Divadlo b – Pavouk Čenda**
 13.00–14.00 **Divadlo Já to jsem – Potopa**
 15.00–16.00 **Divadelní společnost Nosálci – Om a Oma**
 17.00–18.00 **Divadlo Já to jsem – Eliščiny pohádky**

Neděle 1. 6. 2025

Městský park

- 9.00–10.00 **HolkyTonk** – pop-folk
 11.00–12.00 **Mackie Messer Klezmer Band** – worldmusic
 13.00–14.00 **VOXEL & Spol.** – pop-folk
 15.00–16.00 **Kateřina Marie Tichá & BANDJEEZ** – pop
 17.00–18.00 **Jiří Pavlica & HRADIŠŤAN** – folklor, worldmusic

Atrium muzea – Scéna loutkového divadla

- 9.30–10.00 **Divadlo Rudy Hancvencla — O zvířátkách**
 11.00–12.00 **Štěpánčino divadélko – Koblížek na cestách**
 13.00–14.00 **Nosálci – Digitime**

15.00–16.00 **Kapela Rozbal to! – písničky pro děti**

17.00–18.00 **Svát'ovo Dividlo – Broučci**

Pořadatelem akce jsou Spolek přátel Muzea Českého ráje v Turnově a Muzeum Českého ráje v Turnově.

Staročeské řemeslnické trhy Turnov 2025 finančně podpořily město Turnov a Nadace Preciosa.

Dramaturg kulturního programu a předsedkyně Spolku přátel Muzea Českého ráje v Turnově: Marcela Beranová, DiS. Jednatelka Spolku přátel Muzea Českého ráje v Turnově a etnografka Muzea Českého ráje v Turnově: PhDr. Vladimíra Jakouběová,

Řezbářské sympozium na Dlaskově statku

Každoroční setkání řezbářů na Dlaskově statku se stalo součástí letního programu a přineslo atmosféru tradice, řemeslné zručnosti i přátelského setkávání. Akce navázala na tradici založenou roku 1996 řezbářem Karlem Hajnem a zúčastnili se jí jak pamětníci prvního ročníku, tak další výrazné osobnosti řezbářské scény. Řezbáři předváděli své umění a umožnili návštěvníkům vyzkoušet si práci se dřevem. Symposium bylo nejen přehlídkou řemesla, ale především setkáním lidí spojených vztahem k tradici a Dlaskovu statku. V pátek 6. června v 18:00 vystoupila kapela Vysmátej.

Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova / 5.–7. 6. 2025

TOP AKCE!!

Muzeum Českého ráje v Turnově / 13. června / 17:00

Slavnostní zahájení výstavy „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou“

Představení katalogu k výstavě

Otevření nové stálé expozice Archeologie Českého ráje

TURNOVSKÁ MUZEJNÍ NOC 2025

Muzeum Českého ráje Turnov | Hvězdárna Turnov | Dlaskův statek Dolánky | Dům přírody Dolánky | Kemp Dolánky | 13. 6. 2025 | VSTUP ZDARMA

Muzeum Českého ráje v Turnově (17:00–24:00)

Zážitkové programy a dílny (nejen) pro děti:

17:00–24:00 – Noční honba za pokladem

Napínavá pátrací hra s mineralogickou tematikou. Výprava za tajemstvím.

17:00–24:00 – Pravěký a slovanský šperk

Tvořivá dílna v Kamenářském domě pod vedením Šárky Obročnickové. Výroba vlastního šperku inspirovaného dávnými kulturami.

19:30 | 21:30 – Do boje!

Dynamický program inspirovaný slavným obrazem *Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou*. Výprava za příběhem plným odvahy a napětí. (Tereza Nemeth)

20:30 | 22:30 | 23:30 – Tajemství podzemí

Objevování světa pod povrchem země. Akční program s geologickou tematikou připravil Jan Bubal.

17:00

Slavnostní zahájení výstavy „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou“

Představení katalogu k výstavě

Otevření nové stálé expozice Archeologie Českého ráje

18:00 | 22:30

Komentovaná prohlídka nové expozice Archeologie Českého ráje

(Lenka Tuláčková, Roman Sirovátka)

19:00 | 22:00

Komentovaná prohlídka výstavy „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou“

(Antonín Mojsl, Jan Prostředník)

20:00

Falešný poplach – hudební vystoupení muzejní kapely

21:00 | 23:00

Komentovaná prohlídka stálé expozice Mineralogie a výstavy Drahé kameny Příbramska

(Jan Bubal)

Dlaskův statek v Dolánkách (17:00–24:00)

Magická noc na Dlaskově statku se nesla v atmosféře pozdního jara a svatojánských tradic. Připravený program potěšil zejména rodiny s dětmi, ale i všechny, kdo mají vztah k bylinkám, lidové magii, chtěli si něco vlastnoručně vyrobit, zahrát si a na chvíli se přenést o sto let zpět v čase.

- Vykuřovadla a síla bylin
- Výroba svatojánské postýlky
- Tvoření voničky z devatera svatojánského kvítí
- Hadi z těsta a brambory pečené na ohni
- Pohádka na palouku
- Svatojánské zpívání a tanečky
- Komentované prohlídky expozice Ze dřeva a proutí

Dům přírody Českého ráje Dolánky (18:00–22:00)

- Prohlídka expozice Sokolí svět
- Hry a aktivity s Eurocentrem Liberec
- Výstava Český ráj očima (nejen) dětí
- Zahrada s geologickou expozicí a bylinkovou zahrádkou
- Obchůdek s kavárničkou

Hvězdárna Turnov (18:00–22:00)

Noční pozorování oblohy | Tematické promítání

Kemp Dolánky (17:00–22:00)

Občerstvení a půjčovna koloběžek

Partnery projektu jsou Ministerstvo kultury ČR, Liberecký kraj, Euroregion Nisa, Nadace Preciosa, Dům přírody Dolánky u Turnova, Sundisk.

Archeodílna – Zažijte historii na vlastní kůži!

Doprovodný program k výstavě *O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou*

9:00–17:00 / Vstup v rámci vstupného do muzea

9. 7. Způsoby opracování a šití kůží s experimentálním archeologem Tondou Půlpánem

Jak se lidé oblékali v pravěku? Nahlédnutí do pravěkého šatníku a pohled na to, jak vznikaly oděvy v době kamenné. Tonda Půlpán představil repliky oděvů z dávných dob, nástroje a techniky, které pravěcí lidé používali k jejich výrobě. Součástí dílny byly také ukázky pravěkých šperků a možnost vyzkoušet si některé postupy na vlastní kůži.

13. 8. Výroba pravěkých kamenných zbraní s experimentálním archeologem Martinem Drahorádem

Výroba pravěkého kamenného nožíku, hrotu, nebo třeba šipky.

DEN S MINERALOGEM 2025

Den plný objevování a hravého poznávání světa pod našima nohama! Program s geologickou tematikou tradičně nabídl pestré aktivity, které zaujaly nejen děti. Návštěvníci si odlévali a vybarvovali vlastní sádrovou zkamenělinu, vyzkoušeli si rýžování českých granátů a olivínů pomocí skutečné rýžovací pánve nebo hledali minerály ve štěrkové drti. Objevovali dinosauří kostry, dobývali drahé kameny z odlité žíly pomocí kladívka a majzlíku a vydali se po naučné geostezce. Program spojuje zábavu s poznáním a přináší malým i velkým návštěvníkům možnost ponořit se do světa geologie hravou a přístupnou formou.

Každé úterý v červenci a srpnu

1. 7. / 8. 7. / 15. 7. / 22. 7. / 29. 7. / 5. 8. / 12. 8. / 19. 8. / 26. 8.

(9:00–17:00)

Zážitkový program s geologickou tematikou (nejen) pro děti. Odlévání a barvení zkamenělin ze sádry; rýžování českých granátů a olivínů pomocí rýžovacích pánví; hledání drahých a rudních kamenů ve štěrkové drti; odkrývání kostry dinosaura; dobývání drahých kamenů; burza minerálů. Vstupné 50 Kč

Rozšířený program:

1. 7. / 8. 7. / 5. 8. / 12. 8. (10.00–12.00 a 14.00–16.00 hod.) Řezání a leštění drahých kamenů

15. 7. / 19. 8. (od 10.30 a 14.00 hod.) Přednáška Drahé kameny z celého světa, prohlídka mineralogické expozice s geologem Janem Bubalem

LEZU, LEZEŠ, LEZEME – Letní lezecké čtvrtky pro malé i velké

Každý čtvrtek od 3. 7. do 28. 8. 2025 (9:00–17:00)

Vstup na programy v atriu muzea v rámci vstupenky.

Léto ve znamení lezení! Každý prázdninový čtvrtek ožila expozice **Horolezectví** zábavným doprovodným programem. Připraveny byly sportovní výzvy, kreativní úkoly i spousta

inspirace z lezeckého světa. Návštěvníci si vyzkoušeli dovednosti, které horolezci potřebují – od uzlování, přes orientaci ve skalním terénu až po testování lezecké výbavy. Anebo si prostě jen pohráli, zasmáli se a naučili něco nového.

Zábavné terénní aktivity ve skalách; opičí dráha a překážkové výzvy; horolezecký kvíz a pracovní listy; testování lezeček; ukázka různých typů stanů; Speciální akce a hosté.

Program podle data:

10. 7. – HOREM DOLEM – Den bezpečného pohybu venku – TOP AKCE!!

Bezpečně ve skalách i v přírodě – Horská služba z Jizerských hor předvede záchrannou techniku, výstroj a výzbroj, kterou používají její členové. Hudy Sport představí novinky ve vybavení, jako jsou jistítka, lana nebo karabiny. Navíc si můžete poslechnout praktické rady horského vůdce s licencí UIAGM k bezpečnému lezení a pohybu ve skalním i horském terénu.

17. 7. – Opičí dráha

Muzejní dvůr se proměnil na herní zónu – lezecko-pohybová výzva, uzlovací úkoly a záhadné lezecké předměty.

24. 7. – Testování lezeček

Zkoušení různých druhů lezeček na naší boulderové stěně – včetně modelů od značky Ocún.

31. 7. – Plazivky

Další dobrodružná výprava s horolezcem Frantou Čepelkou za tajemnými plazivými jeskyněmi v Klokočských skalách. Podrobnosti o srazu a průběhu na webu muzea. Akce proběhla ve spolupráci se Správou CHKO Český ráj.

Sraz: v 10:00 nebo 13:30 u Centra Kairos (Bukovina 51, Mírová pod Kozákovem).

7. 8. – Jak se staví stan

Co všechno obnáší výběr stanu? Představení různých typů, od ultralehkých po nafukovací.

14. 8. – Testování lezeček

Další šance vyzkoušet si různé lezečky přímo na boulderové stěně. I tentokrát s přispěním lokální značky Ocún.

21. 8. – Skalák

Objevování krásy Skaláku z méně známé perspektivy. Procházka s místním horolezcem zavedla účastníky na dech beroucí místa mimo nejznámější cesty. Podrobnosti o srazu a průběhu výletu na webu muzea. Účastnický poplatek: 50 Kč

28. 8. – Opičí dráha

Léto zakončíme pohybem – opičí dráha plná lezeckých her a výzev.

LOUTKÁŘI DĚTEM V ATRIU MUZEA 2025

Každou prázdninovou neděli vždy v 11:00, 13:00 a 15:00

Pořádá: Loutkářský soubor Na Židli a Muzeum Českého ráje Turnov

PROGRAM:

- 6. 7. **Příběh dráčka Mudrováčka** – Divadýlko Matýsek Rynoltice
- 13. 7. **Tři prasátka a vlk** – LS Na Židli Turnov
- 20. 7. **O slepičce kropenaté** – LS Na Židli Turnov
- 27. 7. **Óóó koblížky!** – Divadlo Enyky BeneKi Šlovice – **Navazuje výtvarná dílna**
- 3. 8. **Krabicové pohádky** – LS Šíro Lázně Bělohrad
- 10. 8. **Jak to bývá u medvědů** – LS Maminy Jaroměř
- 17. 8. **Kašpárek a čerti** – LD Před Branou Rakovník
- 24. 8. **Perníková chaloupka** – LS Na Židli Turnov
- 31. 8. **Pohádky o pejskovi a kočičce** – LS Na Židli Turnov

Jednotné vstupné: 50 Kč

Změna program vyhrazena.

Prázdninové programy v Muzeu Českého ráje v Turnově finančně podpořilo město Turnov.

Léto na statku i na poli – zažijte život našich předků na Dlaskově statku

Program na Dlaskově statku v Dolánkách zavedl návštěvníky do minulosti a přiblížil jim každodenní život na tradiční venkovské usedlosti. Nahlédli do světnice, chléva, stodoly i na dvůr a prostřednictvím ukázek i vlastních aktivit poznali, jak vypadal běžný den na statku. Představen byl rytmus práce od časného rána do večera, do něhož se zapojovala celá rodina i čeledíní a děvečky. Návštěvníci se seznámili s pracemi na poli a loukách, péčí o hospodářská zvířata i se zpracováním úrody. Přiblíženy byly také domácí činnosti hospodyní – vaření, pečení chleba, praní, sušení bylin či uchovávání potravin na zimu. Program ukázal, jak důležitá byla spolupráce všech členů hospodářství a jaké znalosti a dovednosti byly pro život na statku nezbytné.
Kurátorka: PhDr. Vladimíra Jakouběová, etnografka;

Řemeslné soboty na Dlaskově statku

5. 7. / 12. 7. / 19. 7. / 26. 7. / 2. 8. / 9. 8. / 16. 8. / 23. 8. / 30. 8.

Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova / 9:00–17:00

Vstup v rámci vstupenky do Dlaskova statku.

Každou prázdninovou sobotu se Dlaskův statek proměnil v místo, kde se stará řemesla vracela do života – ne jako pouhá ukázka, ale jako skutečný zážitek. V tvořivých dílnách si návštěvníci mohli sami vyzkoušet různé tradiční techniky a práce spojené s životem na venkově. Dřevěné hračky, drobnosti z proutí nebo práce s přírodními materiály – vše bylo připraveno k objevování a vlastnímu tvoření. Program byl určen malým i velkým, začátečníkům i zručným rukám – zkrátka všem, kteří měli chuť něco si vyrobit a dotknout se něčeho opravdového. Dílny přirozeně doplňovaly stálou expozici „Ze dřeva a proutí“, která ukazovala, jak důležitou roli hrály tyto materiály v každodenním životě našich předků. Návštěvníci mohli tvořit, zkoušet a skutečně zažít atmosféru tradičního řemesla.

Řemeslné dílny:

- 5. 7. Větvička rozkvetlá ovčí vlnou**
- 12. 7. Jednoduché šperky z pecek, dřeva a vlny**
- 19. 7. Kovaný hřebík, podkovička**
- 26. 7. Chrastítka z přírodnin**
- 2. 8. Muší ráj trochu jinak**
- 9. 8. Růženec**
- 16. 8. Podmalba na skle**
- 23. 8. Drátování nádob**
- 30. 8. Voskovaný ubrousek**

Dny lidové architektury na Dlaskově statku**19.–20. 7. 2025 (9:00–17:00) / Vstup zdarma**

Každodenní práci řemeslníků, jejichž ruce tvoří s láskou a trpělivostí, mohli návštěvníci sledovat na Dlaskově statku v Dolánkách u Turnova. Expozice „Ze dřeva a proutí“ prozradila kouzlo zpracování dřeva a proutí v selské usedlosti. K vidění bylo, jak se pod kovářským kladivem rodí hřeby a podkovy, jak se ostrým dlátem opracovává trám, či jak se štípe šindel na střechu. Návštěvníci si sami vyzkoušeli zaplést orobinec do pevných košíků. Kdo si nechtěl nic vyrobit vlastníma rukama, mohl si tu nějaký řemeslný výrobek koupit – v sobotu i v neděli.

Program sobota 19. července

Ukázky a workshop výroby štípaného šindele vedený Petrem Klímou, Mistrem tradiční rukodělné výroby Libereckého kraje

Program sobota 19. července a neděle 20. července

Prohlídka stálé expozice Ze dřeva a proutí

Ukázka a workshop předení na kolovratu, zpracování ovčí vlny, mykání, plstění ad. s Ivou Válkovou, Mistrem tradiční rukodělné výroby Libereckého kraje

Ukázka a workshop kovářského řemesla s Marií Sitkovou, Mistrem tradiční rukodělné výroby Libereckého kraje

Ukázka tradičních postupů pletení z orobince s Ivetou Dandovou, Nositelkou tradice lidového řemesla

Rozloučení s výstavou ČESKÝ HÁJ – Štěpán Klas**6. září v 16:00**

V sobotu 6. září jsme se v Kamenářském domě rozloučili s hravým výstavním experimentem Štěpána Klase na téma národních barev (i když výstavu samotnou bylo možné zhlédnout ještě v neděli 7. září). Zábavnou a inspirativní instalaci pomyslně uzavřelo přátelské setkání autora s přáteli, návštěvníky a dětmi ze ZŠ Žižkova pod vedením paní učitelky Mgr. Jany Kepkové, které se při vernisáži výstavy bravurně a autenticky zhostily recitace autorových říkadel. Působivý sešitek s básněmi opěvujícími s humorným nadhledem a zcela bez patosu známá místa Českého ráje byl při zahájení také pokřtěn a nabízel se návštěvníkům ke koupi jako suvenýr z výstavy. Nebyl by to ale Štěpán Klas, kdyby neobohatil vernisáž svou originální akcí. Během

rozloučení s výstavou se tak návštěvníci mohli těšit nejen na komentovanou prohlídku s autorem, ale také – jak se na události tohoto formátu slušelo – na slavnostní odhalení pamětní tabulky připomínající křest tištěné podoby Štěpánových říkanek.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 6. 9. 2025 v 16:00 / Vstup volný

19. 9. 2025 Dny evropského kulturního dědictví

Muzeum Českého ráje v Turnově / Dlaskův statek v Dolánkách / Vstup zdarma

Koruny císařů a králů

Otevření instalace kopií klenotů / 19. 9. 2025 od 9:00

Turnovský zlatník a výtvarník Jiří Urban zhotovil řadu kopií korunovačních klenotů, které jsou součástí významných výstav, stálých expozic nebo soukromých sbírek u nás. V minulosti mělo turnovské muzeum několikrát možnost jako první vystavit nově zhotovenou kopii například koruny Karla Velikého, Svatoštěpánské nebo císařské koruny Napoleona Bonaparta, vždy za velkého zájmu médií a veřejnosti. Ke Dnům evropského kulturního dědictví jsme otevřeli novou, výjimečnou expozici Koruny císařů a králů. V komorním prostoru, odděleném od hlavní trasy expozice působivou skleněnou stěnou, jsme vytvořili středověké zákoutí, kterému dominují kopie korun, které měli na hlavách čeští Lucemburkové a další vladaři na českém, uherském a rakouském trůnu. Vedle **císařské koruny Svaté říše římské**, kterou si vsadil na hlavu Karel IV. i jeho syn Zikmund, tu budou vystaveny Svatoštěpánská koruna uherských králů, kterou byli korunováni Zikmund Lucemburský a po něm jeho dcera Alžběta, a samozřejmě nemůže chybět – historicky vzato – nejmladší z nich, **Svatováclavská koruna českých králů**, kterou Karel IV. nechal zhotovit ke své korunovaci v roce 1346. O špičkových uměleckořemeslných parametrech Urbanových kopií svědčí reputace v odborných kruzích a další zakázky podobného druhu. Sluší se proto připomenout, že svůj podíl na nich mají i přizvaní spolupracovníci – emailéři Blanka a Matuš Cepkovi nebo Zuzana Mašková a brusiči drahokamů Petr Šťastný a Jan Kroupa. Exkluzivitu vystavených kopií podtrhuje, že jediným dalším exponátem je zde kopie jednoho pole drahokamové mozaiky z kaple Svatého Kříže na Karlštejně. Pozornost si však zaslouží také originální dělicí skleněná stěna. Tu vytvořila sklárka Markéta Šílená s grafikem Tomášem Coufalem a uměleckým kovářem Jaroslavem Mojslem. Má lineární strukturou a barvou evokovat vertikality gotické architektury, její vitrážová okna a spoře osvětlený středověký interiér, jenž rezonuje s dobou spiritualitou. Tu připomíná také výrazná kontura kovové konstrukce stěny, tvořící kříž a tlumená reprodukce dobové sakrální hudby. Z muzejních expozic plných zajímavých předmětů, informací, ale i hovorných návštěvníků, se tu můžete na chvíli ocitnout ve ztišeném prostoru mimo přítomný čas a vnímat jen vznešenost a krásu korunovačních klenotů, spojených s našimi dějinami, stejně jako obdivovat mistrovskou práci uměleckých řemeslníků.

Muzeum Českého ráje v Turnově / Stálá expozice přístupná od 19. září 2025 denně mimo pondělí.

Svatováclavské posvícení na Dlaskově statku

27. září 2025 (9.00–17.00 hodin)

Svatováclavské posvícení na Dlaskově statku připomnělo vůně a chutě podzimu i tradiční přípravy na jednu z nejvýznamnějších událostí roku. Návštěvníci si mohli vyzkoušet lisování jablek na mošt, krouhání zelí, sušení křížal, mletí máku a obilí nebo přípravu povidel a sirupu z aronie. Program přiblížil význam posvícení v Pojizeří, které původně souviselo s vysvěcením kostela a postupně se proměnilo v oslavu ukončení sklizně a poděkování za úrodu. Připomenuty byly také tradiční hostiny a pokrmy symbolizující hojnost – chléb z nové mouky, koláče a buchty, polévky, pečená masa i nápoje z domácí produkce. Návštěvníci se seznámili s tím, jak se na posvícení připravovala celá rodina – od úklidu a hospodářských prací až po náročné kuchyňské přípravy, do nichž se zapojovali hospodáři, hospodyně i děti. Součástí programu byla možnost vyzkoušet si činnosti, které dříve předcházely slavnostní hostině, a připomenout si atmosféru venkovského posvícení tak, jak ji znaly generace našich předků.

Program:

10:00 Divadlo Pruhované panenky – O třech neposlušných kůzlátkách

11:00 Divadlo Pruhované panenky – Kuchyňská skříňka

12:30 Folklorní soubor Hořeňák Lázně Bělohrad – písně a tance

14:00 Divadlo Pruhované panenky – Kryštůfek a lesní bytosti

15:30 Funny Grass – hudební skupina (bluegrass, country)

Expozice Ze dřeva a proutí.

Tradiční jarmark a občerstvení.

Mezinárodní den nehmotného kulturního dědictví na Dlaskově statku

Pátek 17. října od 9:00 do 16:00 / Vstup zdarma

V pátek 17. října se na Dlaskově statku uskutečnila oslava Mezinárodního dne nehmotného kulturního dědictví. Po celý den byl vstup zdarma a návštěvníci se mohli těšit na komentované prohlídky zaměřené na tradiční řemeslné dovednosti a zpracování dřeva i proutí. Akce připomněla zručnost našich předků, způsoby předávání řemesel z generace na generaci i význam uchovávání kulturních tradic. Dlaskův statek se tak na jeden den stal místem setkání, vzpomínky i sdílení příběhů spjatých s lidovou tvorbou.

TÝDEN EXPERIMENTÁLNÍ ARCHEOLOGIE 14.—18. ŘÍJNA 2025

Animační a zážitkové programy probíhají od 9:00 do 16:00 / Vstupné 60 Kč

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům, atrium muzea

14.10. ÚTERÝ

Příběhy ukryté v kostech

antropolog vysvětlil, co prozradí kosti o věku, pohlaví a zdraví člověka (Marcela Horáková)

Život pěšáka

služba vojáka v armádě rakouského císařství, ukázka péče o zbraň a výstroj (Matouš Holas)

Jaká byla služba vojáka v roce 1866 a jak prožíval válečné tažení? Co vše nesl do boje a jak se měl například starat o svoji zbraň? Na základě vojenských předpisů i výsledků nejnovějších

výzkumů se dnes můžeme vžít do role vojáků nejpočetnější složky armády rakouského císařství, kterou tvořili řadoví pěšáci.

Hraboši minulosti

interaktivní výstava o archeologických metodách, prohlídka s lektorem

15.10. STŘEDA

Příběhy ukryté v kostech

antropolog vysvětlil, co prozradí kosti o věku, pohlaví a zdraví člověka (Marcela Horáková)

Život pěšáka

služba vojáka v armádě rakouského císařství, ukázka péče o zbraň a výstroj (Matouš Holas)

Hraboši minulosti

interaktivní výstava o archeologických metodách, prohlídka s lektorem

16.10. ČTVRTEK

Móda lovců mamutů

jak se stane z kůže oděv (Tonda Půlpán)

Pravěká vrtačka

různé způsoby vrtání kamenných surovin v dávných dobách (Martin Drahorád)

Hraboši minulosti

interaktivní výstava o archeologických metodách, prohlídka s lektorem

PŘEDNÁŠKA Tondy Půlpána a Martina Drahoráda

Lovecké techniky doby kamenné

povídání nad pravěkými zbraněmi s Tondou Půlpánem

Alpský jadeitit

povídání s Martinem Drahorádem o jedné z nejvzácnějších surovin, kterou mohl člověk před 6500 lety získat

Muzeum Českého ráje v Turnově – Přednáškový sál / 16. 10. 2025 v 17:00 / Vstupné: 50 Kč

17.10. PÁTEK

Jak se stavěl hrad

staré figle na velké kameny (Jaroslav Fieger)

Móda lovců mamutů

jak se stane z kůže oděv (Tonda Půlpán)

Pravěká vrtačka

různé způsoby vrtání kamenných surovin v dávných dobách (Martin Drahorád)

Hraboši minulosti

interaktivní výstava o archeologických metodách, prohlídka s lektorem

18. 10. SOBOTA

Volný vstup v rámci Mezinárodního dne archeologie

Jak se stavěl hrad

staré figle na velké kameny (Jaroslav Fieger)

18.–19. října Víkend Křišťálového údolí 2025

Návštěvníci se mohli nechat okouzlit v Muzeu Českého ráje v Turnově. Čekala je nádhera drahých kamenů, kouzlo historických i moderních šperků a nově také instalace fascinujících kopií korun císařů a králů – Svatováclavská koruna českých králů, koruna císařů Svaté říše římské i Svatoštěpánská koruna uherských králů, které návštěvníkům doslova vyrazily dech. Mohli zde objevit pestrý svět minerálů, šperkařské mistrovství, tajemství horolezců i kouzlo tradičních řemesel.

V sobotu 19. října proběhl také Mezinárodní den archeologie s doprovodným programem – Jaroslav Fieger přiblížil, jak se ve středověku stavěly hrady.

28. října 2025

VSTUP ZDARMA do Muzea Českého ráje v Turnově, Skálově ulici

Sklářská technika Pâte de verre – Workshop v Roubence

Na workshopu účastníky technikou provedla výtvarnice Josefína Válková, která se Pâte de verre věnuje řadu let a celý postup přizpůsobila tak, aby si jej mohli vyzkoušet i zvědaví začátečníci a laici mimo sklářskou dílnu. Pod jejím vedením si účastníci vytvořili vlastní formu, naučili se pracovat se skleněným práškem a prošli všemi fázemi procesu až po výsledné vypálení. Na závěr si odnesli své vlastní autorské skleněné dílo, které se stalo jedinečnou památkou na jejich tvůrčí večer.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 6. 11. 2025 17:00–20:00

BETLÉM Z OVČÍHO ROUNA – Dílna v Roubence

Čtvrtek 4. prosince od 17:00 do 19:30 / Kamenářský dům

V Kamenářském domě byla připravena řemeslná dílna s úžasnou atmosférou, která tentokrát přinesla i opravdu roztomilý výsledek. Pod laskavým vedením výtvarnice Jana Válkové Střílkové si účastníci vyrobili betlém z ovčího rouna a naučili se techniku plstění jehlou doplněnou jednoduchým šitím. Dílna byla otevřená všem, i těm, kdo plstění nikdy předtím nezkusili. Pod vedením Jany strávili účastníci příjemný tvůrčí podvečer, ze kterého si odnesli svůj originální betlém – nikoli polotovár, ale skutečnou vlastní ruční práci.

STROM SPLNĚNÝCH PŘÁNÍ DĚTÍ Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ

Termín akce: 1. 12. – 17. 12. 2025 (25. ročník)

Strom splněných přání se opět objevil v Muzeu Českého ráje v Turnově. Strom byl umístěn ve vstupní hale muzea ve Skálově ulici a štědrí dárci díky němu mohli udělat radost dětem z dětských domovů z celého Libereckého kraje. Průběh akce byl jednoduchý: návštěvníci si vybrali kartičku se jménem a přáním dítěte, dárek obstarali a poté jej zabalený a opatřený jmenovkou dítěte přinesli zpět do muzea. Ve středu 17. prosince v 16:00 akce skončila a dárky byly následně rozvezeny do jednotlivých dětských domovů. Návštěvníci respektovali stanovený termín, aby se všechny dárky včas dostaly na místo určení.

Adventní zpívání na Dlaskově statku v Dolánkách**6. prosince 2025**

Předvánoční odpoledne s adventními písněmi a loutkovým divadélkem odvyprávělo příběh sv. Mikuláše a přineslo návštěvníkům příjemnou sváteční atmosféru. Všichni s napětím očekávali, zda Svätý muž navštíví Dlaskův statek. Ve vyhřáté světnici na návštěvníky čekal horký čaj i svažené víno, které dotvářely kouzlo předvánočního setkání.

Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova / 6. 12. 2025 (13.00–16:00 hodin) / Akce v rámci běžného vstupného do Dlaskova statku

VÁNOČNÍ ŘEMESLNÉ TRHY 2025 na náměstí Českého ráje v Turnově**12.—13. prosince 2025****Doprovodný program v Muzeu Českého ráje v Turnově**

V pátek i sobotu otevřeno od 9:00 do 18:00 hodin.

- **VSTUP DO MUZEA ZDARMA**

Vánoční dílna – Svíčka s vůní medu

V pátek 14:00–18:00, v sobotu 9:00–18:00 hodin / Kamenářský dům

- **Výstavy v muzeu**

Ochránci domu – Magická ochrana domu a hospodářství v tradiční lidové pověrvosti**reGenerace7** – výstava současného autorského šperku**O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou** – Výstava o největším obrazu střední Evropy a jeho příběhu**Léčivé kameny** – Kondenzátory kosmické a přírodní energie**Koruny císařů a králů** – kopie významných korunovačních klenotů

- **Strom splněných přání dětí z dětských domovů**

1. 12. – 17. 12. 2025 (9:00–16:00)**3.4. Doprovodný program****3.4.1. Rozšířený program****Počet návštěvníků: 30 730**Výběr z programů roku 2025:

„Masopust“: 1 555

„Velikonoce na Dlaskově statku“: 2 053

„Staročeské řemeslnické trhy“ (25. – 26. 5.): 10 565

„Turnovská muzejní noc“ (13. 6.): 850

„Den s mineralogem“: 2 357

„Dny lidové architektury na Dlaskově statku“ (23.–24. 7.): 354

„Loutkáři v muzeu“ (prázdninové neděle): 1 131

„Řemeslné dílny na Dlaskově statku“: 497

„Posvícení na Dlaskově statku“: 700

„Týden exp. archeologie“: 550

„Crystal Valley“: 908

3.4.2. *edukativní programy a dílny*

Počet doprovodných programů pro školy a rodiny

(Kamenářský dům, Horolezecká expozice, Dlaskův statek) 188

Počet návštěvníků (všechny edukační programů a dílen): 8 100

Programy v objektu Kamenářského domu jsou určeny zejména pro žáky a studenty škol, část programů byla určena po veřejnost. Dílny probíhaly v týdnu, vybrané programy o víkendech. Některé programy byly propojeny s probíhajícími výstavami a akcemi na Dlaskově statku v Dolánkách. Některé programy probíhaly ve spolupráci se Spolkem přátel MČR Turnov a za finanční spolupráce Města Turnova a MK ČR (grantové programy).

Příprava a realizace programů: MgA. Marie Pešková, Monika Tichá a externí lektori.

Kamenářský dům a Dlaskův statek 1. 1. 2025 – 31. 12. 2025

09. 01. 2025

SETKÁNÍ PERLIČKY

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 10

23. 01. 2025

VERNISÁŽ SALONU JAWOR

Výstava česko-polského výtvarného projektu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 75 dětí a 10 dospělých

24. 01. 2025

ARCHEOPROGRAM

Animační program pro ZŠ.

Cílová skupina: ZŠ

Celkový počet účastníků: 17 dětí

LEDEN 2025

112

06. 02. 2025

VÝTVARNÁ DÍLNA K VÝSTAVĚ

Výtvarná dílna.

Cílová skupina: 1. – 3. tř. ZŠ

Celkový počet účastníků: 10 dětí

06. 02. 2025

MÝDLO

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: družina ZŠ

Celkový počet účastníků: 14 dětí

13. 02. 2025**MÝDLO**

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: družina ZŠ

Celkový počet účastníků: 15 dětí

14. 02. 2025**GRANÁTOVÉ SRDCE**

Řemeslně výtvarná dílna.

Cílová skupina: 5. tř. ZŠ

Celkový počet účastníků: 12

19. 02. 2025**MÝDLO**

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: družina ZŠ

Celkový počet účastníků: 13 dětí

20. a 27. 02. 2025**VÝTVARNÝ SALON 2025**

Kreativní program na pokračování pro věkově smíšenou skupinu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 19

22. 02. 2025**MASOPUST NA DLASKOVĚ STATKU**

Výroba vozembouchu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 70

26. 02. 2025**MÝDLO**

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: 1. st. ZŠ

Celkový počet účastníků: 15 dětí

ÚNOR 2025**168**

13. 03. 2025**MÝDLO**

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: nízkoprahový klub

Celkový počet účastníků: 21 dětí

13. a 27. 03. 2025**VÝTVARNÝ SALON 2025**

Kreativní program na pokračování pro věkově smíšenou skupinu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 24

14. 03. 2025

MAŠLOVAČKA

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: 1. st. ZŠ

Celkový počet účastníků: 14 dětí

18. - 21. 03. a 25. – 28. 03. 2025

VELIKONOČNÍ DÍLNY — VLNĚNÝ VĚNEČEK

Výtvarně-řemeslná dílna k velikonočnímu období.

Cílová skupina: 1. STUPĚŇ ZŠ + MŠ

Celkový počet účastníků: 299 dětí

20. 03. 2025

VERNISÁŽ VÝSTAVY VLADISLAV MAŠEK— STARÝ SKLEP

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 100

27. 03. 2025

GRANÁTOVÉ SRDCE

Řemeslně-výtvarná dílna.

Cílová skupina: 4. tř. ZŠ

Celkový počet účastníků: 23

27. 03. 2025

OLIVÍNOVÝ ŠPERK

Řemeslně výtvarná dílna.

Cílová skupina: 4. a 5. tř. ZŠ

Celkový počet účastníků: 8

BŘEZEN 2025

489

01. - 04. 04. a 08. – 11. 04., 15. a 16. 04. 2025

VELIKONOČNÍ DÍLNY — VLNĚNÝ VĚNEČEK

Výtvarně-řemeslná dílna k velikonočnímu období.

Cílová skupina: 1. STUPĚŇ ZŠ + MŠ

Celkový počet účastníků: 317 dětí

01. 04. 2025

VALNÁ HROMADA

Valná hromada spolku přátel muzea

Cílová skupina: pozvaní účastníci

Celkový počet účastníků: 20

03., 10. 04. 2025

VÝTVARNÝ SALON 2025

Kreativní program na pokračování pro věkově smíšenou skupinu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 25

19. 04. 2025**VELIKONOCE NA DLASKOVĚ STATKU**

Výroba vlněného věnečku.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 170

23. 04. 2025**GRANÁTOVÉ SRDCE**

Řemeslně - výtvarná dílna.

Cílová skupina: škola v přírodě

Celkový počet účastníků: 45

29. 04. 2025**MÝDLO**

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: MŠ

Celkový počet účastníků: 24 dětí

DUBEN 2025**601****05., 06. a 07. 05. 2025****SASÍCI**

Animační program.

Cílová skupina: 2. st. ZŠ

Celkový počet účastníků: 129 dětí

13. 05. 2025**MÝDLO**

Řemeslná dílna.

Cílová skupina: 1. st. ZŠ

Celkový počet účastníků: 11 dětí

17. 05. 2025**SVATBA**

Pronájem

Cílová skupina: pozvaní účastníci

Celkový počet účastníků: 11

22. 05. 2025**DÍLNA Z KAPSY — GRANÁTOVÉ SRDCE**

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: 5. tř. ZŠ

Celkový počet účastníků: 34 dětí

26. a 29. 05. 2025**DÍLNA Z KAPSY — ŠKAPULÍŘ**

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: 1. st. ZŠ

Celkový počet účastníků: 57 dětí

29. a 30. 05. 2025**CESTA ZRNA**

Animační program probíhající na Dlaskově statku.

Cílová skupina: MŠ a ZŠ a SŠ

Celkový počet účastníků: 22 dětí

KVĚTEN 2025**264****03. a 04., 10. a 12., 17. – 20., 24. – 26. 06. 2025****CESTA ZRNA**

Animační program probíhající na Dlaskově statku.

Cílová skupina: MŠ a ZŠ a SŠ

Celkový počet účastníků: 399 dětí

05. 06. 2025**VERNISÁŽ VÝSTAVY — ŠTĚPÁN KLAS – CO JE ČESKÉ TO JE HEZKÉ**

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 23

13. 06. 2025**MUZEJNÍ NOC**

Animační program a dílny na Dlaskově statku — bylinky a divadlo.

Výtvarná dílna v Kamenářském domě — výroba šperku inspirovaná „Sasíky“.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 350 + 500

17. a 24. 06. 2025**ARCHEOLOGICKÉ STOPOVAČKY**

Archeologický program v terénu.

Cílová skupina: 1. a 2. STUPEŇ

Celkový počet účastníků: 17 + 8 dětí

19. 06. 2025**DÍLNA Z KAPSY — MAŠLOVAČKA**

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: 1. STUPEŇ ZŠ

Celkový počet účastníků: 13 dětí

20. 06. 2025**DÍLNA Z KAPSY — GRANÁTOVÉ SRDCE**

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: 1. STUPEŇ ZŠ

Celkový počet účastníků: 15 + 18 dětí

23. 06. 2025**SASÍCI**

Animační program.

Cílová skupina: studenti SŠ

Celkový počet účastníků: 58 dětí

ČERVEN 2025**1401**

01. – 30. 07. 2025**LETNÍ DÍLNA**

Prázdninová dílna KOŽENÝ NÁRAMEK.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 427

01., 08., 15., 22. a 29. 07. 2025**DEN S MINERALOGEM (organizace: Jan Bubal)**

Edukativní a populárně naučný program pro rodiny s dětmi.

Cílová skupina: dětský návštěvník

Celkový počet účastníků: 1399

ČERVENEC 2025**1826**

01. – 30. 08. 2025**LETNÍ DÍLNA**

Prázdninová dílna KOŽENÝ NÁRAMEK.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 303

05., 12., 19. a 26. 08. 2025**DEN S MINERALOGEM (organizace: Jan Bubal)**

Edukativní a populárně naučný program pro rodiny s dětmi.

Cílová skupina: dětský návštěvník

Celkový počet účastníků: 958

11. – 15. 08. 2025**MUZEJNÍ PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR**

Cílová skupina: dětská veřejnost

Celkový počet účastníků: 110 dětí

SRPEN 2025**1371**

01. – 04. 09. 2025**LETNÍ DÍLNA**

Prázdninová dílna KOŽENÝ NÁRAMEK.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 25

04. a 12. 09. 2025**SASÍCI**

Animační program.

Cílová skupina: ZŠ

Celkový počet účastníků: 104 dětí

19. 09. 2025

DÍLNA Z KAPSY — GRANÁTOVÉ SRDCE

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: ZŠ

Celkový počet účastníků: 50 dětí

19. 09. 2025

VERNISÁŽ VÝSTAVY — HRABOŠI MINULOSTI

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 35

20. 09. 2025

SVATBA

Pronájem.

Cílová skupina: pozvaní účastníci

Celkový počet účastníků: 20

26. 09. 2025

ARCHEOPROGRAM

Animační program pro ZŠ.

Cílová skupina: ZŠ

Celkový počet účastníků: 27 dětí

27. 09. 2025

POSVÍCENÍ NA DLASKOVĚ STATKU

Ukázka zpracování úrody.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 150 dětí

29. a 30. 10. 2025

DÍLNA Z KAPSY — MÝDLO

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: 1. st. ZŠ

Celkový počet účastníků: 36 dětí

ZÁŘÍ 2025

427

02., 24., 31. 10. 2025

ARCHEOPROGRAM

Animační program pro ZŠ.

Cílová skupina: ZŠ

Celkový počet účastníků: 67 dětí

02. 10. 2025

SETKÁNÍ

Setkání muzejníků s brusiči kamenů.

Cílová skupina: pozvaní účastníci

Celkový počet účastníků: 28

09. 10. 2025

DÍLNA Z KAPSY — GRANÁTOVÉ SRDCE

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: Spec. škola Liberec

Celkový počet účastníků: 10

13. – 18. 10. 2025

TÝDEN EXPERIMENTÁLNÍ ARCHEOLOGIE

Animační program s dílnami.

Cílová skupina: školy + široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 353 + 60

23. 10. 2025

VÝTVARNÝ SALON 2025

Kreativní program na pokračování pro věkově smíšenou skupinu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 25

30. 10. 2025

PŘEDNÁŠKA – HROBY PROMLOUVAJÍ

Antropoložka Marcela Horáková.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 28

ŘÍJEN 2025

571

03. 11. 2025

DÍLNA Z KAPSY — MASTEK

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: 2. STUPENĚ ZŠ

Celkový počet účastníků: 47 dětí

04. 11. 2025

DÍLNA Z KAPSY — PODMALBA

Výtvarně-řemeslná dílna.

Cílová skupina: MŠ a ZŠ

Celkový počet účastníků: 13 dětí

06. 10. 2025

ARCHEOPROGRAM

Animační program pro ZŠ.

Cílová skupina: ZŠ

Celkový počet účastníků: 39 dětí

06. a 27. 11. 2025

VÝTVARNÝ SALON 2025

Kreativní program na pokračování pro věkově smíšenou skupinu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 18

20. 11. 2025**VERNISÁŽ VÝSTAVY — MAGICKÁ OCHRANA**

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 60

24. - 28. 11. 2025**VÁNOČNÍ DÍLNA — SVÍČKA ZE VČELÍHO VOSKU**

Řemeslná dílna s animací.

Cílová skupina: MŠ + 1. STUPEŇ ZŠ

Celkový počet účastníků: 175 dětí

LISTOPAD 2025**923**

01. – 05., 08. – 12., 15. – 18. 12. 2025**VÁNOČNÍ DÍLNA — SVÍČKA ZE VČELÍHO VOSKU**

Řemeslná dílna s animací.

Cílová skupina: MŠ + 1. STUPEŇ ZŠ

Celkový počet účastníků: 606 dětí

04. a 06. 12. 2025**VÝTVARNÝ SALON 2025**

Kreativní program na pokračování pro věkově smíšenou skupinu.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 68

06. 12. 2025**ADVENTNÍ ZPÍVÁNÍ**

Zpívání, loutkové divadlo, návštěva sv. Mikuláše.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 90

12. a 13. 12. 2025**VÁNOČNÍ DÍLNA — SVÍČKA ZE VČELÍHO VOSKU**

Řemeslná dílna při řemeslných trzích.

Cílová skupina: široká veřejnost

Celkový počet účastníků: 126

PROSINEC 2024**890**

3.4.3. *Přednášky, učební hodiny, komentované prohlídky, exkurze pro veřejnost, popularizace*

Anotace přednášek

Ladakh aneb „Malý Tibet“

Přednáška Radky Tkáčikové

Oblast na severu Indie je nazývána „malým Tibetem“ pro svoji kulturní i náboženskou podobu právě s Tibetem. Vysokohorská himálajská poušť překvapí malebnými tradičními vesničkami v nitru hor a zakonzervovaným způsobem života. Soutěsky, pastevecké stezky a prastaré buddhistické kláštery, které stále žijí. Údolí Indu a letní sídlo Dalajlámy. Výstupy na šestitisícovky, nejvyšší silniční sedla na světě, pádlování na řece Zanskar a slaná jezera ve výšce 4500 m.n.m. Buddhistická filosofie, festivaly v klášteře, rituály to vše na přednášce Radky Tkáčikové, které tato oblast učarovala a vrací se do ní už 25 let.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Přednáškový sál / 9. 1. 2025 od 17:00

Vstupné: 50 Kč

Přednáškový cyklus „Drahé kameny České republiky“

V přednáškách zazněla řada zajímavostí o vzniku drahých kamenů, historii jejich využívání i způsobech jejich oceňování. Přestože měly přednášky odborný základ, nebyly určeny pouze specialistům a sběratelům – své si v nich našli i zvědaví zájemci o neživou přírodu. Odbornější termíny byly vždy srozumitelně vysvětleny a nechyběl ani prostor pro dotazy. Přednášky probíhaly vždy ve čtvrtek od 17:00 v přednáškovém sále Muzeum Českého ráje v Turnově. Vstupné činilo 50 Kč. Přednášejícím byl Mgr. Jan Bubal, kurátor mineralogických sbírek muzea.

23. 1. (17:00) Drahokamové safíry z lokalit Českého masivu

Safíry a rubíny jsou drahokamové odrůdy korundu, které patří spolu s diamanty a smaragdy k nejvzácnějším a nejceněnějším drahokamům na světě. V Českém masivu se nachází tři lokality s výskytem drahokamového safíru – Malá Jizerská louka, Vestřev a Podsedice. Ač nejstarší písemné zmínky o Malé Jizerské louce jako nalezišti drahokamových odrůd korundu (safír) a zirkonu (hyacint) pochází již z první poloviny 16. století, a lze předpokládat, že prospektoři pronikli na Jizerku již mnohem dříve, stále zůstává nevyřešená otázka vzniku a původu safírů, ale i dalších minerálů. Navzdory absenci přímých důkazů spatřuje většina autorů původ drahokamové minerální asociace na lokalitách Malá Jizerská louka a Vestřev v dosud nezjištěných vulkanitech, které vynesly safíry na povrch stejně tak, jako se předpokládá v Českém středohoří. Ale je tomu skutečně tak? V přednášce Mgr. Jana Bubala jsme se podívali na známá fakta, ale i nové poznatky z výzkumu safírů na všech třech lokalitách, které nám již přinesly dílčí odpovědi na tuto, ale i další dosud nevyřešené otázky.

13. 2. (17:00) Není granát jako granát. Nejvýznamnější zástupci skupiny granátu

Granát není označení jen pro jeden minerál, český granát, ale pro celou superskupinu minerálů, která zahrnuje přes třicet různých minerálních druhů s podobnými vlastnostmi, což je

podmíněno jejich podobným chemickým složením a stejnou strukturou. Granáty jako skupina patří k nejbarevnějším minerálům vůbec; s výjimkou sytě modré pokrývají celou paletu barev: zahrnují různé odstíny červené, fialové, hnědé, žluté, zelené, granáty jsou také černé i čiré. Nejznámějším granátem z území Čech je český granát, který je možné definovat jako pyrop bohatý na chrom. I když rozhodně nevyniká svou velikostí, broušené kameny o velikosti nad 5 mm jsou vzácné a brusy nad 6 mm raritní a velmi drahé, zaujme svoji krvavě červenou barvou. Pyropy se vyskytují po celém světě, ale česká naleziště předčí světové výskyty jednotnou kvalitou a barevností pyropů, což umožňuje použití ekonomicky výhodného způsobu jejich těžby a zpracování.

27. 2. (17:00) „Drahý kámen“ vltavín

Vltavín patří do skupiny tektitů, přírodních skel, jejichž vznik je spojen s dopadem většího tělesa z vesmíru, které při nárazu na Zemi vymrští do vzduchu masu roztavených povrchových hornin. Oproti tektitům z různých oblastí po celém světě, vltavíny jsou většinou trávově zelené, průsvitné a vynikají výraznou skulptací. Znamená to, že vltavíny vznikaly jiným způsobem než ostatní tektity? Pochází z Měsíce nebo dokonce ze vzdálených prostor vesmíru? A proč jejich cena neustále roste? Odpovědi na tyto, ale i další otázky se přinesla přednáška Mgr. Jana Bubala, kurátora mineralogických sbírek Muzea Českého ráje v Turnově.

13. 3. (17:00) Drahokamové odrůdy křemene z Čech a Moravy

Pegmatity představují světově jedny z nejvýznačnějších nalezišť drahokamů. I když naše pegmatitové žíly nejsou po této stránce až tak bohaté, krystaly záhněd, citrínů a černých turmalínů z těchto nalezišť patří k nejkrásnějším na světě. Nálezy velkých krystalů záhněd, případně citrínů, jsou známé z oblasti Českomoravské vrchoviny, Liberecka, Jablonecka a jižních Čech. V těchto regionech se objevují také křemenné žíly s hradbovým ametystem, samostatné křemenné žíly s drahokamovým křišťálem jsou známé zase z oblasti Jeseníků. Česká republika je bohatá na křemenné hmoty a krásu těchto pokladů ukrytých pod povrchem naší země poodhalila přednáška Mgr. Jana Bubala, kurátora mineralogických sbírek Muzea Českého ráje v Turnově.

Symbolika a vnímání světa ve středověku

Přednáška historika Jiřího Zoul Sajtba

Historik Jiří Zoul Sajtba pohovořil o tom, jak lidé ve středověku vnímali své okolí. Silně náboženská, stavovsky rozvrstvená a z většiny negramotná společnost totiž chápala realitu života podstatně odlišně, než ji většinou vnímáme dnes. Nepoměrně větší význam mělo pravidelné opakování rituálů a lidé intenzivněji vnímali symboly i tvary. Přednáška se věnovala poznávání této specifické disciplíny, která pomáhá vytvářet konkrétnější představu o středověkém světě a způsobu myšlení tehdejší společnosti.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Přednáškový sál / 19. 2. 2025 od 17:00

Lezení ve Španělsku

Přednáší Miroslav „Bojsa“ Dědek

Inspirativní večer s Miroslav „Bojsou“ Dědek přinesl návštěvníkům přednášku o jeho zážitcích z lezení ve Španělsku – zemi, kterou navštívil poprvé před 30 lety a od té doby ji prozkoumal křížem krážem. Během svých cest zdolal přes 40 lezeckých oblastí a objevil tam nejen dokonalé stěny, ale i jedinečnou atmosféru, která činí ze Španělska opravdový ráj pro lezce. Účastníci si mohli poslechnout poutavé vyprávění doplněné fotografiemi a osobními zkušenostmi. Ať už milovali lezení, nebo jen rádi cestovali, přednáška je naladila na další dobrodružství.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Přednáškový sál / 11. 3. 2025 od 18:00

Komentovaná prohlídka výstavy Vlasta Matoušová – Hmyz a rostliny zblízka

Obrazy, kresby, grafika

Středa 19. března v 17:00

27. 3. Komentovaná prohlídka instalace kopie Svatoštěpánské koruny uherských králů

vedená autorským triem Jiří Urban, Zuzana Mašková a Jan Kroupa.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Přednáškový sál / Klenotnice / 27. 3. 2025 od 17:00

17. 4. Komentovaná prohlídka instalace kopie Svatoštěpánské koruny uherských králů

vedený autorským triem Jiřím Urbanem, Zuzanou Maškovou a Janem Kroupou.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Přednáškový sál / Klenotnice / 17. 4. 2025 od 17:00

MAREK HOLEČEK: "Dotknout se štěstí"

Horolezec, cestovatel a filmový dokumentarista Marek Holeček zavedl účastníky své přednášky do srdce Himálaje – k majestátním štítům, na jejichž vrcholy se s pokorou a v souznění s nebesy podařilo proniknout. Ve svém vyprávění přiblížil splněné sny, neobyčejná přátelství, ale i bolest, která přišla s jediným krokem do temnoty. Představil příběhy z expedice na Langtang Lirung a cestu, která dostala jméno „Ondrova hvězda“. Neopomněl ani nedávný prvovýstup na Sura Peak 2023 nazvaný „Jednoduše krásná“ – příběh odvahy, pokory a nezlomné lidské vůle.

Simply Beautiful – Snímek o výpravách Marka Holečka po Nepálu

Muzeum Českého ráje v Turnově – Atrium muzea nebo přednáškový sál / 10. 7. 2025 od 19:00

Procházka za utrpením

Komentovaná procházka byla věnována útrpnému a hrdelnímu právu ve středověku a raném novověku. S historikem Jiřím Zoul Sajbtem prošli účastníci komentované procházky cestou odsouzenců. Procházka městem s výkladem se uskutečnila ve dvě prázdninové středy 23. července a 13. srpna. Začátek cesty byl u radnice, kde se nacházela šatlava, a Dvořákovou ulicí se účastníci vydali do ulice Hruboskalské, v jejíž blízkosti ještě v druhé polovině 18. století stálo městské popraviště. Po cestě se nejen dozvěděli, jak fungovala středověká justice, ale prohlédli si i další zajímavosti, které měli, nebo které by měli, kdyby touto cestou šli před čtyřmi sty lety.

23. 7. a 13. 8. 2025 / 18:00 odchod od Muzea Českého ráje

Kurátor: PhDr. Jiří Zoul Sajbt, tel.: 481 322 106, sajbt@muzeum-turnov.cz

Komentované prohlídky výstavy O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou**2. 7. / 16. 7. / 6. 8. / 20. 8. od 17:00****Přednáškový cyklus k výstavě O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou (vždy od 17:00):**

- **Turnov na Národopisné výstavě československé v Praze (Mgr. Václav Holas)**

10. 9. / 22. 10. 2026

Národopisná výstava československá v roce 1895 byla jednou z největších kulturních událostí konce 19. století. Turnov reprezentovaly výrazné osobnosti, které se postavily do čela organizačních aktivit, a výstava díky nim představila to nejcennější z lidové kultury našeho regionu. Předměty vystavené v Praze se navíc později staly ozdobou expozic turnovského muzea a budí obdiv návštěvníků až do dnešních dní. Přednáška přiblížila, co bylo vybráno k reprezentaci města a regionu a jaké poselství tím pořadatelé sledovali. Ukázala také, jak se výstava promítla do života Turnova a jeho kulturní paměti. Účastníci se dozvěděli, proč byla tato událost důležitá nejen pro Prahu, ale i pro venkovské regiony.

- **Obraz "Pobití Sasíků" očima historika umění (Mgr. Lenka Laurynová)**

24. 9. 2026

Dle tradice největší obraz střední Evropy představuje od svého znovuvystavení v roce 1974 jeden z nejatraktivnějších exponátů turnovského muzea. Jeho uměleckohistorický rozbor nás přivádí k prestižnímu žánru historické malby 19. století a jejího dobového významu pro budování národního sebevědomí nejen v českém prostředí. Svěbytné provedení rozměrné malby v podobě dioramatu otevírá další spojnici se soudobým mezinárodním výtvarným děním. Přednáška připomněla okolnosti vzniku slavného obrazu a jeho místo v konvolutu výtvarných děl zpracovávajících podmanivou a jedinečnou krajinu Českého ráje i jeho pohnuté osudy, než pro něj – po téměř osmi desetiletích od jeho vzniku – byla v Turnově vystavěna budova muzejní galerie.

- **Česká heraldika a sfragistika (PhDr. Jiří Zoul Sajbt) – 8. 10. 2026**

Přednáška byla věnována dvěma spolu silně souvisejícím disciplínám, tzv. pomocným vědám historickým – heraldice, tedy nauce zabývající se ustálenými osobními, resp. rodovými znameními, a sfragistice, jež studuje pečeti, které zejména ve šlechtickém prostředí obsahovaly erb vlastníka. Téma přednášky částečně doplnilo probíhající výstavu O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou. Ona fiktivní bitva, na jejíž motivy byla vytvořena báseň, která se stala předlohou monumentálního obrazu Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou, se měla odehrát počátkem 13. století, což je i doba, kdy se v českých zemích začíná více rozvíjet užívání erbovních znamení a ověřování písemností pečeti.

- **Krajinská výstava v Turnově (Mgr. Antonín Mojsl) – 5. 11. 2026**

Krajinská výstava v Turnově konaná od 21. června do 2. srpna 1925 se stala jednou z nejmasovějších akcí v novodobých dějinách města. Přednáška připomene tuto fenomenální událost, která představovala zdejší region ve všech jeho aspektech – kulturu, přírodní zajímavosti, obchod, průmysl, řemesla, školství, spolkovou činnost a mnohé další. V rámci výstavy, před sto lety, se turnovské premiéry dočkal slavný obraz Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou –

byl pro něj místním odborem Klubu československých turistů vystaven u „šperkárny“ samostatný pavilon. Tento pavilon a mnohé další zajímavosti výstavy budou na přednášce představeny za doprovodu historických negativů a fotografií ze sbírek našeho muzea.

- **Obraz „Pobití Sasíků“ očima archeologa (Mgr. Lenka Tuláčková) – 19. 11. 2026**

Obraz Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou nabízí návštěvníkům poněkud obskurní pohled: v oblečení, nástrojích a zbraních je zde totiž zachycena podstatná část našich pravěkých i středověkých dějin. Deset tisíc let od starší či střední doby kamenné až po závěr raného středověku se nám promítlo na obraze v jediném výjevu. Tak široká škála zbraní zaznamenaná na obraze jednotlivými umělci, se určitě nemohla v jediné bitvě potkat. Proti sobě stojí bojovníci vybavení kamennými sekerami, bojovými sekeromlaty, bronzovými meči, bronzovými a železnými oštěpy, vrhacími sekerami, tesařskými širočinami nebo reflexními luky...

- **Fantasy a dějinné inspirace (PhDr. Jiří Zoul Sajbt) – 3. 12.**

Přednáška byla koncipována jako ukázka, jak se již autoři literárních předloh žánru fantasy, tak především následně tvůrci z nich vycházejících filmů, resp. seriálů sahají při jejich realizaci do naší minulosti. Na ukázkách ze známých filmových/seriálových děl posledního čtvrtstoletí, kterými jsou filmová trilogie Pán prstenů a seriál Hra o trůny, byly rozebrány některé prvky, které buď vycházejí či přímo kopírují historické reálie, ať již se jedná o architekturu, zbraně, prvky zbrojí, nebo přímo celé dějinné události.

Beseda s archeology a komentovaná prohlídka výstavy Hraboši minulosti

(Mgr. Lenka Tuláčková, Mgr. Roman Sirovátka)

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 9. 10. 2025 od 17:00

Hroby promlouvají...

Netradiční přednáška antropoložky Mgr. Marcely Horákové

Válka 1866...tisíce padlých mladých mužů, kteří se už nevrátí domů. Jejich těla končí v hromadných hrobech, zprvu označených, postupem času ale některé křížky z krajiny mizí a paměť na místa jejich odpočinku také. Až výzkum v roce 2024 v trase budoucí dálnice D35 mezi Hradcem Králové a Jičínem znovu odhalil místa, kde leží...Máme množství písemných zmínek a historických svědectví o válce 1866 a době po ní, proč tedy hroby otvírat a zkoumat? Má to smysl? Posluchači se mohli přesvědčit o tom, že záchranná archeologie ve spolupráci s antropologií má svoje nedílné místo při poznání dob dávno, ale i nedávno minulých. Ukázali jsme si, jak pracuje, jak pozná na kostře věk, pohlaví jedince a nejrůznější nemoci. Podívali jsme se na to, jak a čím vojáci trpěli, jaký byl jejich vzhled, zdravotní stav, jak vypadají střelná poranění. V předdušičkovém čase jsme na chvíli zavzpomínali na tyto padlé muže a ukázat si, že zájem o válku 1866 není jenom hraní si na vojáčky, ale že může mít i hluboký lidský rozměr. Přednáškou provedla Mgr. Marcela Horáková, antropoložka Centra terénní archeologie při Katedře archeologie Univerzity Hradec Králové a členka Komitétu 1866.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Kamenářský dům / 30. 10. 2025 od 17:00

Bylo, nebylo... Pohádka o hradišti na Semíně**Přednáší archeolog PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.****Muzeum Českého ráje – Přednáškový sál / 27. 11. 2025 od 17:00**

Přednáška byla zaměřena na kritické zhodnocení interpretací ostrožny u Semína, která byla opakovaně označována za „největší keltské hradiště v Čechách“. Na základě archeologických nálezů i krajinných souvislostí bylo ukázáno, proč tato hypotéza neobstála a jak se z odborného sporu stal atraktivní, avšak zavádějící příběh pro veřejnost. Přiblížena byla také historie výzkumu výrazné ostrožny o rozloze přes 100 ha nedaleko hradu Trosky, která více než sto let přitahovala pozornost archeologů i milovníků regionální historie. Zmíněn byl objev Josefa Hakena i výzkum Jiřího Waldhausera a Michala Lutovského z roku 1993, jenž přinesl nálezy z mladší doby železné a vedl k interpretaci lokality jako rozsáhlého laténského opevnění. Přednáška však představila argumenty, které tuto teorii nepodporují, a ukázala, jak se z diskutované hypotézy stal silný marketingový prvek, včetně vzniku fiktivní repliky keltského opevnění a rozšíření mýtu o největším keltském hradišti v Čechách.

Hory, skály, paraglide**Povídání s Ladislavem Jónem***Moderuje: František Čepelka*

Na inspirativním setkání se návštěvníci setkali s dobrodruhem, horolezcem a paraglidistou Ladislavem Jónem – mužem, který svůj život zasvětil horám, létání a objevování vlastních hranic. Ladislav Jón byl autorem *Horolezeckého miniprůvodce Měsíčním údolím pod Kozákovem* (1994), průkopníkem skialpinismu a extrémních sjezdů v Krkonoších, Alpách, na Kavkaze i v Pamíru, kde se mu novou cestou podařilo sjet Pik Komunisma (7495 m n. m.). Jako vášnivý paraglidista strávil na křídle přes 300 dní a stále vyhledával další výzvy mezi nebem a skalami.

Muzeum Českého ráje – Přednáškový sál / 4. 12. 2025 od 17:00

Mgr. J. BubalPřednášky

23. 1. 2025 Drahokamové safíry z lokalit Českého masivu (přednáška v rámci přednáškového cyklu Drahé kameny České republiky)

4. 2. 2025 Origin and genesis of gemstone corundum in the Bohemian massif (v rámci odborného semináře na Masarykově univerzitě v Brně)

13. 2. 2025 Není granát jako granát – nejvýznamnější zástupci skupiny granátu (přednáška v rámci přednáškového cyklu Drahé kameny České republiky)

27. 2. 2025 Drahý kámen vltavín (přednáška v rámci přednáškového cyklu Drahé kameny České republiky)

13. 3. 2025 Drahokamové odrůdy křemene z Čech a Moravy (přednáška v rámci přednáškového cyklu Drahé kameny České republiky)

19. 5. 2025 Horniny a minerály (přednáška pro 6. ročník ZŠ v Bratislavě)

20. 5. 2025 Není granát jako granát – nejvýznamnější zástupci skupiny granátu (přednáška v rámci semináře muzejních geologů ČR a SR v České Lípě)

23. 7. 2025 Meteority (přednáška pro příměstský tábor Divizna - ZOO Liberec)

25. 10. 2025 Jak vznikají fosílie? (přednáška v rámci workshopu k výstavě Zdena Kolečková: Zrnko v čase; Galerie Liberec)

3. 12. 2025 Drahé kameny Českého ráje a Podkrkonoší (přednáška v rámci odborného semináře na Univerzitě Komenského v Bratislavě)

Komentované prohlídky

24 komentovaných prohlídek expozice Mineralogie

12 komentovaných prohlídek expozice Luminiscence

7 komentovaných prohlídek výstavy Krása příbramských minerálů

7 komentovaných prohlídek výstavy Léčivé kameny

Celkem 50

Exkurze

8. 6. 2025 Za drahými kameny na Kozákov (exkurze pro Geopark Český ráj v rámci týdne geoparků)

10. 6. 2025 Z Turnova přes Kozákov až do Železného Brodu (exkurze 9. ročník waldorfské školy České Budějovice)

11. 6. 2025 Exkurze do Frýdlantského výběžku (exkurze pro TUL, 2. ročníky prezenčního studia přírodovědných oborů)

12. 6. 2025 Exkurze Lužické hory (exkurze pro TUL, 2. ročníky prezenčního studia přírodovědných oborů)

14. 6. 2024 Exkurze Krásná Lípa-Frýdlantsko (exkurze pro TUL, 2. ročníky dálkového studia přírodovědných oborů)

3. 9. 2025 Exkurze na Jizerskou louku (exkurze pro TUL, 1. ročníky prezenčního studia přírodovědných oborů)

4. 9. 2025 Exkurze po lomech Českého ráje (exkurze pro TUL, 1. ročníky prezenčního studia přírodovědných oborů)

5. 9. 2025 Exkurze do středních Čech (exkurze pro TUL, 1. ročníky prezenčního studia přírodovědných oborů)

7. 9. 2025 Exkurze na Jizerskou louku (exkurze pro TUL, 1. ročníky kombinovaného studia přírodovědných oborů)

22. 9. 2025 Kozákov (exkurze Geoparku Český ráj pro Gymnázium Nymburk)

27. 9. 2025 Kozákov (exkurze Geoparku Český ráj pro Gymnázium Nymburk)

1.10. 2025 Jizerská louka (exkurze pro mineralogicko-petrologické oddělení Národního muzea v Praze)

6.10. 2025 Kozákov (exkurze Geoparku Český ráj pro Gymnázium Nymburk)

14.-16. 11. 2025 Český ráj, Krkonoše a Podkrkonoší (terénní exkurze pro studenty 1. ročníku geologie PřF UK v Praze)

Programy a akce pro veřejnost:

Leden – březen: cyklus přednášek pro veřejnost Drahé kameny České republiky

13. 6. 2025 Muzejní noc (komentované prohlídky + hra „bojovka“ s geologickou tematikou)

červenec–srpen 2024: Zábavně-naučný program pro děti a dospělé Den s mineralogem (5 dní v červenci, 4 dny v srpnu)

PhDr. Miroslav Cogan

Komentované prohlídky

Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou, komentovaná prohlídka pro střední školy (3 x)

PhDr. Vladimíra Jakoubčová.

Přednášky

23. 4. 2025 – VŠE Arts Management, Praha – Historie Muzea Českého ráje v Turnově

Komentované prohlídky

Nová stálá expozice Lidová kultura Pojizeří - PhDr. V. Jakoubčová 4x, Mgr. V. Holas 1x
Turnovské muzeum na Národopisné výstava československé - Mgr. Holas 2x

Mgr. Lenka Laurynová

24. 9. 2025 - Obraz Pobití Sasíků očima historika umění (MČRT)

Komentované prohlídky

27. 2. 2025 Stálé expozice MČRT (Dějiny a současnost kamenářství, Klenotnice), studenti ateliéru Kov a šperk, Fakulta umění a designu Ladislava Sutnara, Západočeská univerzita v Plzni

Stálé expozice MČRT (Dějiny a současnost kamenářství), učiliště COPaG Praha – SPV Nové Butovice a SPV Jarov (2 x)

19. 3. 2025 + 12. 4. 2025 + 21. 5. 2025 - Vlasta Matoušová – Hmyz a rostliny zblízka, veřejnost,

11. 11. 2025 - reGenerace7, studenti Katedry designu Fakulty textilní Technické univerzity v Liberci

Mgr. David Marek

27. 2. 2025 - Architektura Turnova (MČRT)

6. 5. 2025 - Turnov za 2. světové války (MČRT)

26. 5. 2025 - Příčiny a průběh 2. světové války na Sobotecku (Sobotka)

6. 8. 2025 - Komentované prohlídky výstavy „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou“ (MČR)

Mgr. Antonín Mojsl

7. 2. 2025- uvedení ročenky ZČRP č. 37 ve Státním okresním archivu v Semilech,

20. 5. 2025 - šk. program „Putování po památkách“ – Skálava ulice jako místo paměti,

2. a 16. 7. 2025 - komentované prohlídky výstavy „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou“, (MČRT)

11. 9. 2025 - šk. program „Putování po památkách“ – Skálava ulice jako místo paměti,

25. 9. 2025 – „Práce muzejníka“, exkurze po MČR – Gymnázium Turnov,

29. 9. a 1., 2., 3. 10. 2025 - výlet za A. Markem – edukační program, (Knihovna Antónína Marka v Turnově)

24. 10. 2025 - putování po památkách – hostinec U Zlatého beránka, (IC Turnov)

30. 10. 2025 - edukační program pro školy – Turnovská radnice, (Gymnázium Turnov)

5. 11. 2025 - přednáška Krajinská výstava v Turnově roku 1925, (MČRT)

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.

17. 1. 2025 Zločin, trest a záhrobí – komentovaná prohlídka výstavy, Muzeum Nová Paka

16. 4. 2025 Zločin, trest a záhrobí – komentovaná prohlídka výstavy, Muzeum Nová Paka

23. 4. 2025 – VŠE Arts Management, Praha – Historie Muzea Českého ráje v Turnově

25. 4. 2025 – BYLO, NEBYLO... POHÁDKA O HRADIŠTI NA SEMÍNĚ (Lepařovo gymnázium Jičín, Zephyrin)

13. 6. 2025 – Turnovská muzejní noc: komentované prohlídky nové expozice archeologie a výstavy O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou (3x)

Komentované prohlídky výstavy O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou (15x)

Komentované prohlídky nové expozice archeologie (10x)

9. 8. 2025 – terénní exkurze: Archeologické lokality na Kozákově

27. 11. 2025 – BYLO, NEBYLO... POHÁDKA O HRADIŠTI NA SEMÍNĚ (MČRT)

Popularizace muzejních projektů v médiích (ČT, ČR, rozhovory pro tištěná média)

PhDr. Jiří Sajbt:

14. 2. 2025 Markvartici a jejich místo v dějinách přemyslovských Čech, (Jičín)

19. 2. 2025 Symbolika a vnímání světa ve středověku, MČRT,

18. 3. 2025 Markvartici a jejich místo v dějinách přemyslovských Čech, zasedání Jp. ČAS, (Liberec)

4. 6. 2025 Komentovaná prohlídka kostelů pro Societas Amicum, Liberec, (Jenišovice, Letařovice)

23. 7. 2025 Procházka za utrpením, venkovní přednáška o vývoji trestního práva, (Turnov)
 13. 8. 2025 Procházka za utrpením, venkovní přednáška o vývoji trestního práva, (Turnov)
 16. 9. 2025 Komentovaná prohlídka kostelů pro Societas Amicum Liberec, (Nudovojovice, Přáslavice a Rovensko pod Troskami)
 8. 10. 2025 Česká heraldika a sfragistika, (MČRT)
 30. 10. 2025 Vývoj trestního práva ve středověku a raném novověku v Čechách, dvě venkovní přednášky, (pro Gymnázium Turnov)
 3. 12. 2025 Fantasy a dějinné inspirace, MČRT, (MČR)
 11. 12. 2025 Středověký a raně novověký Turnov, (ZŠ Skálova, Turnov)
 16. 12. 2025 Paleografie a vývoj písemné kultury, (ZŠ Skálova, Turnov)

Petr Hartman, Mgr. Roman Sirovátka, Mgr. Lenka Tuláčková

12. 7. a 9. 8. 2025 - Archeologické léto

Zapojení archeologického oddělení do celostátní akce s cílem seznámit veřejnost s archeologickými lokalitami v terénu. Akce proběhla v oblasti maloskalské Drábovny (k. ú. Ondříkovice), kde prováděli Mgr. Roman Sirovátka, Mgr. Lenka Tuláčková.

Komentované prohlídky nové archeologické expozice a aktuálních výstav ve výstavním sále i v Kamenářském domě (Mgr. Lenka Tuláčková, Mgr. Roman Sirovátka) – 8x

Od 14. do 18. 10. 2024. **Týden experimentální archeologie** v rámci MDA – celé archeologické oddělení ve spolupráci s edukátorkami v Kamenářském domě realizovalo již druhým rokem a souviselo s oslavami jedenáctého ročníku Mezinárodního dne archeologie.

3.5. Návštěvnost expozic, výstav, kulturně vzdělávacích a společenských akcí, badatelna

Počet návštěvníků celkem:	63 977 osob
z toho: návštěvníci stálých expozic a výstav:	60 174 osob
návštěvníci Dlaskova statku:	13 388 osob
návštěvníci edukativních programů:	8 100 osob

Badatelna

počet badatelů v badatelně:	60/ počet návštěv 40
telefonicky či emailem bylo vyřešeno:	180 dotazů
počet vypůjčených knih:	85

Z velké části je využíván archiv muzea (nejvíce osobní fondy), dále sbírky fotografií a zvláště negativů, které jsou z cca 90 % digitalizovány a nabízí široké možnosti užití a díky postupné

digitalizaci je stále více využívána také sbírka J. V. Scheybala. Velkého využití dosahuje také fond regionální knihovny. K hlavním tématům zájmů badatelů patří stále především regionální historie a genealogické rešerše a široce využívaná obrazová dokumentace (sbírky kramářských tisků, sbírky fotografií a negativů, kroniky, osobní fondy). Zvyšující se procento digitalizovaného materiálu umožňuje vyšší počet a jednodušší proces vyřízení badatelských dotazů, a to i distančním způsobem.

Výběr z témat:

- Jan Meinzl a Anna Habánová – klášter v Hejnicích
- Lucie Preislerová – Sychrov a Alois Göbel a Antonín Dvořák
- Richard Rulf – dějiny šperku
- Tomáš Kesner – pozůstalost J. V. Scheybal
- Melanie Manchot – horolezecká sbírka, Karel Schubert
- Tomáš Stegmüller – rybářská organizace v Turnově
- Františka Dudková Párysová – Abigail Horáková
- Daniel Brejtr – Josef Václav Scheybal
- Lenka Šritrová – turistické mapy Českého ráje
- Petr Ledvinka – starší dějiny Blatce
- Ladislav Tégl – majetky pánů z Železnice v západních Čechách
- Radim Štícha – působení Václava Holana Rovenského na Valdštejně
- Martin Karlík – brody a přívozy na Turnovsku
- Mgr. Zuzana Jakubcová (NPÚ ÚOP Liberec) – vila Fialka na Huse
- Mgr. David Ulrych, muzeum Jilemnice – rešerše Kavánových prací v MČR,
- konzultace pro odbornou veřejnost: kamenické památky
- konzultace pro laickou veřejnost v oblasti šperku, malby a grafiky
- Jana Patková, časopis Věčko – prohlídka expozic a kopií korunovačních klenotů podklady k článku Koruny císařů a králů v prosincovém čísle Věčka
- Richard Rulf, ateliér Kov a šperk, Fakulta umění a designu Ladislava Sutnara, Západočeská univerzita v Plzni, rešerše historických studentských návrhů SUPŠ ze sbírek MČRT v rámci semestrálního projektu „Výstava reGenerace7“
- konzultace pro laickou veřejnost v oblasti šperku, malby a grafiky

4. VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST A POPULARIZACE

4.1. Archeologické oddělení

Personální obsazení: PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (vedoucí oddělení)

Petr Hartman (terénní technik)

Mgr. Roman Sirovátka (administrativa, práce se sbírkou, terén)

Mgr. Lenka Tuláčková (dokumentátor)

Celkový počet výzkumů:

238 záchranných a předstihových archeologických výzkumů

209 vyjádření k stavebním a jiným činnostem

Dlouhodobé projekty vyplývající z výkonu archeologické památkové péče

- MČR v Turnově je od roku 1996 spoluřešitelem projektu „Státní archeologický seznam ČR“, vedeným NPÚ v Praze.
- v souladu s Dohodou o provádění archeologických výzkumů, uzavřenou mezi AV ČR a MČR zadávalo v průběhu roku 2025 data do on-line databáze Archeologická mapa České republiky. Archeologické oddělení MČR v Turnově splnilo své povinnosti za rok 2025 k datu 31. 12. 2025.

Realizované výzkumné úkoly - dokončené

- Zajištěno 239 záchranných a předstihových archeologických výzkumů v souvislosti s výkonem archeologické památkové péče v okrese Semily a přilehlém území.
- Vypracováno 209 vyjádření k stavebním a jiným činnostem, při kterých by mohlo dojít k narušení historických terénů.
- V rámci výkonu archeologické památkové péče byly během stavební činnosti v roce 2025 registrováno 4 lokality s narušením archeologických terénů nebo konstrukcí, ke kterým byl vyhotoven expertní list.
- Za rok 2025 bylo dokončeno zpracování výzkumů ze ZAV 2021-2025 v podobě: 3 komplexních nálezových zpráv a 4 nálezových zpráv menšího rozsahu.
- Ve stádiu přípravy zůstává do začátku roku 2026 12 nálezových zpráv: U 7 se čeká na dodání výsledků radiokarbonové analýzy. Zpracovány budou další 3 drobné nálezové zprávy z dohledové činnosti, z toho 1 akce ještě není v terénu ukončena. Dále bude předmětem zájmu předtím pozastavené zpracování 1 ZAV většího rozsahu z roku 2019. Zpracována bude také nálezová zpráva o detektorové prospekci.
- Realizace výstavního projektu roce 2025 „Na poslední cestě...“, Zločin, trest a záhrobní ve spolupráci (Městské muzeum Jaroměř, Muzeum v Nové Pace) s Mgr. Michaelou Havelkovou, PhDr. Jiří Zoul Sajbtem, Mgr. Romanem Sirovátkou, RNDr. Vítězslavem Kuželkou a Mgr. Janem Cvrčkem – oba Národní muzeum, Mgr. Pavlem Jakubcem – SOKA Semily.

Přehled ZAV s pozitivním zjištěním historických terénů

1) DALIMĚŘICE; parc. č. 851/1, 998/8 a 708/12; S-JTSK (5514): 1) -684308,39/-993498,34 (střed); 2) -653702,59/-996789,82; „Integrované výjezdové centrum Turnov“; C-202401854.

V dubnu a červenci 2025 pokračoval archeologický dohled na okraji probíhající stavby související se stavbou nájezdu k hlavní silnici a na místě rozšíření skřívky mezi SO101 a SO102. V místě nájezdu nebyly zjištěny pozitivní situace. Při rozšiřování skřívky a svahování terénního profilu bylo zjištěno dalších 5 archeologických objektů (č. obj. 215 – střední paleolit; 216-219 – zemědělský pravěk). Nálezová situace byla popsána v rámci komplexní nálezové zprávy, která však bude ještě doplněna o výsledky radiokarbonové analýzy.

2) LOMNICE NAD POPELKOU; parc. č. 2979/1, 2979/2, 2979/3, 2979/4, 2979/5, 2912, 2914/2; S-JTSK (5514): -669604,41/-1002196,29 (střed); „Revitalizace rybníka Matouš a jeho okolí“; obj. č. 83/2025; C-202406600.

Záchranný archeologický výzkum (dále ZAV) byl proveden formou dohledu podle postupu zemních prací ve dnech 3/10 a 15/10/2025. Při výkopových pracích byly odhaleny základy rybníční hráze a mlýna. Hráz byla v místě výpusti prokopána a relikty mlýna zasypány navážkou (z části dočasná deponie a dále ukládání sedimentu z bagrování rybníčního dna). Dále nedošlo k narušení archeologicky zajímavých situací.

3) TURNOV; parc. č. 623/9, 622/5, 623/5, 623/1; S-JTSK (5514): 1) -683394,45/-994524,48; 2) -653702,59/-996789,82 (střed); „**Městská knihovna Antonína Marka**“; **C-202102460**.

V roce 2025 pokračoval záchranný archeologický výzkum (dále ZAV) byl proveden formou dohledu podle postupu zemních prací ve dnech 3/2, 15/5/2025. Během dohledu byly sledovány výkopy okolo situací zjištěných v roce 2024 (sklepení zaniklé usedlosti čp. 76). Při dohledech již nebyly pozorovány další pozitivní situace, i když jejich přítomnost byla očekávána. Pozorovány byly recentní vrtvy související s planýrkou ve 20. století.

4) MAŠOV U TURNOVA; parc. č. 696/10, 696/9, 696/14; S-JTSK (5514): 1) -683963.10/-996567.80; 2) -683952.62/-996581.32; 3) -683957.00/-996585.48; ; 4) -683961.83/-996580.54; 5) -683964.04/-996582.26; 6) -683966.86/-996578.62; 7) -683964.64/-996576.91; 8) -683968.47/-969571.97; „**Turnov, nový VDJ Mašov**“; **C-202301849**.

V roce 2025 pokračoval záchranný archeologický výzkum (dále ZAV) byl proveden formou dohledu podle postupu zemních prací v prosinci 2024 – únoru 2025. Dne 21/1/2025 byla během archeologického dohledu dokumentována severní část stavební jámy. V rámci severovýchodního profilu proběhla dílčí sondáž v severovýchodním řezu s jednoduchou stratigrafií o dvou uloženinách a pískovcovým podložím, kde byly realizovány dvě sondy. V sondě č. 2 byl získán drobný fragment keramiky v druhotné poloze s degradovaným povrchem, který nejspíše dokládá pohyb obyvatel v těchto místech v mladším úseku zemědělského pravěku. Odebraný vzorek byl radiokarbonovou metodou datován do novověku (1666–1953 AD).

5) TURNOV; parc. č. 1712/1, 2349/2, 3483, 3401/7, 2575/1, 2403, 216, 2411/1, 215, 1280, 3138, 3824, 3137, 3136, 3124/7, 3125/5, 3125/4; S-JTSK (5514): -683935,53/-995306,99 (střed).

„**Výzkumné centrum TOPTEC**“; **projekt AMČR: C-202507631**. Záchranný archeologický výzkum (dále ZAV) byl proveden formou dohledu a následně exkavačního výzkumu podle postupu zemních prací ve dnech od 1/09 do 29/10/2025.

V jižní části staveniště byla na hraně rozsáhlé stavební jámy vzniklé při odstranění bývalého odkaliště objevena sídlištní komponenta staršího neolitu. Jedná se o soubor dvou sídlištních jam, které velmi pravděpodobně měly výrobní funkci (zpracování štípané a broušené industrie). Jámy se nacházely v těsné sousedství a obě měly velmi podobný charakter. Objekt č. 1 měl kruhový půdorys a byl na samé hraně stavební jámy, která jej částečně narušovala. Objekt č. 2 byl situován jižně od obj. 1, byl větší a měl nepravidelný tvar. Obě jámy obsahovaly velký počet nálezů kultury s lineární keramikou (mladší stupeň 3) – zejména keramiky, štípané industrie (šipky, úštěpy, jádra), méně fragmentů broušené industrie (vývrtky, polotovary seker a úlomky), několik fragmentů mazanice, drobné čočky spálených zvířecích kostí. Jihozápadně od této situace se nacházela skupina dalších 9 sídlištních objektů (kůlové a sloupové jámy,

malé sídlištní jámy s nejasnou funkcí), z nichž část můžeme na základě nálezů přiřadit již zmíněné sídlištní komponentě a další pravděpodobně horizontu lužických popelnicových polí mladší až pozdní doby bronzové a jeden snad i starší či mladší době římské (objekt č. 9).

Prozkoumaná plocha je nedílnou součástí velice významné rozsáhlé polykulturní archeologické lokality Turnov – Maškovy zahrady, která byla zkoumána v letech 1995, 1996, 1998–2001, 2009, 2012. Na lokalitě byla zjištěna řada pravěkých fází osídlení a jedná se v jistém smyslu o předchůdce dnešního Turnova. Pro neolitickou fázi osídlení doposud nebyl znám výrobní okrsek, který byl pravděpodobně nyní objeven.

Výzkum bude zpracováván v průběhu roku 2026: bude provedena evidence všech nálezů a vzorků, zpracována veškerá dokumentace, zadána skupina environmentálních analýz na odebrané vzorky s biomateriálem (určení stáří pomocí radiokarbonové analýzy, antrakologická analýza, pylová analýza apod.).

V poslední části terénního výzkumu byla pozornost soustředěna na jižní terénní profil stavební jámy, který byl začištěn a následně na něm byla dokumentována bohatá stratigrafie obsahující především sprašovou návěj vzniklou v poslední době ledové, v rámci které se nacházela asi 30 cm mocná šedá splachová vrstva nejspíše antropogenního původu. Z toho důvodu jsme přikročili k dokumentaci a odběru vzorků na určení stáří pomocí metody opticky stimulovaná luminiscence.

Po zpracování a dodání výsledků environmentálních analýz bude vyhotovena komplexní nálezová zpráva.

6) VŠEŇ; parc. č. Všeň: 2030, 1071/5, 1067/1, 2028, 510/1, 92/1, 92/2, 2280/1, 1084, 2282/2, 2274, 2284/4, 102/2, 104/1, 1119/6, 2045, 491/7, 2781, 209, 491/3, 2050, 1090/1, 2198, 2063/2, 2064, 2075, 2071, 2070, 2065/4, 2065/3, 2195, 2068, 203, 174, 706/1, 242, 243, 707/1, 707/4, 2080, 2082, 714/1, 714/3, 352, 75/1, 77, 727/1, 74/1, 74/2, 730/2, 2772, 80/1, 71/3, 70, 166, 194, 750/9, 1101/1, 81/1, 81/2, 1118/1, 1118/2, 735, 69, 172, 133, 752/2, 750/4, 710/10, 710/12, 710/18, 710/1, 710/5, 1100, 753/1, 766/3, 143, 65, 199, 754/1, 710/3, 710/4, 710/7, 710/9, 2192, 128, 278, 1071/4, 429/1, 1065, 1067, 61/10, 61/12, 1063/3, 416/4, 416/2, 2315/2, 416/3, 415/4, 2360, 415/1, 1006/, 1030/4, 1006/3, 1030/2, 157, 121/16, 2789, 121/12, 1018, 121/14, 1015/1, 1057/1, 33/1, 1007/1, 25, 2777, 1011/2, 56/6, 1013, 54/1, 207, 173, 10, 113, 137, 214, 1011/1, 343, 24/2, 28/2, 27/4, 2787, 25/33, 25/21, 2185/1, 2185/2, 2186, 7/1, 7/2, 8/1, 13/10, 13/13, 217, 1009/1, 13/9, 149, 141, 3/11, 123, 125, 135, 119, 120, 1160; Modřišice: 932/3; Olešnice u Tur.: 426, 428/1, 1024/3; S-JTSK (5514): 1) - 689250,85/-997111,28; 2) -688903,8/-997078,1; 3) -688943,49/-996865,11; 4) -688489,99/-997050,85; 5) -688144,45/-996943,43; 6) -688049,2/-996978,35; 7) -687602,05/-997022,28; 8) -687306,25/-997128,11; 9) -687894,15/-997544,03; 10) -687606,28/-997840,9.

„Všeň – splašková kanalizace“; projekt AMČR: C-202102076. ZAV byl proveden formou dohledu podle postupu zemních prací ve dnech 3/3/, 7/3, 14/3, 20/3, 26/3, 2/4, 9/4, 16/4, 23/4, 30/4, 7/5, 14/5, 21/5, 27/5, 4/6, 24/6, 11/7, 16/7, 23/7, 29/7, 7/8, 13/8, 21/8, 4/9, 12/9, 24/9, 16/10, 14/11 a 26/11/2025.

Při výkopových pracích byly při dohledech dokumentovány antropogenní a z antropogenního původu nejasné uložení na 5 místech.

1) 3/3: v úseku mezi čp. 86 a 126 - relikty historického dláždění štětem;

- 2) 14/3: v úseku před čp. 125 – 6 vrstev, odebrán vzorek (vr. 4 a 5);
- 3) 20/3: v úseku před čp. 125, šachta 29 – tmavě šedá jílová vrstva s uhlíky, pískovcový základ;
- 4) 21/5: v úseku na „návsí“ v osadě Mokrá – 3 vrstvy bez nálezů, vodní sediment;
- 5) 29/7: úsek směr Ploukonice, u hasičárny – šedočerný sediment (recent);
- 6) 24/9: úsek směr Žďár – šedočerné vodní sedimenty.

ZAV pokračuje v roce 2026.

Dlouhodobé výzkumné úkoly - rozpracované

- plošná archeologická památková péče (výzkumy formou dohledu, předstihové a a záchranné výzkumy na sledovaném území)
- spolupráce s antropology RNDr. Petrem Velemínským, Ph.D., RNDr. Vítězslavem Kuželkou a Mgr. Janem Cvrčkem (NM Praha), paleobotanikem RNDr. Janem Novákem Ph.D. (LAPE při JČU v Českých Budějovicích) na přípravě biomateriálu z exkavací historických terénů k environmentálním analýzám
- spolupráce na záchranných pracích na hradě Kumburku a Bradlec se Sdružením po záchranu hradu Kumburku, z. s.
- projekt „Pojizeří v 3D – zaniklé domy/panská sídla/drobné památky“ – 3D modelace zaniklých nemovitých objektů, v roce 2024: Kumburk, Nístějka.
- terénní prospekce na archeologických lokalitách: Kumburk, lokality na Hruboskalsku, Rotštejn, Chlum-Kozlov a ostatní opevněné lokality v podhůří Krkonoš a Jizerských hor
- spolupráce s laboratoří pro radiokarbonové datování CRL – Česká radiouhlíková laboratoř (Na Truhlárce 39/64, 180 86 Praha; Ing. Ivo Světlík, Ph.D.)
- „Reidentifikace skalních lokalit v oblasti Českého ráje“ – spolupráce na terénním výzkumu a prospekci projektu, který provádí Univerzita v Hradci Králové a ZČU v Plzni (doc. PhDr. Mgr. Petr Šída, Ph.D., DrSc.)
- Spolupráce s Českou geologickou službou – metalurgie železinců, XRF analýza (RNDr. Vladislav Rapprich).

Ostatní výzkumná činnost

- V roce 2025 bylo provedeno několik terénních prospekcí po archeologických lokalitách v okolí města Turnova.
- V rámci projektu C202213027 zavedeném v AMČR-PAS probíhal průzkum krajiny v rámci pomoci detektoru kovů. V roce 2025 s archeologickým oddělením muzea spolupracovalo 11 hledačů. Pro rok 2026 bude založen nový projekt a původní uzavřen.
- V roce 2025 proběhlo 1 geofyzikální měření:
Dne 14. 7. 2025 bylo provedeno geofyzikální měření metodou georadar v kapli sv. Jana Nepomuckého na hradě Valdštejn (k. ú. Mašov u Turnova) za účelem nedestruktivního ověření přítomnosti neznámých podzemních prostor. Investorem byla organizace „Turnovské památky a cestovní ruch, příspěvková organizace“, zhotovitelem „Masarykova Univerzita, Ústav archeologie a muzeologie, Filozofická fakulta“.

Průzkum provedený dvěma druhy georadarů přinesl nové poznatky o možných podzemních strukturách pod podlahou kaple. Identifikované anomálie naznačují jak existenci nějakých pozůstatků spojených se staršími stavebními aktivitami v těchto místech, tak i přítomnost možných podzemních prostor. Bližší charakter těchto struktur však nelze na základě samotných geofyzikálních dat jednoznačně určit. Navíc, interpretace výsledků geofyzikální prospekce je do značné míry subjektivní. Z těchto důvodů by bylo vhodné provést ověřovací destruktivní archeologický výzkum, například formou cílených sondáží, který by ověřil nebo upřesnil interpretaci zaznamenaných anomálií.

Konzultace bakalářských a diplomových prací, badatelé, učební hodiny, popularizace

- V roce 2025 nebyly konzultovány žádné závěrečné práce.
- Přednášky a komentované prohlídky expozice archeologie „Archeologie–prostředek k poznání pravěku“ pro ZŠ
- Odborné přednášky a terénní exkurze
- 3 badatelé

Celkový počet úkolů (mimo archeologii):

40 úkolů

4.2. Oddělení etnologie a uměleckého řemesla a Pracoviště pověřené péčí o tradiční lidovou kulturu v Libereckém kraji

Personální obsazení:

Oddělení etnologie a uměleckého řemesla: PhDr. Vladimíra Jakoubčová (vedoucí), Mgr. Michaela Havelková, Mgr. Václav Holas

a Pracoviště pověřené péčí o TLK: Mgr. Václav Holas, spolupráce PhDr. Vladimíra Jakoubčová, Mgr. Michaela Havelková, Mgr. Lenka Laurynová

Realizované projekty - dokončené

- Zajištění prací spojených s plněním vládního nařízení Koncepce účinnější podpory o tradiční lidovou kulturu. V souvislosti s požadavky MKČR doplnilo pověřené regionální pracoviště MČR Turnov stávající dokumentaci o medailony jednotlivých řemeslníků již zapsaných.

Pracoviště dále zajistilo:

- Nominace na Krajský seznam „Mistr rukodělné výroby Libereckého kraje“ těchto řemeslníků:
Pavlína Čambalová - rytí drahých kamenů (Mgr. Václav Holas)
Soňa Růžičková výroba keramiky (Mgr. Michaela Havelková)
- Nominace na národní seznam Nositel tradice lidového řemesla
Jarmila Volejníková – Výroba vánočních ozdob z foukaných skleněných perliček (PhDr. V. Jakoubčová)

- Nominace na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO – Příprava nominace Ruční broušení drahých kamenů (Mgr. L. Laurynová, PhDr. V. Jakoubčová)
- Zpracování podkladů k inventarizaci nemateriálního kulturního dědictví na území ČR. K inventarizaci se Česká republika zavázala ratifikací Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO. Zápis do inventáře či seznamu a s ním spojená dokumentace prvku je vnímá jako jedno z opatření, které je předpokladem k jeho budoucí úspěšnému zachování. Zároveň se jedná o podmínku nominování jakéhokoliv statku na zápis do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva nebo do světového Seznamu nemateriálního kulturního dědictví vyžadujícího naléhavě zachování (PhDr. V. Jakoubčová)
- Spolupráce s J. Štrunclovou (Nositel tradice lidového řemesla) na realizaci projektu Budoucnost sklářského řemesla je v našich rukou – projekt určený pro začínající skláře (PhDr. V. Jakoubčová)
- Zpracování aktualizace seznamu Mistr rukodělné výroby pro NULK ve Strážnici (PhDr. V. Jakoubčová)
- Zpracování grantových žádostí na rok 2025 /II. kolo žádostí/
II. etapa – Využití sbírky J.V. Scheybala kolekce devočních tisků – příprava publikace MKČR (PhDr. V. Jakoubčová)
I. etapa zpracování nominace na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO MKČR (PhDr. V. Jakoubčová):
- Zpracování grantových žádostí na rok 2026:
Bilanční výstava prezentující Nehmotného kulturní dědictví zapsané na Národním seznamu a Reprezentativním seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO, Nositele tradice lidového řemesla a mistry rukodělné výroby z oblasti Podkrkonoší, Pojižeří, Podještědí a Lužických hor – MK ČR (PhDr. V. Jakoubčová):
II. etapa zpracování nominace na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO – MK ČR (PhDr. V. Jakoubčová):
Kreativní edukační pracovní list – komiksové karty MKČR (Mgr. M. Havelková)

Projekty a institucionální výzkumy

Projekt: Využití Scheybalovy sbírky svatých obrázků k evidenčním, expozičním, vzdělávacím a publikačním účelům

Projekt byl realizován za finanční podpory MK ČR

Řešitel: PhDr. M. Cogan, PhDr. V. Jakoubčová, Mgr. Kateřina Jakubičková

Předmětem předkládaného projektu byla již 3. etapa využití konvolutu svatých obrázků ze sbírky Josefa Václava Scheybala pro prezentaci, výstavy a následně i pro publikaci. Konvolut svatých obrázků ze Scheybalovy sbírky Muzea Českého ráje v Turnově obsahuje více jak 3900 položek. Jedná se o soubory z období od 18. do 20. století, zahrnující téměř všechny techniky užívané k jejich výrobě. Sbírká je zajímavá i ikonograficky. Vyhodnocení sbírky svatých obrázků MČR Turnov mapuje úlohu tohoto artefaktu lidové kultury v lidovém prostředí v oblasti severovýchodních Čech. Svaté obrázky jsou i významným dokladem lidového umění. Zpracováním bylo zjištěno, že ve sbírce se nacházejí obrázky ručně malované či tištěné, zdobené

různými technikami – prořezáváním nebo vypichováním (tzv. krajkové obrázky), vystřihováním, ražbou okrajů, výšivkou, dolepováním vystřižených papírových nebo látkových ozdob nebo dokonce původních přírodnin (sušených rostlin, motýlích křídel, peří a podobně) a dalších organických látek. Techniky, které byly užívány k dozdobení malby nebo tisku se používaly i jako primární technika výroby obrázku. V souboru svatých obrázků MČRT se nacházejí i tzv. odklápecí obrázky, které jsou složeny ze dvou motivů, navzájem se překrývajících. Nejčastěji využívaný materiál k výrobě svatých obrázků byl samozřejmě papír, dále jsou zastoupeny též obrázky pergamenové, textilní (plátno, hedvábí), želatinové a vyrobené z přírodnin, například sušených listů. Předmětem dokumentace proto bylo i vyhodnocení technik, používaných k jejich výrobě. S ohledem na výjimečnost, a především rozsah sbírky, byl v 1. etapě projektu proveden pramenný a srovnávací výzkum vybraných okruhů, byl proveden výběr obrazového materiálu, sbírka byla ikonograficky utříděna a doplněna odborným komentářem, který bude mít následné využití především v muzejní praxi (přednášky, besedy, publikace).

Akce

- Scénář a příprava akce Masopust na Dlaskově statku (V. Jakouběová)
- Spolupráce na realizaci programu Velikonoce na Dlaskově statku
- Organizační zajištění účastníků Staročeských řemeslnických trhů, výběr řemeslníků, administrace, rozkreslení stánků, pořadatelská služba (V. Jakouběová)
- Příprava scénáře programu Svatojánská noc na Dlaskově statku (Muzejní noc)
- Spolupráce na realizaci programu Svatováclavské Posvícení na Dlaskově statku
- Organizační zajištění účastníků Vánočních řemeslnických trhů, administrace, rozkreslení stánků, pořadatelská služba (V. Jakouběová, V. Holas)
- Spolupráce na realizaci programu Vánoční zpívání na Dlaskově statku (V. Holas, M. Havelková)
- Dny lidové architektury 2025

Konzultace seminárních, bakalářských a diplomových prací, badatelé, učební hodiny, popularizace

- Zpracování oponentury Námetu a libreta nové stálé expozice Hanáckého muzea v přírodě (V. Jakouběová)

Badatelé

- Lidový oděv v Pojizeří v Podještědí
- Svatojánské obyčeje v Pojizeří (muzeum Semily)
- Papírové Betlémy ze sbírky Muzea Českého ráje v Turnově (Pier Luigi Bombelli)
- Tradice stínání kohouta (konzultace na téma)
- Typologické určení lidového nábytku z Podkrkonoší (Marie Bílá)
- Drobné sakrální stavby v Pojizeří (Josef Brzobohatý)

Popularizace

- Tradiční lidová strava v městském a vesnickém prostředí – ČR SEVER (V. Jakouběová)

- Příprava podkladů a natáčení pořadů pro ČR Liberec a ČR 2 (V. Jakoubčová)
- Dlaskův statek v Dolánkách – program TV Prima (V. Holas, V. Jakoubčová)
- Popularizace výstupů práce pověřeného pracoviště edicích, tisku, sdělovacích prostředích (TV, ČR, ad.), spolupráce s ČTK a regionálními médii (V. Holas, M. Havelková, V. Jakoubčová)

4.3. Oddělení mineralogie a geologie

Personální obsazení: Mgr. Jan Bubal

(kurátor podsbírky geologie, mineralogie, paleontologie, petrologie a broušených kamenů)

Dlouhodobé projekty

- Dokumentace a mineralogický výzkum v činných lomech, oblast Českého ráje a Podkrkonoší: Proseč, Bezděčín, Doubravice, Studenec, Košťálov, Kozákov;
- Výzkum výskytů a původů drahých kamenů v Podkrkonoší;
- Geochemický výzkum safírů z Jizerské louky, Českého středohoří a Podkrkonoší a následná srovnávací studie se safíry z celého světa pro určení původu českých safírů (ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně);
- Geochemický výzkum drahokamové minerální asociace z Arnultického potoka u Frýdlantu (ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně);
- Výzkum křemenných forem a minerálů Podkrkonoší, Pojizeří a Krkonoš tradičně využívaných pro umělecké a šperkařské účely a sběratelství (oficiální zahájení v roce 2020 – výzkum stále pokračuje;
- Výzkum ložisek a důlních děl Podkrkonoší, Pojizeří a Krkonoš (oficiální zahájení v roce 2020 – výzkum stále pokračuje;

Realizované výzkumné úkoly – dokončené:

- Geochemický výzkum safírů z Jizerské louky, Českého středohoří a Podkrkonoší a následná srovnávací studie se safíry z celého světa pro určení původu českých safírů (ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně) – první část půjde do tisku

Konzultace bakalářských a diplomových prací, badatelé, přednášky, učební hodiny

- Badatelé, určování a konzultace pro veřejnost (širšího rozsahu): nespočet (50???)
- spolupráce se Střední uměleckopřemyslovou školou a Vyšší odbornou školou, Turnov – mineralogické a geologické přednášky k maturitním tématům, konzultace seminárních prací
- konzultace bakalářských a diplomových prací studentů z různých vysokých škol
- konzultace pro společnost Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov

Učební hodiny, přednášky apod.:

- **Technická univerzita Liberec:**
předmět Základy mineralogie; 10 přednášek a 3 cvičení pro studenty prezenčního studia (celkem 24 hodin)
předmět Základy mineralogie: 3 výukové bloky pro studenty kombinovaného studia (celkem 12 hodin)

- Masarykova univerzita v Brně:
pomoc při cvičeních předmětu Základy mineralogie
- 10 přednášek
- 50 komentovaných prohlídek
- 14 exkurzí

4.4. Oddělení historie umění

Personální obsazení: PhDr. Miroslav Cogan, Mgr. Lenka Laurynová

Výzkumné úkoly

- Využití Scheybalovy sbírky svatých obrázků k evidenčním, expozičním, vzdělávacím a publikačním účelům (M. Cogan)
- Realizace výzkumu dějin vinohradnictví v Českém ráji (terén, odb. literatura, archiv – M. Cogan)
- M.Cogan byl přizván k výstavnímu a výzkumnému projektu Muzeum Karkonoskiego v Jeleniej Górze (kurátor Dr. Robert Rzeszowski) Ve stínu Krkonoš (W cieniu Gór Olbrzymich) o řemeslech a průmyslu na slezské straně Krkonoš v éře pruské nadvlády 1740-1871, k níž připravuje srovnávací materiály z české strany hor a Podkrkonoší
- archivní výzkum k výstavě O lapání nepolapitelného. Osobní a tvůrčí průsečíky Jana Kotíka a Ladislava Nováka (příslušné fondy Památníku národního písemnictví, Archivu Národní galerie, Oddělení dokumentace Ústavu dějin umění AV ČR – L. Laurynová)
- ve spolupráci s etnografickým oddělením zahájení prací na přípravě nominace Tradice ručního broušení a rytí drahých kamenů na Reprezentativní seznam UNESCO (shromáždění kontaktů na nositele, jednání s nositeli, jednání s potenciálním zahraničním partnerem z Idar-Obersteinu, příprava scénáře a realizace nominačního filmu - L. Laurynová)

Jiné aktivity:

- Příprava ideových záměrů, technických podkladů vč. obrazové dokumentace, projektů Lapidária a příprava instalace kopií korunovačních klenotů v expozici kamenářství (oba ve fázi dokončené studie a rozpočtů pro grantové žádosti)
- exponát měsíce –
- fotografování sbírkových předmětů a expozic pro odborná oddělení a pro propagační potřeby MČR

Konzultace bakalářských a diplomových prací, badatelé, učební hodiny, popularizace

- konzultace ke studijnímu projektu Gymnázia Na Zatlance, Praha – téma „Český ráj ve výtvarném umění (L. Laurynová)

4.5. Oddělení historických sbírek a knihovny

Personální obsazení: Mgr. David Marek, Mgr. Antonín Mojsl, PhDr. Jiří Zoul Sajbt

Výzkumné úkoly

- Klub českých velocipedistů v Turnově
- Stavitelé pian v Turnově
- Představitelé města 1850–2026
- Staré cesty v oblasti severovýchodních Čech– výzkum zaměřený na komplexní zmapování průběhů starých cest v regionu probíhá kontinuálně již sedmým rokem. Výstupem jsou průběžně vydávány odborné, příležitostně také popularizační články zejména v časopise Krkonoše a Muzejní čtvrtletník, dále jsou statě o starých stezkách součástí kolektivních monografií obcí, které se průběžně připravují.
- Zpracovávání nálezu raně gotické hlavice přístěnné přípory na Valdštejně.
- Zpracování torza raně renezančního náhrobníku ve sbírkách Muzea Českého ráje.
- Dokončena práce na genealogii rytířského rodu z Kováně publikací článku Šlechtický rod z Kováně a jeho působení (nejen) v Pojizeří. In: ZČRP 38, 2025, s. 29–65.
- Zahájena práce na genealogii pánů z Valdštejna, jakožto pokračování rodu Markvarticů.
- Turnovské fotografické ateliéry

Konzultace bakalářských a diplomových prací, badatelé, učební hodiny, popularizace

- Odborné a popularizační přednášky a komentované prohlídky: 28
- Komentované prohlídky historické a horolezecké expozici;
- Komentované prohlídky na výstavě O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou
- Počet badatelských návštěv: 14 (14 badatelů);

4.6. Vědecké konference, odborné semináře, sympozia, experimenty**Sympozia konference a semináře celkem: 15****Mgr. Jan Bubal**

- 17. 3. – 16. 4. 2025 Zahraniční stáž na Univerzitě Komenského v Bratislavě.
- 19.-23. 5. 2025 Seminář muzejních geologů ČR a SR, Česká Lípa, ČR
- 28.-30. 7. 2025 Měření izotopů kyslíku v korundech z ČR na GFZ Helmholtz-Zentrum für Geoforschung v Potsdami (Německo)

PhDr. Vladimíra Jakouběová

- Tzv. ICH Café online konference + průběžný meeting pracovišť na [Whatsapp](#) - řešení otázky nových seznamů, Úmluvy UNESCO (PhDr. V. Jakouběová, Mgr. V. Holas)
- Pracovní setkání MKČR, NULK a Pověřených regionálních pracovišť (listopad Mgr. V. Holas)
- Zasedání Národní rady pro tradiční lidovou kulturu červen (PhDr. V. Jakouběová)
- Zasedání grantové komise MKČR květen (PhDr. V. Jakouběová)

Mgr. Václav Holas

- Tzv. ICH Café online konference + průběžný meeting pracovišť na [Whatsapp](#) - řešení otázky nových seznamů, Úmluvy UNESCO (PhDr. V. Jakouběová, Mgr. V. Holas)

- Pracovní setkání MKČR, NULK a Pověřených regionálních pracovišť (listopad Mgr. V. Holas)

Mgr. Lenka Laurynová

- organizace exkurze pro studenty ateliéru Kov a šperk Fakulty umění a designu Ladislava Sutnara, Západočeská univerzita v Plzni, v rámci semestrálního studijního zadání „výstava reGenerace7“, 27. 2. 2025
- účast na konferenci Muzea bez bariér, Gočárova galerie, Pardubice, 8. – 9. 9. 2025
- účast na konferenci Vyraženo do kovu, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 3. 11. 2025

Mgr. David Marek

10. ročník semináře "Židé v Čechách", 21.–23. 10. 2025 (MČRT)

Konference k tématu digitalizace „Heritage Olomouc 2025“, 6–7. 11. (Olomouc)

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.

10. ročník semináře "Židé v Čechách", 21.–23. 10. 2025 (MČRT)

Archeologický výzkum synagogy v Turnově

Mgr. Roman Sirovátka

- Kolokvium „Archeologické výzkumy v Čechách 2024“, Národní muzeum Praha; Blok 2 – Pravěk: Sirovátka, R. 2025: Nález středopaleolitické stanice lovců a sběračů u Turnova.

PhDr. Jiří Zoul Sajbt

- 10. – 11. 4. 2025 - Český kníže Vladislav I., západní Čechy a český stát za vlády Přemyslovců. K 900 výročí úmrtí zakladatele kladrubského kláštera Vladislava I. (kol. 1070–1125). Mezinárodní konference (Plzeň)
- 26. 11. 2025 - Venkovské mikrosvěty 13.–16. století: panská sídla a kostely, kolokvium HÚ AV (Praha)

5. EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST MUZEA

5.1. Vlastní edice

Čtvrtletník muzea, č. 1 - 4/2025. Vydalo MČR, Turnov 2025. Odpovědná redaktorka Marcela Beranová, DiS., náklad 1 číslo /1500 kusů. ISSN: 1801-4054

Kol. aut. *O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou*. Turnov: Muzeum Českého ráje. 2025, ISBN 978-80-87416-44-0.

V roce 1895 přilákala Národopisná výstava československá na pražském výstavišti přes dva miliony návštěvníků. O třicet let později, v roce 1925, se v Turnově konala Krajinská výstava, kterou navštívilo 150 000 lidí. A co mají tyto dvě velkolepé akce společného? Jeden z největších obrazů v Evropě – Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou! Toto monumentální diorama o rozměrech 10 × 8,5 metru je už od 70. let minulého století top exponátem Muzea Českého ráje v Turnově. Fascinuje návštěvníky z celé republiky a nyní vám přinášíme příležitost dozvědět se o něm víc na výstavě „*O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou*“, která se koná od 13. června

2025 do 1. února 2026. Vydávaný katalog k výstavě detailně popisuje obraz z pohledu historika umění, archeologa, historika středověku a historika novodobých dějin.

Když se v červnu roku 1925 otevřely brány Krajinické výstavy v Turnově, stal se obraz jedním z hlavních taháků celé akce. Místní odbor Klubu československých turistů pro něj dokonce vystavěl vlastní pavilon – strategicky umístěný mezi „šperkárnou“ a Pacltovou hutí. A i když samotná výstava skončila už v srpnu, návštěvníci mohli diorama obdivovat až do roku 1931. Tato fenomenální akce se zapsala mezi největší události v novodobých dějinách města, a právě proto jí věnujeme část výstavy a katalogu. A pozor – některé z historických fotografií z této výstavy uvidíte na stránkách katalogu vůbec poprvé! Nedávná digitalizace historických negativů z našich sbírek odhalila snímky, které až dosud zůstávaly skryty před zraky veřejnosti. Katalog vznikl za podpory Ministerstva kultury České republiky.

5.2. Publikační činnost pracovníků muzea v roce 2025

BUBAL, J. (Hromádka, L.): *Drahé kameny Českého ráje*. Železný Brod: Mineralklub Kozákov 82, 2025.

BUBAL, J.: *Jak vznikají fosílie?* In: Zdena Kolečková. *Zrnko v čase / Grain Within Time*. Ed. Tea Kříž. Liberec: Galerie Lázně Liberec, 2025.

BUBAL, J.: *Podvod na druhou*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 2, s. 3.

BUBAL, J.: *Přednáškový cyklus „Drahé kameny České republiky“*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 4.

BUBAL, J.: *Tanzanit*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 4, s. 3.

COGAN, M.: *Starý sklep – Vladislav Mašek: grafika, obrazy, sklo*. Turnov: Muzeum Českého ráje, 2025.

COGAN, M.: *Koruny císařů a králů*. In: Věčko 24, zima 2025, s. 22–27.

COGAN, M.: *Brož Thomase Gentilleho*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 2, s. 5, 6.

COGAN, M.: *Pobití Sasíků v kontextu historické malby*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 3, s. 1–2.

HAVELKOVÁ, M. (Holas, V.): *Ochránci: Magické praktiky k ochraně domu a hospodářství*. Turnov: Muzeum Českého ráje v Turnově, 2025.

HAVELKOVÁ, M.: *Zaříkávám vás, zlé škodice*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 4, s. 1–2.

HOLAS, V. (Havelková, M.): *Ochránci: Magické praktiky k ochraně domu a hospodářství*. Turnov: Muzeum Českého ráje v Turnově, 2025.

HOLAS, V.: *Výstava Nebeská družina. Svaté obrázky ze sbírky rodiny Scheybalových*. In: Národopisný věstník 42 (84), 2025, č. 1, s. 141–143.

JAKOUBĚOVÁ, V.: *Dlaskův statek: živá historie lidové architektury*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 2, s. 1–2.

JAKOUBĚOVÁ, V.: *Petr Matoušek*. In: *Roubenky na skle: Lidová architektura Podještědí kdysi a dnes*. Red.: Jan Havelka. Severočeské muzeum v Liberci, 2025.

JAKOUBĚOVÁ, V.: *Rekonstrukce a nová instalace expozice Lidová kultura Pojizeří*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 5.

LAURYNNOVÁ, L.: *COGAN, Miroslav, Jiří Urban: šperky a kopie historických klenotů. Turnov: Muzeum Českého ráje v Turnově, 2024, COGAN, Miroslav – URBAN, Jiří. Jiří Urban: obrazy a kresby. Praha: DeCuore, 2024 (recenze)*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 38, 2025, s. 299–301.

LAURYNNOVÁ, L.: *Miroslav Cogan sedmdesátiletý*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 38, 2025, s. 273–281.

LAURYNNOVÁ, L.: *Mnichovský týden šperku*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 2, s. 6.

LAURYNNOVÁ, L.: *Nová kniha: Vlasta Matoušová*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 2, s. 5.

LAURYNNOVÁ, L.: *Vlasta Matoušová*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 1–2.

MAREK, D.: *Turnovský fotograf Jan Šimon*. In: Roubenky na skle: Lidová architektura Podještědí kdysi a dnes. Red.: Jan Havelka. Severočeské muzeum v Liberci, 2025.

MAREK, D.: *Stalo se před sto lety*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 7.

MAREK, D.: *Stalo se před sto lety*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 2, s. 7.

MAREK, D.: *Stalo se před sto lety*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 3, s. 7.

MAREK, D.: *Stalo se před sto lety*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 4, s. 7.

MOJSL, A. (red.): *O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou [katalog k výstavě]*. Turnov: Muzeum Českého ráje v Turnově, 2025.

MOJSL, A.: *Městská plovárna v Turnově (1903–1947)*. In: Od Ještěda k Troskám 48, 2025, č. 2, s. 4–13.

MOJSL, A.: *Krajinská výstava v Turnově: před sto lety ji navštívilo 150 tisíc lidí*. In: Turnovsko v akci 18, č. 10, s. 7.

MOJSL, A.: *Klub českých velocipedistů Turnov (1892–1909): Počátky organizace cyklistiky a tenisu na Turnovsku*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 38, 2025, s. 87–126.

MOJSL, A.: *Z Českého ráje a Podkrkonoší*. In: Věstník AMG 25, 2025, č. 5, s. 10–11.

MOJSL, A.: *Z dějin tur(nov)istiky Antonín Martinec (1947–1900)*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 3.

MOJSL, A.: *Z dějin tur(nov)istiky Benešova stezka*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 4, s. 4.

MOJSL, A.: *Z dějin tur(nov)istiky Hostinec U Patočků*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 4.

MOJSL, A.: *Z dějin tur(nov)istiky „Sasíci“ a turistický pavilon na Krajinské výstavě*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 3, s. 4, 7.

PROSTŘEDNÍK, J.: *Archeologický výzkum sídliště z mladší doby kamenné v Přeperech u Turnova. Příspěvek k poznání postdepozičních procesů*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 38, 2025, s. 214–239.

PROSTŘEDNÍK, J.: *Expozice archeologie míří do finále*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 2, s. 3.

PROSTŘEDNÍK, J.: *Obraz Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou. Deset tisíc let lidských dějin v jediném okamžiku*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 3, s. 5.

SIROVÁTKA, R.: *Hraboši minulosti*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 4, s. 3.

SIROVÁTKA, R.: *Nová archeologická zjištění*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 4, s. 5.

SIROVÁTKA, R.: *Objev nové středopaleolitické lokality evropského významu*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 4.

SIROVÁTKA, R. a kol.: *Přehled archeologických výzkumů Muzea Českého ráje v Turnově za rok 2024*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 38, 2025, s. 199–213.

ZOUL SAJBT, J.: *Historické pozadí údajného vpádu Sasů do Pojizeří*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 3, s. 3.

ZOUL SAJBT, J.: *Kudy se jezdilo dříve V. Z Turnova do Jičín(sk)a*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 1, s. 6.

ZOUL SAJBT, J.: *Kudy se jezdilo dříve VI. Z Turnovska do „starého Jičína“ aneb Zlatou stezkou Českého ráje*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 3, s. 6.

ZOUL SAJBT, J.: *Majetky rodu Markvarticů v západních Čechách*. In: Český kníže Vladislav I., západní Čechy a český stát za vlády Přemyslovců. K 900 výročí úmrtí zakladatele kladrubského kláštera Vladislava I. Eds. Martin Slepíčka – Naděžda Morávková. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2025, s. 273–281.

ZOUL SAJBT, J.: *Obraz pohledem historika středověku*. In: O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou (katalog). Red. Antonín Mojsl. Turnov: Muzeum Českého ráje, 2025, s. 101–141.

ZOUL SAJBT, J.: *Od velmožského daru přes církevní ves k šlechtickému majetku. Březina ve středověku*. In: Březina: 800 let obce mezi Žabakorem a Jizerou. Red. Jan Juřena – Lenka Křížová. Březina: Obec Březina, 2025, s. 30 – 41.

ZOUL SAJBT, J.: *Roky ležel v kopřivách a břečťanu*. In: Muzejní čtvrtletník XXII, 2025, č. 4, s. 6.

ZOUL SAJBT, J.: *Staré stezky v podhůří Jizerských hor a Podkrkonoší III. Dálková cesta podhůřím do Lužice*. In: Krkonoše 58, 2025, č. 6, s. 42–43.

ZOUL SAJBT, J.: *Staré stezky v podhůří Jizerských hor a Podkrkonoší IV. Z Mladoboleslavska přes Krkonoše do Dolního Slezska*. In: Krkonoše LVIII, 2025, č. 11, 11–13.

ZOUL SAJBT, J.: *Středověk*. In: Koryta. 800 let obce 1225–2025. Red. Eva Kozáková – Lenka Křížová. Mnichovo Hradiště, 2025, s. 16–19.

ZOUL SAJBT, J.: *Šlechtický rod z Kováně a jeho působení (nejen) v Pojizeří*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 38, 2025, s. 29–65.

6. JINÉ VÝKONY A AKTIVITY ORGANIZACE Z POHLEDU INVESTIČNÍCH A NEINVESTIČNÍCH DOTACÍ

Název projektu	Termín realizace	Dotační titul	Celkové náklady	Požadavek na dotaci	Přiznaná dotace	Podíl žadatele	Stav plnění
Magická ochrana domu a hospodářství v tradiční lidové pověřivosti	1. 2. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, ORNK, TLK-A	472 522,59	96 600,00	96 000,00	376 522,59	splněno
O (ne)pobyty Sasíků pod Hrubou Skálou... 100 let od Krajiné výstavy v Turnově	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, ORNK	1 160 547,14	310 000,00	169 000,00	991 547,10	splněno
II. etapa využití Scheybalovy sbírky – příprava publikace Královna nebes a její družina – devoční tisky ze Scheybalovy sbírky	1. 4. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, ORNK/ TLK-B	503 864,00	131 124,00	131 124,00	372 740,00	splněno
Příprava nominace Turnovské kamenářství k zápisu do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO	1. 3. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, ORNK/ TLK-B	463 157,00	80 000,00	80 000,00	383 157,00	splněno
Lapidárium	1. 7. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OMG, Podpora ex- pozičních a výstavních projektů	258 913,80	348 000,00	128 000,00	130 913,00	splněno
Digitalizace souboru kramářských tisků ze sbírky Josefa Václava Scheybala	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OMG, Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek III. v rámci Národního plánu obnovy – iniciativa Digitalizace kulturního a kreativního sektoru	408 879,00	393 579,00	393 579,00	15 300,00	splněno

Název projektu	Termín realizace	Dotační titul	Celkové náklady	Požadavek na dotaci	Přiznaná dotace	Podíl žadatele	Stav plnění
Prezentace obrazu Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou (katalog)	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OMG, Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií	93 340,00	75 600,00	40 000,00	53 340,00	splněno
Doplnění expozice archeologie o krátké edukační animace	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OMG, Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví	186 884,00	128 000,00	90 727,00	96 157,00	splněno
Týden experimentální archeologie	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OMG, Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví	238 072,58	103 000,00	70 000,00	168 072,58	splněno
Restaurování 3 ks lunet Jana Jiřího Hertla	1. 2. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OMG, ISO II/D	224 000,00	155 000,00	155 000,00	69 000,00	splněno
Digitalizace rukopisu Knížka kucharszka kterak se magi rozliszne gídla strogiti	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OUKKO, VISK 6 – národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů Memoriae Mundi Series Bohemica	38 868,00	26 000,00	26 000,00	12 868,00	splněno
Publikace Vlasta Matoušová	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	MK ČR, OUKKO, Kulturní aktivity	162 565,64	72 500,00	50 000,00	112 565,64	splněno
Edukativní programy a řemeslné dílny pro žáky, studenty a veřejnost	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	Město Turnov, Kultura	244 320,68	50 000,00	50 000,00	194 320,68	splněno
reGenerace 7	1. 3. 2025 – 31. 12. 2025	Město Turnov, Kultura	99 032,65	40 000,00	40 000,00	59 032,65	splněno
Lezecké čtvrtky	1. 2. 2025 – 30. 9. 2025	Město Turnov, Volný čas dětí a mládeže	49 717,86	20 000,00	19 000,00	30 717,86	splněno
Řemeslné soboty na Dlas-kově statku	1. 3. 2025 – 30. 9. 2025	Město Turnov, Cestovní ruch	52 761,35	26 000,00	26 000,00	26 761,35	splněno
Vlasta Matoušová	1. 1. 2025 – 30. 4. 2025	Město Turnov, Kultura	162 565,64	20 000,00	20 000,00	142 565,64	splněno
Projekty z motivačního příspěvku neinvestiční	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	Liberecký kraj	1 009 212,36	707 000,00	707 000,00	302 212,36	splněno
Od kamene ke sklu	1. 1. 2025 – 30. 6. 2025	FMP Euroregion Nisa	712 251,23	420 552,00	420 552,00	291 699,23	splněno

Investiční dotace

Název projektu	Termín realizace	Dotační titul	Celkové náklady	Požadavek na dotaci	Přiznaná dotace	Podíl žadatele	Stav plnění
Akvizice – nákup sbírkových předmětů	1. 2. 2025 – 31. 12. 2025	Liberecký kraj	533 821,00	500 000,00	500 000,00	33 821,00	splněno
Rozvojové projekty z motivačního příspěvku	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	Liberecký kraj	413 743,99	393 000,00	393 000,00	20 743,99	splněno
Od kamene ke sklu	1. 1. 2025 – 30. 6. 2025	FMP Euroregion Nisa	500 000,00	396 850,00	396 850,00	103 150,00	splněno

Jiné výkony a aktivity organizace z pohledu darů

Název projektu	Termín realizace	Titul	Celkové náklady	Požadavek na dar	Přiznaný dar	Podíl žadatele	Stav plnění
Realizace výstavy O (ne)popití Sasíků pod Hrubou Skálou – největší obraz ve střední Evropě pod drobnohledem archeologa a historika	1. 1. 2025 – 31. 12. 2025	Nadace Preciosa Jablonec nad Nisou	1 160 547,14	50 000,00	50 000,00	1 110 547,14	splněno
Restaurování sbírkových předmětů a pořízení sbírkových předmětů	1. 1. 2025 – 31. 12. 2027	Dar od fyzické osoby	350 992,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	průběžně plněno

6.1. Práce ve výborech a komisích

Mgr. Jan Bubal

člen správní a vědecké rady UNESCO Geoparku Český ráj

Mineralogický klub v Jablonci nad Nisou

Mineralogický klub Kozákov 82 (Tatobity)

člen komise cestovního ruchu MěÚ Turnov

člen Spolku přátel Muzea Českého ráje v Turnově

člen SGA - The Society for Geology Applied to Mineral Deposits (Student Chapter Prague)

PhDr. Miroslav Cogan

člen redakční rady sborníku Z Českého ráje a Podkrkonoší

člen Poradních sborů pro sbírkotvornou činnost v Severočeském muzeu v Liberci

a Muzeu KRNAP ve Vrchlabí, v Muzeu východních Čech v Hradci Králové, v Městském muzeu Nová Paka

člen školské rady SUPŠ a VOŠ v Turnově

Bc. M. Havelková

členka spolku Dubáci

členka redakční rady vlastivědného sborníku od Ještěda k Troskám.

Mgr. Václav Holas

člen Pekařovy společnosti Českého ráje, z.s.

člen Spolku přátel MČR Turnov, z.s.

účastník setkání Mnichovohradišťského spolku genealogů

PhDr. V. Jakouběová

Členka Národní rady pro tradiční lidovou kulturu – poradní orgán ministra MKČR

Členka grantové komise MKČR

členka vědecké rady Geoparku Český ráj

jednatelka Spolku přátel MČR Turnov, z.s.

členka hodnotící komise Mistr rukodělné výroby MVČ v Hradci Králové

vedoucí pracovní skupiny Perličky

členka Pekařovy společnosti Českého ráje, z.s. revizní komise

Mgr. Lenka Laurynová

člen jury Ceny Herberta Hofmanna, Internationale Handwerksmesse München, 12.-16. 3. 2025

člen Spolku přátel muzea Českého ráje v Turnově

Mgr. David Marek

člen výbor Ještědské pobočky České archivní společnosti, pokladník

člen komise pro městskou památkovou zónu města Turnova

člen letopisecká komise města Turnova

jednatel Pekařovy společnosti z.s.

PhDr. Jan Prostředník, PhD.

člen výkonného výboru České archeologické společnosti - sdružení archeologů Čech, Moravy a Slezska

člen vědecké rady Městského muzea v Nové Pace

člen vědecké rady Geoparku UNESCO Český ráj

člen dozorčí rady Archeologického ústavu AVČ v.v.i.

člen redakční rady ročenky Z Českého ráje a Podkrkonoší

člen redakční rady sborníku Krkonoše a Podkrkonoší

člen redakční rady časopisu Krkonoše a Jizerské hory

PhDr. Jiří Zoul Sajbt

tajemník redakční rady Z Českého ráje a Podkrkonoší

porotce celostátního kola Středoškolské odborné činnosti

7. PROPAGACE MUZEA ČESKÉHO RÁJE V TURNOVĚ

V roce 2025 jsme v oblasti reklamního marketingu zaměřili pozornost na rozšíření a efektivnější využívání stávajících forem propagace, a to s důrazem na inovativní přístupy a zapojení profesionálů z marketingového prostředí. Naším hlavním cílem bylo nejen oslovit nové návštěvníky, ale zároveň posilovat vztahy s těmi, kteří se k našim aktivitám a programům pravidelně vrací. Marketingové aktivity jsme koncipovali tak, aby přirozeně podporovaly povědomí o muzeu, zvyšovaly zájem veřejnosti a motivovaly k jeho návštěvě. V reakci na rostoucí nároky moderních marketingových strategií jsme v roce 2025 investovali do technického vybavení, digitálních nástrojů i profesionálních služeb v oblasti vizuální komunikace. Díky tomu se podařilo posílit naši online prezentaci a lépe reagovat na dynamicky se vyvíjející trendy digitálního marketingu. Celkové náklady na online marketing dosáhly v roce 2025 částky 244 783,84 Kč, z toho 180 169,84 Kč připadlo na kampaně na Facebooku a Instagramu a 64 614 Kč na propagaci prostřednictvím Seznam.cz. Jedním z klíčových nástrojů cílené propagace bylo právě intenzivnější využívání sociálních sítí a reklamních kampaní na těchto platformách. Na Facebooku jsme v roce 2025 evidovali 4 900 dlouhodobě sledujících a na Instagramu 2 300 sledujících. Počet zobrazení facebookové stránky v období od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025 dosáhl 3 106 374, zatímco Instagram zaznamenal 240 200 zobrazení. Tyto výsledky potvrzují rostoucí zájem veřejnosti o činnost muzea a zároveň efektivitu digitální komunikace.

Vedle online marketingu jsme nadále využívali také tradiční formy propagace, zejména tištěná média, rozhlasové a televizní kampaně. Placená i neplacená inzerce ve veřejnoprávních i soukromých médiích sehrála významnou roli při zvyšování povědomí o muzeu a jeho programech. Přestože současná doba přeje digitálním technologiím, letákové a výleповé kampaně si stále zachovávají svou účinnost a oslovují široké spektrum veřejnosti. Nedílnou součástí marketingové strategie zůstává také Muzejní čtvrtletník, vlastní tištěné periodikum vycházející již 23 let, které informuje návštěvníky o novinkách, výstavách i dalších aktivitách muzea.

Důležitým prvkem propagace byla rovněž spolupráce s institucemi, jako jsou Turistické památky a cestovní ruch Turnov, Kulturní centrum Turnov, regionální informační centra a odbor cestovního ruchu Libereckého kraje. Tyto organizace představují klíčové

marketingové partnery, kteří nám pomáhají oslovovat širší publikum a efektivně prezentovat naši činnost v regionu.

V průběhu roku jsme dále rozvíjeli spolupráci s významnými portály zaměřenými na cestovní ruch a kulturu, mezi něž patří Czech Tourism, Kudy z nudy, Paseo, Na kole i pěšky a Asociace muzeí a galerií. Díky této spolupráci se zvýšila viditelnost muzea nejen v regionálním, ale i celostátním měřítku, což mělo pozitivní dopad na návštěvnost.

Součástí marketingových aktivit byla také cílená regionální propagace produktu eLpass, tedy společné vstupenky se zvýhodněným vstupným do vybraných kulturních institucí Libereckého kraje, včetně Zoo Liberec a Botanické zahrady Liberec. Tento produkt přispěl k zatraktivnění nabídky muzea, prohloubil spolupráci s partnerskými institucemi a pomohl připravit se na nadcházející sezónu. Intenzivní propagace eLpassu byla zároveň doprovázena průběžným vyhodnocováním zájmu návštěvníků a jeho přínosu jako nového marketingového nástroje. Ani v roce 2025 však nebyl zaznamenán zvýšený zájem o tento produkt.

V roce 2025 muzeum rovněž prohloubilo spolupráci s projektem Křišťálové údolí, což vedlo k realizaci řady společných aktivit zaměřených na popularizaci sklářského umění a regionálního kulturního dědictví. Spolupráce přinesla konkrétní výsledky v podobě tematických akcí i společných propagačních kampaní.

Díky těmto marketingovým aktivitám se v roce 2025 podařilo upevnit postavení muzea mezi významnými kulturními institucemi regionu a vytvořit pevné předpoklady pro další růst návštěvnosti v následujících letech.

8. FALEŠNÝ POPLACH – KAPELA SLOŽENÁ ZE SAMÝCH MUZEJNÍKŮ

FALEŠNÝ POPLACH se pomalu rozjíždí. Letos jsme značně rozšířili repertoár, který jsme předvedli kolegům na vánočním večírku, 19.12.2025, v plné parádě. Zahráli jsme našemu frontmanovi na narozeninách 16.5. 2025. Dále jsme předvedli, že se nebojíme ani převleků, na Muzejní noci 13.5.2025 u příležitosti výstavy o (Ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou. Již po několikáté jsme byli pozváni zahrát horolezcům na jejich tradiční akci, Kusvíku, 21.6.2025. Po prázdninách 5.9.2025 jsme to rozjeli v Mašově na návsi u kapličky. Hudební sestava je stále ve stejném složení – M. Cogan - kytara a zpěv, T. Štefánek – kytara, P. Hartman – bicí, M. Havelková – zpěv, A. Jíra – baskytara. Manažerkou, stále méně potřebnou ☹️, zůstává K. Jakubičková.

Dobrá nálada a chuť do hraní nás neopouští, tak doufejme, že to tak bude i nadále. Děkujeme za podporu vedení muzea, které nás stále oslovuje s účinkováním na svých akcích.

www.bandzone.cz/_108271

www.facebook.com/falesnypoplach/

C. EKONOMICKÉ UKAZATELE**1. SOUHRNNÝ PŘEHLED**

- údaje v tabulce v Kč

Provozní příspěvek od zřizovatele celkem:	26 400 440,00
Z toho: na provoz	25 512 998,00
na odpisy	887 442,00
Účelové neinvestiční příspěvky od zřizovatele celkem:	707 000,00
Z toho: Projekty z motivačního příspěvku neinvestice	707 000,00
Celkem neinvestiční příspěvek od zřizovatele:	27 107 440,00
Účelové investiční příspěvky od zřizovatele celkem:	893 000,00
Z toho: Projekty z motivačního příspěvku investice	393 000,00
Akvizice – nákup sbírkových předmětů	500 000,00
Celkem příspěvky od zřizovatele:	28 000 440,00
Účelové neinvestiční prostředky od Ministerstva kultury ČR:	1 429 430,00
Z toho: Publikace Vlasta Matoušová	50 000,00
Digitalizace rukopisu Knížka kucharszka	26 000,00
Týden experimentální archeologie	70 000,00
Doplnění expozice archeologie o krátké edukační ...	90 727,00
Digitalizace souboru kramářských tisků ze sbírky	393 579,00
Restaurování obrazů J. J. Hertla	155 000,00
Prezentace obrazu Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou	40 000,00
Příprava nominace Turnovské kamenářství ...	80 000,00
Lapidárium	128 000,00
II. etapa využití Scheybalovy sbírky, příprava publikace ..	131 124,00
O ne(po)bytí Sasíků pod Hrubou Skálou	169 000,00
Magická ochrana domu a hospodářství v TLK	96 000,00
Účelové neinvestiční příspěvky od ostatních poskytovatelů:	1 636 098,01
Z toho: Lezecké čtvrtky, MěÚ	19 000,00
reGenerace 7, MěÚ	40 000,00
Edukativní dílny pro žáky, studenty a veřejnost, MěÚ	50 000,00
Prázdninové řemeslné soboty na Dlaskově statku, MěÚ	26 000,00
Publikace Vlasta Matoušová, MěÚ	20 000,00
Vzdělávací aktivita Google Workspace	63 355,20
Expozice Archeologie, Euroregion Nisa	420 552,00
Transfery na odpisy majetku z dotací EU a MMR	997 190,81
Účelové investiční příspěvky od jiných poskytovatelů:	396 850,00
Z toho: FMP Euroregion Nisa, vitríny	396 850,00
Celkem příspěvky od ostatních poskytovatelů:	3 065 528,01

Celkem neinvestiční příspěvky za rok 2025:	30 172 968,01
Celkem investiční příspěvky za rok 2025:	1 289 850,00
Vlastní příjmy za rok 2025	3 695 861,99
Z toho: Vstupné	2 388 891,20
Archeologické výzkumy	1 072 765,68
Poplatek za svatby, stánky a ostatní	126 475,11
Prodané publikace	107 730,00
Ostatní příjmy za rok 2025	342 585,42
Z toho: Ostatní výnosy	44 475,65
Úroky z účtů a kurzový zisk	72 113,77
Čerpání fondů – dary, Rezervní fond	225 996,00
Celkem vlastní a ostatní příjmy za rok 2025	4 038 447,41
Celkem výnosy za rok 2025	31 211 415,42

Komentář k výsledku hospodaření

Příspěvek zřizovatele na činnost organizace byl na rok 2025 schválen dne 11. 3. 2025 ve výši 26 400 440,00 Kč. Při nákladech organizace z hlavní činnosti ve výši 34 211 520,00 Kč byl celý příspěvek vyčerpán.

Výsledek hospodaření běžného účetního období z hlavní činnosti byla ztráta 104,58 Kč a z doplňkové činnosti byl zisk 214 257,21 Kč. Celkově tak hospodaření organizace skončilo ziskem 214 152,63 Kč.

Výrazným přínosem k dosaženému výsledku hospodaření byl poskytnutý mimořádný účelový neinvestiční příspěvek od zřizovatele během roku 2025 ve výši 707 000,00 Kč. Z grantů od ostatních poskytovatelů MK ČR, ÚP, MěÚ Turnov a TP získala organizace prostředky v celkové výši 3 065 528,01 Kč, vlastní příjmy ve výši 3 695 861,99 Kč, získané zejména ze vstupného a archeologických výzkumů a ostatní příjmy ve výši 342 585,42 Kč (ty zahrnují i finanční dar na realizaci výstavy „O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou – největší obraz ve střední Evropě pod drobnohledem archeologa a historika“ ve výši 50 000,00 Kč a peněžní dar na restaurování sbírkových předmětů ve výši 175 996,00 Kč). Dále organizace zahrnula do svých příjmů transferové podíly z projektů ve výši 997 190,81 Kč. Bez těchto prostředků by organizace nebyla schopna zajistit plynulý chod organizace.

Celkové hospodaření muzea tak skončilo v roce 2025 ziskem 214 152,63 Kč, a to díky příjmům z doplňkové činnosti.

2. PROVOZ POKLADNY A PRODEJNY MUZEA

Provoz prodejny a pokladny byl zajištěn od 2. ledna do 30. prosince 2025 denně mimo pondělí. Otevírací doba je v měsících leden až duben a říjen až prosinec od 9 do 16 hodin. V měsících květen až září byla provozní doba prodloužena od 9 do 17 hodin.

S účinností od 1. 1. 2025 došlo z důvodu rozšiřování nabídky pro návštěvníky k navýšení vstupného do stálých expozic, na výstavy a akce MČR, a proto v roce 2025 došlo proti roku 2024 k navýšení tržeb za vstupné. Prodej publikací vydaných muzeem byl mírně nižší oproti roku 2024. Příjmy muzea za vstupné činily celkem 2 388 891 Kč, což je o 444 781 Kč více než v roce 2024. Za publikace vydané muzeem utržila organizace 107 730 Kč, to je o 3 758 Kč méně než v roce 2024. Velký vliv k dosažení těchto tržeb bylo vydání publikace Vlasta Matoušová, katalogy k výstavám „Sasíci“ a „Ochrana domu“, sborník Z Českého ráje a Podkrkonoší

a další publikace vydané v předchozích letech (např. 300 let Dlaskova statku, katalog k výstavě Na poslední cestě, Řezbáři v kameni, atd.).

Příjmy za doplňkovou činnost z prodeje zboží byly v prodejně drahých kamenů a regionálních produktů, suvenýrů a publikací ve výši 1 252 900,01 Kč, což je mírně nižší než v roce 2024, ale obchodní přírážka je za rok 2025 srovnatelná s rokem 2024. Obměna a rozšiřování sortimentu nabízeného zboží podporuje průběžné dosahování tržeb.

3. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ VČETNĚ KOMENTÁŘE DLE NAVRŽENÉHO OBSAHU VE SMĚRNICI RADY LK

Analýza tvorby výnosů; zhodnocení vývoje ve srovnání s předchozím rokem

- údaje v tabulce v tisících Kč

			2024	2025	Rozpočet 2025 po RZ	% plnění UR
60	Tržby za vlastní výkony a zboží		3 102	3 696	3 485	106
	601	tržby za vlastní výrobky	111	108	105	103
	602	tržby z prodeje služeb	2 991	3 588	3 380	106
	603	výnosy z pronájmu				
	604	tržby za prodané zboží				
64, 66	Ostatní výnosy a finanční výnosy		1 025	342	1 375	25
	641	smluvní pokuty a úroky z prodlení				
	642	ostatní pokuty a penále				
	621	aktivace				
	646	výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku				
	648	zúčtování fondů	280	226	1 165	19
	649	jiné ostatní výnosy	686	44	145	30
	662	úroky	57	72	65	111
	663	kurzové zisky	2			
69	Příspěvky a dotace na provoz		30 537	30 172,97	30 199,41	100
	672	příspěvek na odpisy	879,69	887,44	887,44	100
	672	příspěvek na provoz a účelové dotace	29 657,31	29 285,53	29 311,97	100
		Celkem tržby a výnosy	34 664	34 211	35 059,41	

Komentář k výnosům: Vlastní příjmy v organizaci tvoří výnosy z prodeje z poskytnutých služeb (vstupné do expozic, na výstavy a doprovodné akce, z archeologických výzkumů) a z prodeje vlastních vydaných publikací.

Dále organizace získala od zřizovatele provozní příspěvek na základě uzavřené smlouvy o poskytnutí vyrovnávací platby za poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu a další účelové dotace od různých poskytovatelů (Ministerstvo kultury ČR, Liberecký kraj, Město Turnov). Celý provozní příspěvek na rok 2025 byl vyčerpán.

Výnosy z prodeje služeb byly v roce 2025 vyšší než v roce 2024, a to především z důvodu vyšších tržeb ze vstupného, realizovaných archeologických výzkumů a z ostatních služeb.

Rozbor čerpání rozhodujících položek nákladů se zaměřením na příčiny, které způsobily nežádoucí vývoj oproti předpokládaným parametrům

- údaje v tabulce v tisících Kč

	účet	Ukazatel	Rozpočet po RZ 2025	Skutečnost k 31. 12. 2025	%
NÁKLADY CELKEM - účtová třída 5			35 059,41	34 211	98
	Náklady z činnosti				
	501	spotřeba materiálů	2 645,84	2 267	86
	502	spotřeba energie (teplo, voda, plyn, el. en.)	1 842	1 916	104
	503	spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek			
	504	prodané zboží			
	506	aktivace dlouhodobého majetku			
	507	aktivace oběžného majetku			
	508	změna stavu vlastní výroby			
	511	opravy a udržování	1 400	1 443	103
	512	cestovné	120	111	93
	513	náklady na reprezentaci	30	23	77
	516	aktivace vnitro organizačních služeb			
	518	ostatní služby	5 927,68	5 792	98
	521	mzdové náklady	14 618	14 608	100
	524	zákonné sociální pojištění (zdravotní, sociální)	4 606	4 693	102
	525	jiné sociální pojištění	40	41	103
	527	zákonné sociální náklady	495	492	99
	528	jiné sociální náklady			
	531	daň silniční			
	532	daň z nemovitostí			
	538	jiné daně a poplatky	15	11	73
	541	smluvní pokuty a úroky z prodlení			
	542	jiné pokuty a penále			
	543	dary			
	544	prodaný materiál			
	547	manka a škody			
	548	tvorba fondů			
	551	odpisy dlouhodobého majetku	1 890,89	1 891	100
	552	prodaný dlouhodobý nehmotný majetek			
	553	prodaný dlouhodobý hmotný majetek			
	554	prodané pozemky			
	555	tvorba a zúčtování rezerv			
	556	tvorba a zúčtování opravných položek		5	
	557	náklady z vyřazených pohledávek			
	558	náklady z drobného dlouhodobého majetku	1 150	688	60
	549	ostatní náklady z činnosti	270	210	78
	Finanční náklady				
	561	prodané cenné papíry a podíly			

	účet	Ukazatel	Rozpočet po RZ 2025	Skutečnost k 31. 12. 2025	%
	562	úroky			
	563	kurzové ztráty		5	
	564	náklady z přecenění reálnou hodnotou			
	569	ostatní finanční náklady			
	Náklady na transfery				
	571	náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery			
	572	náklady vybraných místních vládních institucí z transferů			
59	Daň z příjmů				
	591	daň z příjmů	9	15	167
	595	dodatečné odvody daně z příjmů			

Komentář k nákladům: Provozní příspěvek zřizovatele byl použit na povinné výdaje (pojištění, odpisy, energie, mzdy včetně povinných odvodů, ostraha atd.). Dále byly výdaje hrazeny z účelových dotací a vlastních příjmů. Mzdové náklady byly vyčerpány do výše limitu. Související odvody na sociální a zdravotní pojištění byly mírně překročeny a to z důvodu sjednaných dohod o pracovní činnosti i dohod o provedení práce nad limit pro odvody na SP a ZP. V některých rozpočtovaných nákladových položkách nebyly realizovány plánované nákupy (vybavení do depozitářů a expozic a budou pořízeny v následujících letech) a proto v rozpočtu došlo v některých případech k úspoře a v některých případech k mírnému překročení.

Plnění soustavy ukazatelů k rozpočtu organizace

	Závazné ukazatele	Schválené 2025 (Kč)	Skutečnost k 31. 12. 2025 (Kč)	%
1	neinvestiční příspěvek na odpisy dlouh. maj. kraje	887 442,00	887 442,00	100
2	neinvestiční příspěvek na provoz organizace	25 512 998,00	25 512 998,00	100
3	účelové neinvestiční dotace z rozpočtu kraje, motivační příspěvek	707 000,00	707 000,00	100
4	investiční dotace z rozpočtu kraje, motivační příspěvek	393 000,00	393 000,00	100
5	investiční dotace z rozpočtu kraje, akvizice	500 000,00	500 000,00	100
6	limit prostředků na platy / podíl mimotarifních složek platu	14 618 000,00	14 608 181,00	100
7	elektrická energie	1 260 000,00	1 430 769,29	114
8	plyn	417 000,00	329 177,61	79
9	použití prostředků rezervního fondu	300 000,00	0,00	0
10	použití prostředků rezervního fondu / finanční dar	1 050 000,00	350 996,00	33
11	použití prostředků fondu odměn			
12	limit výdajů na pohoštění	30 000,00	23 198,34	77
13	počet zaměstnanců organizace	28	27	96
14	výsledek hospodaření	0,00	-104,58	

Závazné ukazatele		Schválené 2025 (Kč)	Skutečnost k 31. 12. 2025 (Kč)	%
Dílčí ukazatele		schválené 2025 (Kč)	skutečnost k 31. 12. 2025 (Kč)	%
1	vlastní tržby a výnosy	3 485 000,00	3 695 861,99	106
2	vodné, stočné	165 000,00	156 342	95
3				
Odvody do rozpočtu kraje		schválené 2025 (Kč)	skutečnost k 31. 12. 2025 (Kč)	%
1	Odvod z investičního fondu organizace - odpisy	538 020,00	538 020,00	100

Komentář k závazným ukazatelům: Závazné ukazatele (odpisy majetku, neinvestiční příspěvek na odpisy dlouhodobého majetku kraje i na provoz organizace, použití prostředků rezervního fondu a počet zaměstnanců) za rok 2025 byly dodrženy a žádný nebyl přečerpán.

Ukazatel na spotřebu elektrické energie a plynu byl schválen na předpokládanou spotřebu s tím, že bylo tolerováno nedočerpání spotřeby jednoho druhu a přečerpání druhého druhu energie. V celkovém výsledku tak bylo čerpání splněno a nebylo třeba provést odvod nevyčerpaných prostředků zpět do rozpočtu zřizovatele. Čerpání prostředků rezervního fondu tvořeného ze ZVH na úhradu nesouladu mezi náklady a výnosy nebylo provedeno, protože ztrátu z hlavní činnosti pokryl zisk z doplňkové činnosti.

Dílčí ukazatele byly dodrženy.

Nařízený odvod z investičního fondu organizace – odpisy – ve výši 538 020,00 Kč byl proveden ve dvou platbách v červnu a v listopadu roku 2025.

Zhodnocení čerpání účelových příspěvků a dotací z veřejných rozpočtů a jejich vypořádání

- údaje v tabulce v Kč

Ukazatel	ÚZ */	Poskytnuto k 31. 12. 2025	vráceno do 31. 12. 2025 na účet poskytovatele
			částka
a	b	1	3
1/ Neinvestiční příspěvky od zřizovatele celkem		27 107 440,00	538 020,00
v tom: příspěvek na provoz		25 512 998,00	
příspěvek na odpisy		887 442,00	538 020,00
ostatní účelové příspěvky celkem		707 000,00	
v tom: Projekty z motivačního příspěvku neinvestice		707 000,00	
2/ Příspěvky na investice od zřizovatele celkem		893 000,00	
v tom: Projekty z motivačního příspěvku		393 000,00	
Akvizice - nákup sbírkových předmětů		500 000,00	

A./ celkem 1/+2/		28 000 440,00	538 020,00
3/ Příspěvky /dotace od jiných poskytovatelů-ost.neinv. celkem**)		3 065 528,01	
- dle jednotlivých poskytovatelů: MK ČR		1 429 430,00	
Město Turnov		155 000,00	
Úřad práce		63 355,20	
Dotace EU exp. Archeologie		420 552,00	
Transfery na odpisy majetku z dotací		997 190,81	
- dle jednotlivých titulů: Publikace Vlasta Matoušová		50 000,00	
Digitalizace rukopisu Knížka kucharszka		26 000,00	
Týden experimentální archeologie		70 000,00	
Doplnění expozice archeologie o krátké eduk. an.		90 727,00	
Digitalizace souboru kramářských tisků ...		393 579,00	
Restaurování obrazů J.J. Hertla		155 000,00	
Prezentace obrazu Pobití Sasíků pod Hr. Skálou		40 000,00	
Příprava nominace Turnovské kamenářství		80 000,00	
Lapidárium		128 000,00	
II. etapa využití Scheybalovy sbírky, přípr. publ.		131 124,00	
O ne(po)bytí Sasíků pod Hrubou Skálou		169 000,00	
Magická ochrana domu a hospodářství v TLK		96 000,00	
Lezecké čtvrtky		19 000,00	
reGenerace 7		40 000,00	
Publikace Vlasta Matoušová		20 000,00	
Prázdninové řemeslné soboty na Dlaskově statku		26 000,00	
Edukativní dílny pro žáky, studenty a veřejnost		50 000,00	
Expozice Archeologie		420 552,00	
Vzdělávací aktivita Google Workspace		63 355,20	
Transfery na odpisy majetku z dotací EU a MMR		997 190,81	
4/ Příspěvky /dotace od jiných poskytovatelů-ost.inv.. celkem**)		396 850,00	
- dle jednotlivých poskytovatelů a titulů: FMP Euroregion Nisa		396 850,00	
v tom: FMP Euroregion Nisa, vitríny		396 850,00	
B./ celkem 3/+4/		3 462 378,01	
5/ Dotace ISPROFIN investiční celkem			
- dle jednotlivých titulů			
6/ Dotace ISPROFIN neinvestiční celkem			
- dle jednotlivých titulů			
C/ celkem 5/+6/			
D/ CELKEM A/+B/+C/		31 462 818,01	538 020,00

Příspěvek na činnost a odpisy byl v plné výši použit. Ostatní účelové dotace byly rovněž vyčerpány v plné výši. Požadovaná vyúčtování dotací byla odeslána ve stanovených termínech. Nařízený odvod z odpisů nemovitého majetku v celkové výši 538 020,00 Kč byl odeslán na účet zřizovatele ve 2 splátkách, a to ve dnech 23. 6. a 27. 11. 2025.

Vyhodnocení doplňkové činnosti a ostatních mimorozpočtových zdrojů

tabulka výnosů za rok 2025 v tis. Kč

		2024	2025
60	Tržby za vlastní výkony a zboží	1 926	2 004
	601 tržby za vlastní výrobky	0	0
	602 tržby z prodeje služeb	526	653
	603 Výnosy z pronájmu	101	98
	604 tržby za prodané zboží	1 299	1 253
64	Ostatní výnosy	84	0
	641 smluvní pokuty a úroky z prodlení		
	642 jiné pokuty a penále		
	643 výnosy z odepsaných pohledávek		
	648 zúčtování fondů		
	649 jiné ostatní výnosy	84	0
66	Finanční výnosy		
	662 úroky		
	663 kursové zisky		
	Celkem tržby a výnosy	2 010	2 004

Komentář k výnosům: Výnosy doplňkové činnosti jsou v roce 2025 téměř stejné jako v roce 2024.

tabulka nákladů za rok 2025 v tis. Kč

	účet	Ukazatel	Skutečnost k 31. 12. 2025
		NÁKLADY CELKEM - účtová třída 5	1 790
50		Spotřebované nákupy	
	501	spotřeba materiálu	5
	502	spotřeba energie (teplo, voda, plyn, el. energie)	9
	503	spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	
	504	prodané zboží	673
51		Služby	
	511	opravy a udržování	4
	512	cestovné	
	513	náklady na reprezentaci	
	518	ostatní služby	30
52		Osobní náklady	
	521	mzdové náklady	790
	524	zákonné sociální pojištění (zdravotní, sociální)	253
	525	ostatní sociální pojištění	
	527	zákonné sociální náklady vč. přidělu do FKSP	22
	528	ostatní sociální náklady	
53		Daně a poplatky	
	531	daň silniční	
	532	daň z nemovitostí	
	538	jiné daně a poplatky	
54		Ostatní náklady	
	541	smluvní pokuty a úroky z prodlení	
	542	jiné pokuty a penále	

	účet	Ukazatel	Skutečnost k 31. 12. 2025
	543	dary	
	544	prodaný materiál	
	547	manka a škody	
	548	tvorba fondů	
	549	ostatní náklady z činnosti	
55	Odpisy, rezervy a opravné položky		
	551	odpisy dlouhodobého majetku	
	558	náklady z drobného dlouhodobého majetku	4
	556	tvorba a zúčtování opravných položek	
59	Daň z příjmů		
	591	daň z příjmů	
	595	dodatečné odvody daně z příjmů	

Komentář k nákladům: Náklady jsou odpovídající výnosům, doplňková činnost vykázala v roce 2025 zisk 214 257,21 Kč.

Mimorozpočtové zdroje:

Vyhodnocení dodržování majetkových práv a povinností

Organizace hospodář s majetkem Libereckého kraje, který jí byl na základě zřizovací listiny svěřen do správy. S tímto majetkem je nakládáno v souladu se zřizovací listinou, pravidly hospodaření s majetkem LK a vnitřními účetními směrnici organizace.

Výsledky inventarizace a vypořádání případných inventarizačních rozdílů

K 31. 12. 2025 byla provedena fyzická i dokladová inventura veškerého majetku, závazků i pohledávek, nebyly zjištěny inventarizační rozdíly.

Přehled o stavech peněžních fondů organizace a finančních prostředků na běžných účtech

	Rozpočet 2025 v Kč	Skutečnost 2025 v Kč	Finanční krytí fondů v Kč
INVESTIČNÍ FOND - účet 416			
Stav investičního fondu k 1. 1. 2025	346 436,57	346 436,57	
Příděl z odpisů dlouhodobého majetku	893 698,07	893 698,19	
Investiční dotace EU	396 850,00	396 850,00	
Investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, akvizice	500 000,00	500 000,00	
Investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, motivační příspěvek	393 000,00	393 000,00	
ZC vyřazeného majetku			
Převody z rezervního fondu	185 000,00	125 000,00	
ZDROJE FONDU CELKEM	2 714 984,64	2 654 984,76	
Pořízení dlouhodobého majetku	913 765,59	913 743,99	
Pořízení dlouh. majetku, motivační příspěvek			

	Rozpočet 2025 v Kč	Skutečnost 2025 v Kč	Finanční krytí fondů v Kč
Rekonstrukce a modernizace	102 850,00		
Akvizice	695 000,00	659 421,00	
Ostatní použití			
Odvod do rozpočtu zřizovatele, odpisy	538 020,00	538 020,00	
POUŽITÍ FONDU CELKEM	2 249 635,59	2 111 184,99	
Zůstatek investičního fondu k 31. 12. 2025	465 349,05	543 799,77	543 799,77
REZERVNÍ FOND - účet 413 + 414			
Stav rezervního fondu k 1. 1. 2025	805 448,85	805 448,85	
Příděl z hospodářského výsledku			
Peněžní dary - účelové	1 050 000,00	1 050 000,00	
Nepeněžní dary - účelové			
ZDROJE FONDU CELKEM	1 855 448,85	1 855 448,85	
Čerpání účelových darů - peněžní	865 000,00	275 992,00	
Čerpání účelových darů - nepeněžní			
Posílení fondu investic	185 000,00	125 000,00	
Úhrada ZHV	300 000,00		
POUŽITÍ FONDU CELKEM	1 350 000,00	400 992,00	
Zůstatek rezervního fondu k 31. 12. 2025	505 448,85	1 454 456,85	1 454 456,85
FOND ODMĚN - účet 411			
Stav fondu odměn k 1. 1. 2025	2 500,00	2 500,00	
Příděl z hospodářského výsledku	0,00	0,00	
ZDROJE FONDU CELKEM	0,00	0,00	
Použití fondu na mzdové náklady	2 500,00	0,00	
POUŽITÍ FONDU CELKEM	2 500,00	0,00	
Zůstatek fondu odměn k 31. 12. 2025	0,00	2 500,00	2 500,00
<i>CELKEM ÚČET 241</i>			3 981 130,83

	Rozpočet 2025 v Kč	Skutečnost 2025 v Kč	Finanční krytí fondů v Kč
CELKEM ÚČET 261			194 386,73
FOND KULTURNÍCH A SOCIÁLNÍCH POTŘEB - účet 412			
Stav FKSP k 1. 1. 2025	63 448,37	63 448,37	
Příděl do FKSP	135 000,00	146 061,45	
ZDROJE FONDU CELKEM	198 448,37	209 509,82	
POUŽITÍ FONDU CELKEM	170 000,00	165 691,14	
Zůstatek FKSP k 31. 12. 2025	28 000,00	43 818,68	50 399,73 + 267,00

Komentář k tabulce:

V investičním fondu jsou příjmy mírně nižší oproti schválenému rozpočtu, když nebyl proveden převod části finančního daru na akvizice a ten bude realizován v následujících rocích. Ostatní zdroje fondu jsou v souladu s rozpočtem. Čerpání probíhalo dle rozpočtu, a kromě položky rekonstrukce a modernizace, která nebyla realizována a celkové čerpání fondu nepřekročilo rozpočet. V roce 2025 nebyly prostředky fondu použity na opravy a údržbu neinvestiční povahy.

V rezervním fondu byly, v souladu s rozpočtem, přijaty a čerpány účelově určené finanční dary. Plánované čerpání k nesouladu mezi náklady a výnosy nebylo uskutečněno.

Ve fondu odměn nebylo plánováno čerpání.

Krytí zůstatku účtu 412 – FKSP:

Účet 412 – FKSP	43 818,68
Běžný účet FKSP	50 399,73
Pokladna FKSP	267,00
Nepřevedený příděl za 12/2025	10 323,79
Nepřevedené prostředky z BÚ	- 17 171,84

Stav pohledávek po lhůtě splatnosti: 72 620,67 Kč

Část pohledávek bude uhrazena v roce 2026. K pohledávkám, které jsou neuhrzeny déle než 90 dnů po lhůtě splatnosti, jsou vytvářeny opravné položky a odběratelům jsou rozesílány upomínky.

Stav závazků po lhůtě splatnosti: 49 181,50 Kč

Všechny závazky po lhůtě splatnosti byly uhrazeny na začátku roku 2026.

Výsledky vnitřní a vnější kontrolní činnosti s důrazem na finanční postihy organizace

Vnitřní kontrola je prováděna v souladu se Zákonem o finanční kontrole a s vnitřními účetními směrnicemi. Finanční postihy žádné nebyly uloženy.

V roce 2025 neproběhla kontrola hospodaření příspěvkové organizace a nebyl udělen žádný finanční postih.

Vypořádání hospodářského výsledku

Ukazatel	Stav k 1. 1. 2025	Stav k 31. 12. 2025	Příděl ze ZHV 2025	Stav po při- dělu (sl-2 + sl.3)
	1	2	3	4
Rezervní fond	805 448,85	805 448,85	214 152,63	1 019 601,48
Rezervní fond z ostatních titulů	0,00	649 008,00		649 008,00
Fond reprodukce majetku	346 436,57	543 799,77		543 799,77
Fond odměn	2 500,00	2 500,00		2 500,00
Fond kulturních a sociálních po- třeb	63 448,37	43 818,68		43 818,68
Celkem	1 217 833,79	2 044 575,3	0,00	2 278 357,62

Všechny fondy byly k 31. 12. 2025 finančně kryty.

Vypořádání výsledku hospodaření: Za rok 2025 vykázala hlavní činnost ztrátu 104,58, doplňková činnost vykázala zisk 214 257,21 Kč a výsledek hospodaření organizace tak byl k 31. 12. 2025 zisk 214 152,63 Kč.

Mzdový vývoj a stav zaměstnanosti – hlavní činnost

Ukazatel	Skutečnost 2024	Plán 2025	Skutečnost 2025
Limit prostředků na platy (Kč)	12 352 891	13 818 000	13 874 824
Limit prostředků na OON (Kč)	820 423	800 000	733 357
Přepočtený počet zaměstnanců	27	27	27
Fyzický počet zaměstnanců	27	27	27
Průměrný plat (Kč)	38 491	39 900	41 731

Mzdový vývoj a stav zaměstnanosti – doplňková činnost

Ukazatel	Skutečnost 2024	Plán 2025	Skutečnost 2025
Limit prostředků na platy (Kč)	820 525	850 000,00	754 576
Limit prostředků na OON (Kč)	58 130	60 000,00	35 546
Přepočtený počet zaměstnanců	2	2	1,8
Fyzický počet zaměstnanců	2	2	2
Průměrný plat (Kč)	34 189	35 000	34 934

Komentář k tabulkám: V roce 2025 organizace zaměstnávala celkem 29,167 pracovníků (přepočtených úvazků, fyzický počet zaměstnanců 30) na hlavní pracovní poměr, z toho bylo 27,167 přepočtených úvazků (28 fyzických osob) zajišťujících hlavní činnost organizace.

Doplňkovou činnost zajišťovali 2 pracovníci (prodejna suvenýrů, práce pro archeologii – mzdy těchto pracovníků ve výši 733 357 Kč jsou hrazeny z příjmů doplňkové činnosti).

V roce 2025 organizace neobdržela dotace na zaměstnance z Úřadu práce na veřejně prospěšné práce. Dále byli v organizaci zaměstnáváni pracovníci na dohodu o pracovní činnosti či dohodu o provedení práce v hlavní i doplňkové činnosti na zajištění sezónních prací a ke splnění úkolů k přiděleným účelovým dotacím. Náklady na tyto dohody byly celkem 768 903 Kč (z toho 733 357 Kč v hlavní činnosti a 35 546 Kč v doplňkové činnosti).

Odměňování pracovníků bylo prováděno v souladu s platnými mzdovými předpisy.

- **Plnění nápravných opatření:** V roce 2025 nebyla uložena nápravná opatření.

Ekonomické ukazatele zpracovala: A. Zlevorová, vedoucí ekonomického oddělení MČR

D. ZÁVĚREČNÁ ČÁST

OHLÉDNUTÍ ŘEDITELE MUZEA ČESKÉHO RÁJE V TURNOVĚ ZA ROKEM 2025

Rok 2025 byl pro Muzeum Českého ráje v Turnově mimořádně náročný, ale oceněný skvělou návštěvností a pozitivní zpětnou vazbou. Pokračovali jsme v projektech zahájených v předchozích letech, a pochopitelně i v nabitém programu pro naše návštěvníky.

Personalistika

Personální situace byla v roce 2025 stabilizovaná, přestože ve střednědobém výhledu bude potřeba posílit kapacity v ekonomickém oddělení, edukačním oddělení, oddělení návštěvního provozu a v oddělení mineralogickém.

V roce 2025 bylo v MČR v Turnově zaměstnáno 27 pracovníků v hlavním pracovním poměru v rámci hlavní činnosti muzea a 2 pracovníci na úseku vedlejší hospodářské činnosti. Došlo k personální obměně v oddělení etnografických a uměnovědných sbírek, kde 1. 10. 2025 se na částečný úvazek vrátila z rodičovské dovolené Mgr. Michaela Havelková a PhDr. Vladimíra Jakoubčová si recipročně pracovní úvazek zkrátila.

Všichni odborní pracovníci řešili své vlastní výzkumné úkoly, a to včetně archeologického oddělení, které v regionu již po více než tři desítky let zajišťuje systematický výkon archeologické památkové péče. Velký dík za úspěšnou realizaci všech úkolů roku 2025 však patří všem zaměstnancům Muzea Českého ráje v Turnově ze všech oddělení od návštěvního provozu, přes oddělení ekonomické, oddělení správy majetku a provozu po obě oddělení odborná.

Akce

I roku 2025 dávaly rytmus a řád naše stálé a lety osvědčené akce od Masopustu a Velikonoc na Dlaskově statku, přes Staročeské řemeslnické trhy, řezbářské sympózium a Turnovskou muzejní noc. Letními stálicemi byly již tradičně Den s mineralogem, Lezecké čtvrtky, Archeologické léto, Řemeslné soboty na Dlaskově statku a loutkářské neděle v muzeu. Na podzim a v závěru roku proběhlo tradičně Posvícení na Dlaskově statku, Vánoční trhy a Strom splněných přání. Vedle těchto periodicky se opakujících hojně navštěvovaných akcí však dynamiku muzejnímu roku poskytly i akce a projekty nové. Na Dlaskově statku šlo kupříkladu o edukační dílny a letní program Na statku od božího rána do setmění. Osvědčenou a hojně navštěvovanou akcí se stal Týden experimentální archeologie v říjnovém termínu v rámci Mezinárodního dne archeologie a tzv. Archeologická stopovačka, kterou jsme v květnu a červnu zacílili na děti a školní mládež všech tří stupňů. Velká pozornost byla věnována přednáškové činnosti včetně komentovaných prohlídek.

Výstavní projekty

Hlavním výstavním projektem roku 2025 se stala výstava věnovaná obrazu Pobití Sasíků pod Hrubou Skálou, Národopisné výstavě československé a Krajinské výstavě v Turnově, u kterých jsme si připomněli výročí 130 a 100 let. Výstava s názvem **O (ne)pobití Sasíků pod Hrubou Skálou** s podtitulem **Největší obraz ve střední Evropě pod drobnohledem archeologů a historiků** byla realizována ve výstavním sále hlavní

budovy MČRT a také v atriu muzea, kde jsme instalovali dioráma v takové podobě, jako na obou výše zmíněných výstavách před 130 a 100 lety.

Vedle této výstavy jsme veřejnosti představili i další prezentace, např. výstavu k 70. narozeninám výtvarnice Vlasty Matoušové v jarních měsících ve výstavním sále (**Vlasta Matoušová – Hmyz a rostliny zblízka – Obrazy, kresby, grafika**). V Klenotnici byla vystavena **replika svatoštěpánské koruny od Jiřího Urbana**, následná prezentace se věnovala šperkaři **Karlu Votipkovi (Do praku i do šperku – neobyčejná krása obyčejných kamenů)** a na podzim hostila Klenotnice další ročník **reGenerace**.

V mineralogickém kabinetu v MFC byly instalovány výstavy **Příbramské minerály ze sbírky MUDr. Jiřího Šolce a Léčivé kameny - Kondenzátory kosmické a přírodní energie**.

Ve Víceúčelovém sálu v prvním patře domu čp. 72 jsme si výstavou **Peru '70** připomenuli 55. výročí neštěstí pod Huascaránem. V Kamenářském domě stojí za zmínku výstava **Starý sklep - Grafika, obrazy a skleněná tavená plastika Vladislava Maška, ČESKÝ HÁJ – Štěpán Klas a Hraboši minulosti - Archeologické postupy užité při výzkumech na Turnovsku**. Na konci roku jsme zde prostřednictvím výstavy představili zajímavé etnologické téma - **Ochránci – Magické praktiky k ochraně domu a hospodářství**.

Ve venkovní výstavní galerii za expozicí Horolezectví byla opět představena kolekce **Horolezecké fotografie Karla Vlčka**, kterou vystřídala výstava **Komponované fotografie přírody Českého ráje Michala Resla**.

V atriu muzea bude v dubnu a květnu představena panelová výstava **Hrady a zámky našich sousedů** ve spolupráci s Polským institutem v Praze.

Na Dlaskově statku byla instalována expozice s názvem **Ze dřeva a proutí – podomácké zpracování dřeva a proutí v selské usedlosti**.

Odborní pracovníci se podíleli na odborné náplni projektu „**Exponát měsíce**“, který je veřejnosti prezentován jak prostřednictvím vizuálního kontaktu v hlavní budově muzea, tak prostřednictvím prezentace ve virtuálním prostoru.

Spolupráce s institucemi

V rámci spolupráce s dalšími subjekty v oblasti cestovního ruchu v regionu budou realizovány společné výstavní projekty v Kittelově domě na Krásné, v Domě Jany a Josefa V. Scheybalových v Jablonci nad Nisou, na hradě Valdštejnu, v Městském muzeu v Nové Pace. Mimo region pak ve Vlastivědném muzeu ve Slaném a v Městském muzeu v Jaroměři.

Pracoviště pověřené péčí o tradiční lidovou kulturu

K dalším prioritám MČRT náleží plnění Vládního nařízení Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu, prostřednictvím Pracoviště pověřeného péčí o tradiční lidovou kulturu). V roce 2025 Pracoviště zajistilo nominaci na Krajský seznam „Mistr rukodělné výroby Libereckého kraje“ Pavlíně Čambalové - rytí drahých kamenů a Soni Růžičkové - výroba keramiky, dále nominaci na národní seznam Nositel tradice lidového řemesla - Jarmila Volejníková – Výroba vánočních ozdob z foukaných skleněných perliček a připravovalo nominaci na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO - Ruční broušení drahých kamenů.

Projekt „Revitalizace expozic“

Jedním z nejvýznamnějších počínů roku 2024 byla rekonstrukce a nová instalace stálé expozice **Lidová kultura v Pojizeří**. Původně plánovaná refresh se proměnila v celkovou rekonstrukci s novým konceptem. Byly pořízeny nové výstavní mobiliáře, osvětlení a doplněny dosud nevystavené sbírkové předměty. Tento projekt byl podpořen Ministerstvem kultury ČR z programu na podporu expozičních projektů a z motivační složky

rozpočtu Libereckého kraje. Kurátorkou expozice byla Vladimíra Jakouběová, autorem výtvarného řešení Matěj Bárta. Nová expozice byla návštěvníkům zpřístupněna 6. února 2025.

Dalším významným projektem byla kompletní rekonstrukce expozice **Nejstarších dějin Českého ráje a Pojizeří**. Tento projekt byl zahájen v roce 2024 a realizován s finanční podporou z Fondu malých projektů (projekt s názvem Od kamene ke sklu - reg. č. N.020.02.0065; INTERREG – Česko-polský projekt, partner muzeum v Jaworu). Stavební úpravy byly dokončeny ještě v roce 2024 a instalace proběhla v prvním čtvrtletí roku 2025. Expozice se dočkala nejenom nového výstavního mobiliáře, ale zejména návštěvnický přívětivé instalace pro všechny věkové skupiny s doplněním o mechanické interaktivní prvky. Slavnostního otevření se expozice dočkala 13. června 2025 v rámci Turnovské muzejní noci. Kurátorem expozice byl Jan Prostředník, design expozice byl realizována studiem Jiřího Bartoše na základě výtvarného řešení Marty Hamouzové a Eriky Huptychové.

V roce 2025 byl zahájen projekt **Lapidária** s prezentací exteriérové barokní plastiky podle studie Ing. arch. Michala Šrámka v nově upraveném severním traktu mezi expozicí Horolezectví a ohradní zdí. A do prvního výstavního sálu expozice Historie kamenářství byla zakomponována samostatná expozice s replikami **císařských a královských korun** zlatníka a klenotníka Jiřího Urbana. Kurátorem obou projektů byl Miroslav Cogan, na výtvarném řešení se podíleli Markéta Šílena, Tomáš Coufal a Michaela Semotánová.

Akvizice a dary

K rozšiřování sbírky dochází cíleně vlastním výzkumem nebo prostřednictvím darů od fyzických a někdy i právnických osob. Samotnou kapitolou představuje nákup potenciálních sbírkových předmětů či celých souborů. Od roku 2024 jsou prostředky na akvizice poukazovány zřizovatelem přímo do rozpočtu. V roce 2025 jsme nakoupili do sbírek sbírkové předměty v hodnotě 533 281,- Kč. Šlo například o soubor 14 ks modelů lidového stavitelství z oblasti Českého ráje a Československa (250 000,- Kč), jejichž autorem je Josef Licehammer; nebo o cílený nákup šesti vybraných drahých kamenů v hodnotě 150 000,- Kč. Mezi získanými drahokamy dominují velmi estetický vzorek vzácného tanzanitu a kvalitní broušený diamant o vysoké čistotě. Soubor grafických listů od Vladimíra Maška a olej Josefa Drahoňovského doplnil sbírku umění a brož PERFORMANTE 09 od Oldřicha Sládka sbírku šperkařství.

A v závěru roku obdrželo turnovské muzeum krásný vánoční dárek v podobě velkorysého finančního obnosu od naší mecenášky Dagmar Nové.

Skvělá návštěvnost

V roce 2024 dosáhlo Muzeum Českého ráje v Turnově rekordní návštěvnosti 64 107 osob. V roce 2025 jich do dorazilo o pouhých 127 méně. A zaznamenali jsme alespoň rekordní návštěvu muzejního areálu ve Skálově ulici (50 589). Pokles návštěvníků Dlaskova statku o cca 2 tisíce oproti předchozímu roku (13 388) evidentně souvisel se špatnou dopravní obslužností s ohledem na rekonstrukci přístupové komunikace a železnice.

Tento úspěch je důkazem nepolevujícího zájmu veřejnosti o kulturní dědictví, zajímavá témata, která muzeum přináší a zprostředkovává svými expozicemi, výstavami a dobře zpracovanými a cílenými doprovodnými programy.

Rok 2025 byl prostě a jednoduše opět velmi úspěšný!

V Turnově 24. 03. 2026

Zpracoval: PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. ředitel

Přílohy:

PŘÍLOHA 1. ROČNÍ VÝKAZ O MUZEU PRO MK ČR

Ministerstvo kultury, POB 119
120 21 PRAHA 2
Vyplněný výkaz doručte do 07. 04. 2026

Kult (MK) 14-01
Schváleno ČSÚ pro Ministerstvo kultury
CV 84/23 ze dne 29. 6. 2024

Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění)
za rok 2025

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2026. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky (přesný název muzea, galerie)	Muzeum Českého ráje, Turnov
IČO	85804
ID datové schránky	rw7k6a5
Adresa	Skálava 71 Turnov 51101
Telefon	481322106
E-mail	mail@muzeum-turnov.cz
Kraj	Liberecký kraj
www stránky zpravodajské jednotky	www.muzeum-turnov.cz

CZ-NACE ¹	
Převažující ekonomická činnost ¹	9102

A. DEFINICE ICOM

	Ano	Ne
a	1	2
Zpravodajská jednotka je zřízena jenom na dobu určitou s předem stanoveným termínem ukončení činnosti		ne
Zpravodajská jednotka má charakter neziskové organizace ²		ano

¹ Vyberte ze seznamu kód a název ekonomické činnosti, z níž Vám plynula převážná část tržeb nebo příjmů ve sledovaném roce nebo pro kterou byla instituce zřízena. Pokud vyplňujete výkaz v tištěné formě, vycházejte prosím ze seznamu "Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) - systematická část", který je umístěn na webu ČSÚ (www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace), případně popište slovně.
² Pro účely tohoto výkazu se za neziskovou považuje taková organizace či instituce nebo její organizační složka, která plní své cíle ve smyslu profesního etického kodexu muzeí vydaného ICOM a případný čistý zisk prokazatelně využívá k zabezpečení provozu a dalšího rozvoje muzea (galerie).

Právní forma zpravodajské jednotky (zakroužkuje se odpovídající právní forma)	Organizační složka státu dle zák. č. 219/2000 Sb. *	11
	Organizační složka kraje dle zák. č. 129/2000 Sb. *	12
	Organizační složka obce dle zák. č. 128/2000 Sb. *	13
	Organizační složka hl. m. Prahy dle zák. č. 131/2000 Sb. *	14
	Státní příspěvková organizace dle zák. č. 219/2000 Sb. *	21
	Příspěvková organizace kraje dle zák. č. 129/2000 Sb. *	(22)
	Příspěvková organizace obce dle zák. č. 128/2000 Sb. *	23
	Příspěvková organizace hl. m. Prahy dle zák. č. 131/2000 Sb. *	24
	Státní podnik dle zák. č. 77/1997 Sb. *	30
	Vysoká škola dle zák. č. 111/1998 Sb. *	32
	Veřejná výzkumná instituce dle zák. č. 341/2005 Sb. *	33
	Spolek, ústav dle zák. č. 89/2012 Sb. *	40
	Obecně prospěšná společnost dle zák. č. 248/1995 Sb. *	50
	Nadace nebo nadační fond dle zák. č. 89/2012 Sb. *	60
	Církevní právnická osoba dle zák. č. 3/2002 Sb. *	62
	Školská právnická osoba dle zák. č. 561/2004 Sb. *	64
Jiná (uvést jmenovitě):	Obchodní společnosti dle zák. č. 90/2012 Sb. (veř. obchod. spol., komanditní spol., společnost s r. o., akciová společnost) *	70
	Družstvo dle zák. č. 90/2012 Sb. *	75
	Fyzická osoba se živnostenským oprávněním dle zák. č. 455/1991 Sb. *	80
		90

* ve znění pozdějších předpisů

B. KLASIFIKACE MUZEÍ, PAMÁTNÍKŮ A GALERIÍ podle převládajícího předmětu sbírek a výstav (vhodné zaškrtněte)

a	Kód
Výtvarné umění	01
Umělecké obory ostatní	02
Archeologie a historie	03
Historie přírody a přírodovědné obory	04
Věda a technika	05
Etnografie (etnologie) a antropologie	06
Všeobecné, kombinované (vlastivědné)	(07)
Skanzeny	08
Ostatní	09

C. SEZNAM A KLASIFIKACE POBOČEK MUZEÍ A GALERIÍ (podle převládajícího předmětu sbírek a výstav) V případě více poboček uveďte zbyte v příloze.

Název a místo pobočky ³	Počet návštěvníků pobočky ⁴	Kód klasifikace ⁵
Blaskův statek Turnov - Dolánky	13388	08

I. MUZEA / GALERIE / PAMÁTNÍKY A JEJICH EXPOZICE K 31. 12. SLEDOVANÉHO ROKU

	Č. ř.	Celkem	z toho mimo provoz
a	1	2	3
Muzea, památníky	0101	1	0
Galerie (muzea výtvarných umění)	0102	0	0
Pobočky muzeí a galerií	0103	1	0
Počet m ² celkové výstavní plochy	0104	3 083	0
z toho	počet m ² pro stálé expozice	454	0
	počet m ² pro bezbariérový přístup	928	0

I. MUZEA / GALERIE / PAMÁTNÍKY A JEJICH EXPOZICE - DOKONČENÍ

	Č. ř.	Celkem	z toho mimo provoz
a	1	2	3
Počet expozic muzeí a galerií	0107	10	x
v tom	výtvarné umění	0108	2 x
	umělecké obory ostatní	0109	0 x
	archeologie a historie	0110	2 x
	historie přírody a přírodovědné obory	0111	2 x
	věda a technika	0112	0 x
	etnografie (etnologie) a antropologie	0113	2 x
	všeobecné, kombinované (vlastivědné)	0114	0 x
	ostatní	0115	2 x
Kontrolní součet (ř. 0101 až 0115)		0159	4 487 0

³ Vyplní se jmenovitě všechny pobočky muzeí a galerií (počet poboček odpovídá ř. 0103). Pokud muzeum nemá žádnou pobočku, tabulka se nevyplňuje.
⁴ Počet návštěvníků všech poboček se započítá do celkové návštěvnosti v ř. 0218.
⁵ Kód klasifikace pobočky se označí podle předcházející tabulky.

II. VÝKONY MUZEA, GALERIE

a		Č. ř.	Celkem
		1	2
Počet uspořádaných výstav celkem (součet ř. 0210 až 0217)		0201	21
v ř. 0201 vlastních (základních)		0202	20
z toho	putovních	0203	0
	počet instalací putovních výstav	0204	5
	počet zapůjčených výstav do zahraničí	0205	0
v ř. 0201 převzatých (zapůjčených)		0206	1
v tom	od jiných muzeí v ČR	0207	0
	ze zahraničí	0208	0
	jiných (ze soukromých sbírek atd.)	0209	1
v ř. 0201	výtvarné umění	0210	8
	umělecké obory ostatní	0211	1
	archeologie a historie	0212	3
	historie přírody a přírodovědné obory	0213	5
	věda a technika	0214	0
	etnografie (etnologie) a antropologie	0215	2
	všeobecné, kombinované	0216	1
	ostatní	0217	1
Počet návštěvníků expozic a výstav muzeí a galerií (vč. návštěvníků poboček) - (součet ř. 0219 až 0222)		0218	33 247
v tom	za vstupné celé	0219	5 664
	za vstupné snížené (vč. rodinného vstupného)	0220	22 879
	za vstupné zvýšené za speciální služby	0221	227
	neplacících	0222	4 477
Počet cizinců z celkového počtu návštěvníků (z ř. 0218)		0223	940
Počet speciálních doprovodných programů k výstavám a expozicím		0224	188
z toho počet nabízených edukačních programů		0225	142
Počet účastníků speciálních doprovodných programů k výstavám a expozicím (z ř. 0218)		0226	8 100
z toho počet účastníků edukačních programů k výstavám a expozicím		0227	5 686
Počet skupin (exkurzí) absolvujících tyto programy (z ř. 0226)		0228	180
z toho	pro děti a mládež	0229	20
	pro žáky a studenty (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ)	0230	160
	pro pedagogy	0231	0
	pro etnické menšiny	0232	0
	pro seniory	0233	0
	pro návštěvníky se zdravotním postižením	0234	0
Počet kulturně výchovných a vzdělávacích akcí pro veřejnost, jichž je muzeum (galerie) pořadatelem (bez výkladu ve výstavních prostorách a programů uvedených v ř. 0224)		0235	407
z toho	počet samostatných scénických vystoupení	0236	380
	počet přednášek	0237	27
Počet návštěvníků kulturně výchovných a vzdělávacích akcí (z ř. 0235)		0238	30 730
z toho	samostatných scénických vystoupení	0239	29 500
	přednášek	0240	1 230
Počet symposií, konferencí a seminářů (pořádaných muzeem, galerií)		0241	15
Počet účastníků symposií, konferencí a seminářů		0242	450
Počet titulů vydaných neperiodických publikací dle zák. č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů		0243	3
z ř. 0243 náklad (počet výtisků v ks)		0244	900
Počet titulů vydávaného periodického tisku dle zák. č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů		0245	2
z ř. 0245 náklad (počet výtisků v ks)		0246	6 300
Počet titulů vydaných audiovizuálních děl dle zák. č. 273/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů		0247	0
z ř. 0247 náklad (počet v ks)		0248	0
Počet titulů elektronických dokumentů včetně internetu		0249	0
z toho	virtuální výstavy	0250	0
	virtuální prohlídky expozic, výstav a prostor	0251	0
	výzkumné zprávy, digitální monografie nebo periodika	0252	0
	Počet titulů z ř. 0243, ř. 0245, ř. 0247, ř. 0249, které jsou autorskými díly zaměstnanců muzea	0253	5
Počet dnů, kdy bylo muzeum otevřeno pro veřejnost		0254	307
Kontrolní součet (ř. 0201 až 0254)		0259	152 235

III. PRACUJÍCÍ OSOBY A DOBROVOLNÍCI

Pracující osoby	č. ř.	Osoby v pracovněprávním vztahu			Osoby v jiném než pracovněprávním vztahu (OSVC, smlouvy o dílo aj.) ⁶
		zaměstnanci celkem	z toho		
			zaměstnanci v pracovním poměru (v přepočteném stavu)	osoby pracující na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (DPP, DPČ) ⁷	
a	b	1	2	3	4
Celkový počet pracujících osob	0301	30,0	29,0		0,0
z toho odborní pracovníci ⁸	0302	13,0	12,0	0,0	0,0
Celkový počet odpracovaných hodin	0303	X	X		0,0
Dobrovolníci			č. ř.	Celkem	
a			b	1	
Počet dobrovolníků (fyzických osob)			0304	0,0	
Počet hodin odpracovaných dobrovolníky			0305	0,0	

IV. PŘÍJMY, RESP. VÝNOSY⁹

a		Č. ř.	Celkem v tis. Kč
		1	2
Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby) a za zboží		0401	3 696,0
z toho	vybrané vstupné	0402	2 389,0
	tržby z prodeje upomínkových předmětů, propagačních materiálů, programů apod.	0403	108,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz ze státního rozpočtu		0404	1 429,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu kraje		0405	27 107,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu obce		0406	155,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz od ostatních subjektů		0407	1 061,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz ze zahraničí		0408	421,0
z toho z fondů EU		0409	421,0
Dary a sponzorské příspěvky		0410	226,0
Ostatní provozní výnosy výše neuvedené		0411	116,0
Příjmy (výnosy) celkem (součet ř. 0401 + ř. 0404 až 0408 + ř. 0410 + 0411)		0412	34 211,0
Dotace a granty na investice ze státního rozpočtu		0413	0,0
Dotace a granty na investice z rozpočtu kraje		0414	893,0
Dotace a granty na investice z rozpočtu obce		0415	0,0
Dotace a granty na investice od ostatních subjektů		0416	0,0
Dotace a granty na investice ze zahraničí		0417	400,0
z toho z fondů EU		0418	400,0
Dotace a granty na investice celkem (součet ř. 0413 až 0417)		0419	1 293,0
Vlastní vklady ¹⁰		0420	0,0
Kontrolní součet (ř. 0401 až 0420)		0459	74 326,0

V. VÝDAJE, RESP. NÁKLADY⁷

a		Č. ř.	Celkem v tis. Kč
		1	2
Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb		0501	9 309,0
z toho nájmy		0502	552,0
Osobní náklady (součet ř. 0504 až 0507)		0503	19 835,0
v tom	mzdy	0504	13 875,0
	ostatní osobní náklady	0505	733,0
	náklady na zdravotní a sociální pojištění	0506	4 694,0
	ostatní sociální náklady	0507	533,0
Náklady na restaurování, konzervování a preparování (dodavatelsky)		0508	666,0
Daně a poplatky (bez daně z příjmů)		0509	11,0
Daň z příjmů (účt. skupina 59)		0510	15,0
Odpisy dlouhodobého majetku		0511	1 891,0
Ostatní provozní náklady výše neuvedené		0512	2 484,0
Výdaje (náklady) celkem (součet ř. 0501 + ř. 0503 + ř. 0508 až 0512)		0513	34 211,0
Nezbytné základní provozní výdaje (z ř. 0513)		0514	34 211,0
Investiční výdaje (na hmotný a nehmotný majetek) celkem		0515	2 776,0
v tom	hmotný majetek ¹¹	0516	2 776,0
	nehmotný majetek ¹²	0517	0,0
Kontrolní součet (ř. 0501 až 0517)		0559	128 572,0

⁶ Vztahuje se na osoby pracující pravidelně na základě smlouvy – licenční smlouvy a autorské dohody, smlouvy o spolupráci, smlouvy o dílo aj. Zahnuje osoby samostatně výdělečně činné, zaměstnané ve vlastním podniku a pomáhající rodinné příslušníky. Pokud se alespoň jedna smlouva či dohoda vztahovala k odborné činnosti, uvede se pouze jednou jako odborný pracovník.

⁷ Uvede se počet fyzických osob bez ohledu na počet uzavřených dohod. Pokud se alespoň jedna dohoda vztahovala k odborné činnosti, uvede se pouze jednou jako odborný pracovník.

⁸ Vědeckí pracovníci, kurátoři sbírek, kvalifikovaní konzervátoři, restaurátoři, lektori a pracovníci managementu, přičemž jejich vzdělání není pro výkaz rozhodující.

⁹ Pokud se Vaše převažující ekonomická činnost nevztahuje k muzejní a galerijní činnosti, uveďte prosím pouze údaje za muzejní a galerijní činnost. Údaje se uvádějí za běžný rok.

¹⁰ Vložené finanční prostředky z vlastních zdrojů (rezerv apod.).

¹¹ Vstupní cena vyšší než 40 000 Kč a provozně-technické funkce delší než jeden rok (§ 26 ZDP).

¹² Vstupní cena vyšší než 60 000 Kč a doba použitelnosti delší než jeden rok (§ 32a ZDP).

VI. KNIHOVNY MUZEÍ A GALERIÍ

Evidenční číslo knihoven evidovaných dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb.		34114	
		Č. ř.	Celkem
a		1	2
Počet knihoven		0601	1
z toho	přístupných veřejnosti ¹³	0602	1
Počet knihovních jednotek		0603	59 489
Roční přírůstek v knihovních jednotkách		0604	425
Počet evidovaných návštěv knihovny ve sledovaném roce		0605	43
z toho	zaměstnanců muzea a galerie	0606	28
Počet registrovaných uživatelů knihovny		0607	0
Počet výpůjček celkem		0608	85
z toho	absenčních výpůjček	0609	0
Počet svazků půjčených jiným knihovnám (MVS)		0610	3
Počet svazků půjčených jinými knihovnami (MVS)		0611	2
Výdaje na knižní fond v tis. Kč		0612	50,0
Počet zaměstnanců knihovny (přepočtený stav)		0613	1,0
z toho	odborných knihovníků	0614	0,0
Počet dobrovolných pracovníků		0615	0
Počet hodin odpracovaných dobrovolníky ročně		0616	0
Kontrolní součet (ř. 0601 až 0616)		0659	60 128,0

IX. SBÍRKY, DOKUMENTACE, ODBORNÁ ČINNOST

		Č. ř.	Celkem
a		1	2
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů celkem k 31. 12. sledovaného roku		0901	256 466
z toho	počet evidenčních čísel, která jsou archiváliemi	0902	63 296
	počet evidenčních čísel, která jsou movitou či nemovitou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou	0903	0
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zpracovaných v systematické evidenci (katalogizovaných) v elektronické podobě celkem k 31. 12.		0904	256 466
z toho	digitalizovaných v podobě obrazového záznamu	0905	66 146
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů prezentovaných formou on-line katalogu na internetu		0906	6 242
Počet evidenčních čísel přírůstků zapsaných za sledovaný rok		0907	334
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vyřazených ze sbírky za sledovaný rok		0908	0
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zapůjčených jinému zařízení		0909	1 287
Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vypůjčených od jiného zařízení		0910	809
Počet inventarizovaných (revidovaných) sbírkových předmětů za sledovaný rok		0911	19 657
Počet konzervovaných sbírkových předmětů za sledovaný rok		0912	1 189
z toho	vlastní kapacitou	0913	1 189
Počet zrestaurovaných sbírkových předmětů za sledovaný rok		0914	6
z toho	vlastní kapacitou	0915	0
Počet preparovaných sbírkových předmětů za sledovaný rok		0916	0
z toho	vlastní kapacitou	0917	0
Náklady na nákup sbírkových předmětů (v tis. Kč)		0918	659,0
Počet zpracovávaných vědeckovýzkumných úkolů za sledovaný rok		0919	285
Počet výstupů plnění úkolů výzkumu a vývoje		0920	64
Počet zaměstnanců muzea podílejících se na plnění vědeckovýzkumných úkolů (z ř. 0917) za sledovaný rok (přepočtený stav)		0921	13,0
Počet badatelských úkonů za sledovaný rok (návštěvy, dotazy, konzultace, žádosti o rešerše atd.)		0922	81
Kontrolní součet (ř. 0901 až 0920)		0959	674 189,0

¹³ Pro poskytování knihovnických služeb.

VII. OBJEKTY PROHLÁŠENÉ ZA NEMOVITOU KULTURNÍ PAMÁTKU

		Č. ř.	Celkem
a		1	2
Počet nemovitých objektů kulturních památek, s nimiž vykazující organizace k 31. 12. hospodář		0701	3
z toho	národních kulturních památek	0702	0
Počet nemovitých objektů kulturních památek, které vykazující organizace k 31. 12. užívá na základě nájemní smlouvy		0703	1
z toho	národních kulturních památek	0704	1
Počet m² plochy přístupné veřejnosti		0705	2 361
z toho	počet m² výstavní plochy	0706	2 115
Kontrolní součet (ř. 0701 až 0706)		0759	4 481

VIII. ELEKTRONICKÉ A PRŮVODCOVSKÉ SLUŽBY MUZEA (GALERIE)

		Č. ř.	Celkem
a		1	2
Počet návštěv webových stránek muzea za sledovaný rok		0801	47 638
z toho počet návštěv	on-line katalog sbírek muzea	0802	754
	on-line katalog knihovny	0803	1 125
	virtuální prohlídky expozic a výstav	0804	12 311
	digitální výzkumné zprávy aj. dokumenty, monografie a periodika	0805	418
	Materiály pro návštěvníky se zdravotním postižením (např. tištěné a zvukové průvodce)	0806	Ano
Připojení Wi-Fi v prostorách muzea		0807	Ano

Sbírka muzea (galerie) je zapsána v CES Ano
(zákon č. 122/2000 Sb.)

Odesláno dne: 17.03.2026 11:22:01	Razítko: Jméno (hůlkovým písmem) a podpis vedoucího zpravodajské jednotky: Muzeum Českého ráje, Turnov	Výkaz vyplnil – jméno (hůlkovým písmem) a podpis: Jiří Zoul Sajbt Telefon: 481322106 E-mail: sajbt@muzeum-turnov.cz
--------------------------------------	--	--

Metodické vysvětlivky k výkazu

Všechny údaje se vyplňují v **kladných celých číslech s výjimkou údajů o zaměstnancích a finančním hospodaření**. Výraz „**v tom**“ označuje úplné (vyčerpávající) údaje, jejichž součet **se musí rovnat** údajům v řádce „**celkem**“. Výraz „**z toho**“ označuje neúplné (výběrové) údaje, jejichž součet **se nemusí rovnat** údajům v řádce „**celkem**“.

ODDÍL I.

Rádek 0101 a 0102: uvádějí se samostatná muzea, památníky, galerie, nikoliv detašovaná pracoviště.

Rádek 0103: za pobočku se považují ty detašované části muzea, galerie, které jsou mimo sídlo muzea, galerie a tvoří s vykazujícím muzeem, galerií organizační jednotku.

Rádek 0107: za expozici se pokládá dlouhodobá, tj. více než dvouletá instalace sbírkových předmětů muzea nebo galerie umístěná v jednom objektu, přístupná veřejnosti, nebo část takové instalace tematicky jednoznačně pro návštěvníky odlišná od jiných částí (např. názvem, samostatným katalogem, informací v průvodci apod.).

ODDÍL II.

Rádek 0201: zahrnují se všechny výstavy, které muzeum nebo galerie uspořádaly, tzn. základní, vlastní putovní a dále výstavy převzaté od jiných organizací, tj. výstavy jinou organizací instalované a ve vykazujícím muzeu nebo galerii přechodně vystavené. Podrobnější členění se uvede v ř. 0202 – 0217.

Rádek 0202: vlastní (základní) výstava – jedná se o výstavu autorsky připravenou vykazujícím muzeem a obsahující v převážné míře vlastní exponáty (alespoň 50%).

Rádek 0203: putovní výstavou se rozumí výstava pořádaná muzeem, památníkem nebo galerií mimo vlastní výstavní prostory (ve školách, obcích, kulturních klubových zařízeních apod.).

Rádek 0206: převzatá (zapůjčená) výstava – jedná se o výstavu, kterou si vykazující muzeum vypůjčilo jako celek od jiné instituce, případně si vypůjčilo podstatnou část takové výstavy, a vykazující muzeum není jejím hlavním tvůrcem.

Rádek 0218: vykazuje se počet návštěvníků expozic a výstav podle počtu prodaných vstupenek, případně podle záznamu v knize návštěv. Je-li vstup volný, je třeba zajistit evidenci jiným způsobem, eventuelně je možno použít spolehlivého odhadu. U putovních výstav uvádí návštěvníky to zařízení, které je právě vystavuje. Návštěvníci se vykazují ve fyzických osobách za sledované období, nikoliv teprve po skončení výstavy.

Rádek 0225: edukačním programem se rozumí program se vzdělávacím cílem, který je vedený edukátorem. Program může být jednorázový i opakovaný.

Rádek 0235: mezi kulturně výchovné akce lze zařadit také vernisáž výstavy (expozice), jestliže bylo její součástí kulturní vystoupení většího rozsahu. Počet návštěvníků vernisáže se vykazuje v ř. 0238, ale již se nezapočítává do návštěvníků expozic a výstav v ř. 0218.

Rádek 0236: uvedou se např. koncerty, literární dramatická vystoupení, folklorní apod.

Rádek 0253: z celkového počtu vydaných titulů (ř. 0243, ř. 0245, ř. 0247, ř. 0249) se uvede počet titulů, které jsou autorským dílem zaměstnanců muzea, nebo na jejichž obsahu se zaměstnanci muzea autorsky podíleli, případně počet titulů, které prezentují činnost muzea. Za takové tituly se (bez ohledu na autorský podíl zaměstnanců muzea) považují např. katalogy nebo průvodce expozic, výstav a sbírek muzea, sborníky z konferencí, jichž bylo muzeum pořadatelem apod.

Rádek 0254: uvede se počet dnů v roce, po které muzeum zpřístupnilo výstavní prostory veřejnosti. Pokud muzeum provozuje několik samostatných objektů, uvede se nejdelší časový interval, kdy bylo muzeum v těchto objektech otevřeno.

ODDÍL III.

Rádek 0301 sl. 2: uvede se průměrný evidenční počet zaměstnanců (přepočtený stav). Metodicky odpovídá ukazateli uvedenému na příslušném čtvrtletním výkazu o práci.

Rádek 0302: jako odborní pracovníci se vykazují vědeckí pracovníci, kurátoři sbírek, kvalifikovaní konzervátoři, restaurátoři, lektori a pracovníci manažmentu, přičemž jejich vzdělání není pro výkaz rozhodující.

Rádek 0304: dobrovolný pracovník je člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti.

ODDÍL V.

Rádek 0514: do výpočtu nezbytných základních provozních výdajů se zahrnou: údaje z ř. 0502 + 0503 + 0509 + 0511 a dále eventuelní výdaje v tis. Kč na povinné revize a servis přístrojů a zařízení (např. EZS, EPS, RHP atd.), náklady na energie a komunální poplatky (tj. např. elektrická energie, plyn, dálkové vytápění, vodné a stočné, likvidace komunálního a nebezpečného odpadu), pojistné na majetek a osoby, bankovní služby, odvod do FKSP, případně povinné náklady na preventivní zdravotní péči nebo na povinné školení zaměstnanců, povinné náklady na vedení elektronické pošty a s tím spojenou správu softwaru.

ODDÍL VI.

Za knihovnu se pro účely tohoto statistického výkazu považuje ta součást muzea, jejímž hlavním cílem je udržování uspořádané sbírky knih, časopisů a jiných dokumentů, které jsou řádně evidovány na základě platných právních předpisů v přírůstkovém seznamu, spravovány pověřeným pracovníkem a umožňují prostřednictvím knihovnických služeb využívání této sbírky.

Rádek 0601: uvede se počet výše definovaných organizačních útvarů muzea k 31. 12. sledovaného roku.

Rádek 0602: uvedou se ty knihovny, které kromě pracovníků muzea slouží i dalším zájemcům ze strany veřejnosti.

Rádek 0603: uvede se celkový stav knihovních jednotek všech druhů dokumentů zapsaných k 31. 12. sledovaného roku v přírůstkových seznamech, zmenšený o počet knihovních jednotek zapsaných v seznamech úbytků. Za knihovní jednotku se považuje každý samostatný svazek knihy, vázaný nebo v deskách uložený komplet celého ročníku nebo alespoň několika čísel periodika, každý separát článku, ucelený soubor přímo čitelných kopií nebo mikrokopí ekvivalentní jednotce originálu tiskoviny, ucelený soubor fotokopí (obrazových informací) nebo jiných netištěných dokumentů (ucelených souborů obrazových a zvukových informací na filmech, diapositivích, videokazetách, gramofonových deskách, magnetofonových páscích či kazetách a discích). Za samostatnou knihovni jednotku se nepovažuje jednotlivé číslo časopisu nebo noviny.

Rádek 0604: uvede se počet všech knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období evidovány v přírůstkovém seznamu.

Rádek 0605: uvede se počet uživatelů, kteří si ve vykazovaném roce na evidovanou výpůjčku vypůjčili alespoň jednu knihovni jednotku. Pokud knihovna není přístupná veřejnosti, uvede se počet zaměstnanců muzea. Za registrovaného uživatele se považuje každá fyzická nebo právnická osoba zaregistrovaná v knihovně, která je oprávněna půjčovat si dokumenty z jejích fondů a která během vykazovaného období byla nově zaregistrována nebo její registrace byla obnovena.

Rádek 0608: uvede se součet všech zaregistrovaných výpůjček knihovních jednotek fyzickým i právnickým osobám, prezenčně či absenčně, všech vyžádaných a zaregistrovaných prodloužení výpůjční lhůty a všech kladně vyřízených požadavků na meziknihovní (i mezinárodní) výpůjční službu jiným knihovnám i od jiných knihoven.

Rádek 0609: absenční výpůjčkou se rozumí výpůjčka mimo budovu knihovny.

Rádek 0612: uvede se úhrn veškerých výdajů za všechny dokumenty zakoupené knihovnou během vykazovaného období pro její knihovní fond.

Rádek 0613: uvede se průměrný evidenční počet zaměstnanců knihovny přepočtený na plně zaměstnané za sledovaný rok s přesností na jedno desetinné místo, jedná se o počet zaměstnanců knihovny z celkového počtu zaměstnanců muzea (tj. z ř. 0301).

Rádek 0614: uvede se součet všech pracovních úvazků zaměstnanců knihovny s kvalifikací v knihovnictví nebo informačních vědách počínaje úrovní ukončeného středoškolského studia.

ODDÍL VII.

Rádek 0705: uvede se počet m² plochy přístupné veřejnosti včetně depozitářů sbírek, knihovny a archivu; tj. např. expoziční a výstavní sály, koncertní a přednáškové sály a salonky, badatelná a zmiňované depozitáře, knihovny a archivy muzeí a galerií.

ODDÍL IX.

Rádek 0901: vykazují se ty sbírkové předměty, které byly v předchozích letech evidovány v chronologické evidenci a předměty evidované v systematické evidenci, pokud nejsou zahrnuty v chronologické evidenci.

Rádek 0902: uvede se počet evidenčních čísel sbírkových předmětů, které jsou archiváliemi ve smyslu §2 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

Rádek 0903: uvede se počet evidenčních čísel sbírkových předmětů, které jsou movitou či nemovitou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Rádek 0905: převedení dvojrozměrného nebo trojrozměrného sbírkového předmětu nebo dokumentu do digitální podoby skenováním nebo fotografováním aj. a připojení takto získaných dat k dokumentačnímu záznamu o předmětu a jejich archivace.

Rádek 0907: vykazuje se počet přírůstkových čísel získaných od 1. ledna do 31. prosince sledovaného roku.

Rádek 0908: vykazuje se počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vyřazených fyzicky od 1. ledna do 31. prosince sledovaného roku.

Rádek 0911: vykazuje se počet sbírkových předmětů, které byly od 1. ledna do 31. prosince sledovaného roku revidovány (porovnání evidence se skutečným stavem sbírek).

Rádek 0912: počet konzervovaných sbírkových předmětů za sledovaný rok – uvede se počet evidenčních čísel.

Rádek 0914: počet zrestaurovaných sbírkových předmětů za sledovaný rok – uvede se počet evidenčních čísel.

Rádek 0916: počet preparovaných sbírkových předmětů za sledovaný rok – uvede se počet evidenčních čísel.

Rádek 0920: za výstupy plnění úkolů výzkumu a vývoje se považují monografie (jejich kapitoly) s přiděleným ISBN, články s poznámkovým aparátem ve sbornících a časopisech, ohlášené referáty na konferencích, učebnice (jejich kapitoly), katalogy sbírek, výstav nebo expozic, případně edice dokumentů, které mají kritický aparát, libreto nebo scénář autorské výstavy nebo expozice, rukopisy výzkumných a restaurátorských zpráv mající povahu autorského díla, přijaté projekty nebo návrhy na nové technologie.

PŘÍLOHA 2: FOTODOKUMENTACE

FOTOGRAFICKÁ PŘÍLOHA
ZPRÁVY O ČINNOSTI ZA ROK 2025

ÚVODNÍ ČÁST

NEMOVITOSTI

Dům U Bažanta čp. 70 ve Skálově ulici, Turnov
Dům čp. 71 ve Skálově ulici, Turnov

Dům čp. 72 ve Skálově ulici, Turnov

Budova nové stálé expozice
Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa

Kamenářský dům, Skálova ulice, Turnov

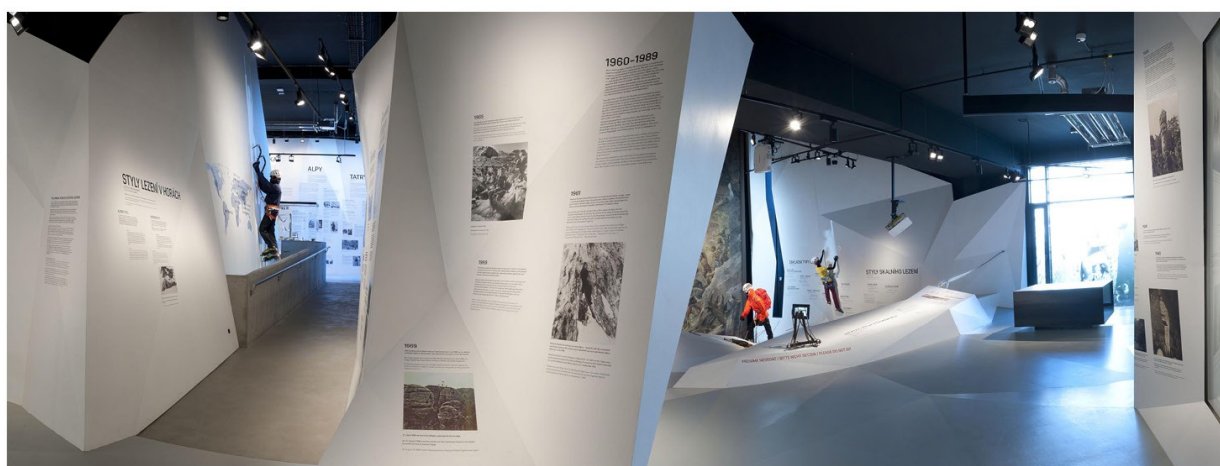
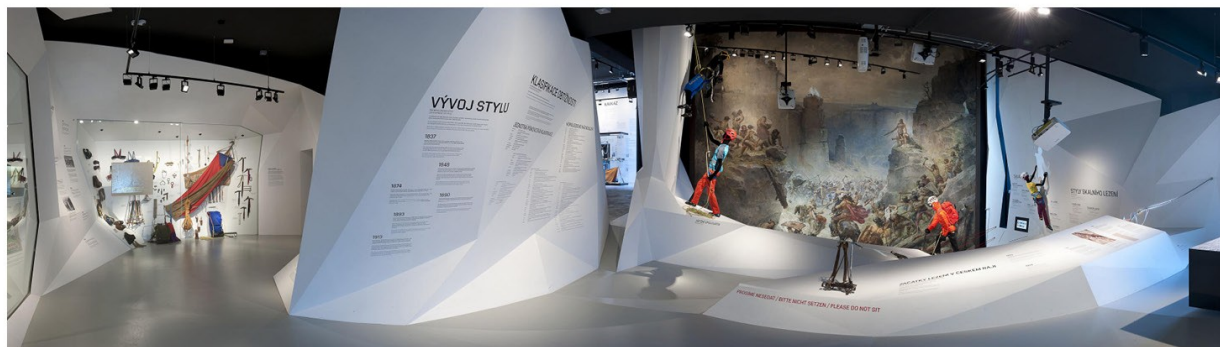
Dlaskův statek, Turnov – Dolánky čp. 12

Dřevěný most v Bystré

SPECIFICKÁ ODBORNÁ ČINNOST

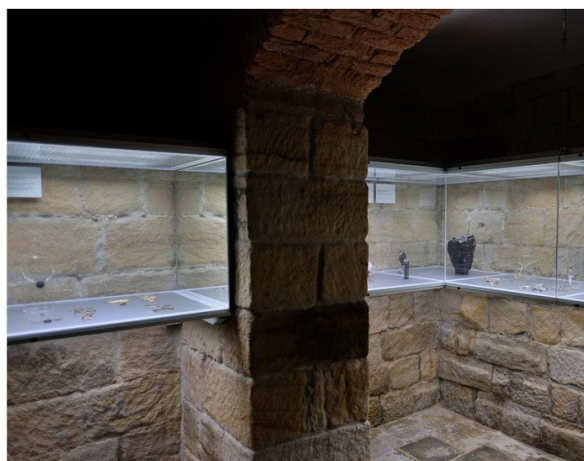
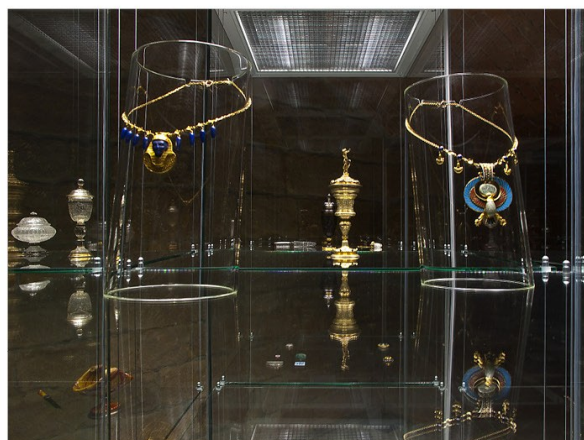
STÁLÁ EXPOZICE – HOROLEZECTVÍ

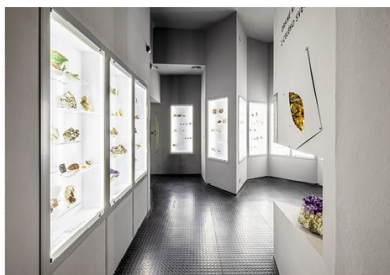
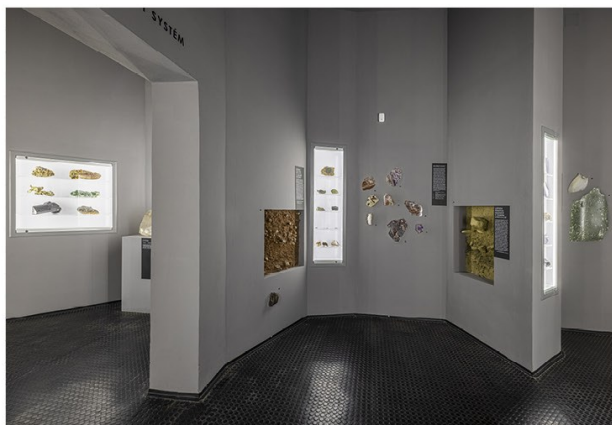
STÁLÁ EXPOZICE - VÝSTAVNÍ SÍŇ VILÉMA HECKELA

STÁLÁ EXPOZICE – KLENOTNICE

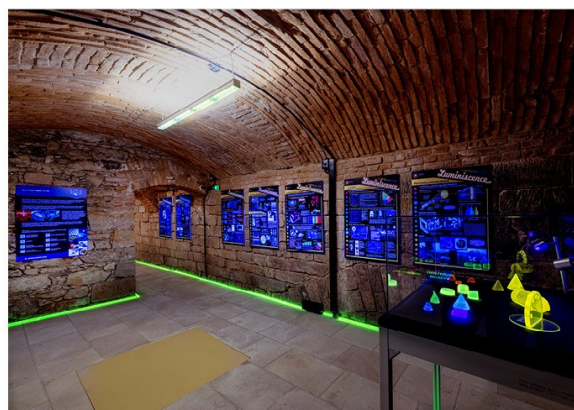
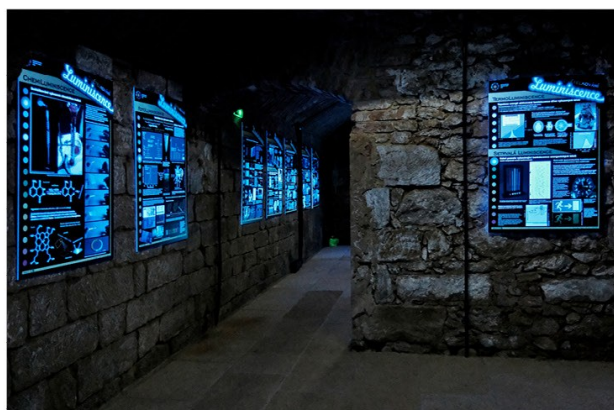
STÁLÁ EXPOZICE – MINERALOGIE A GEOLOGIE

STÁLÁ EXPOZICE – MINERALOGICKÝ KABINET

STÁLÁ EXPOZICE – LUMINISCENCE

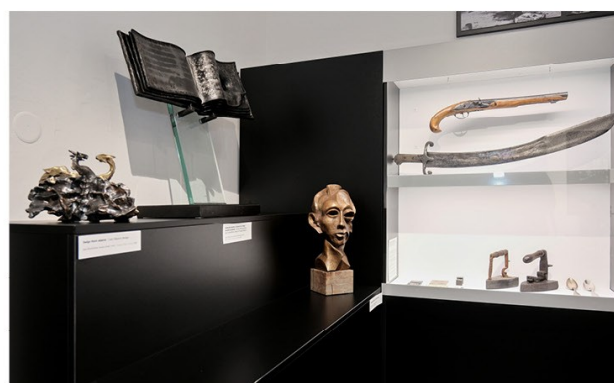
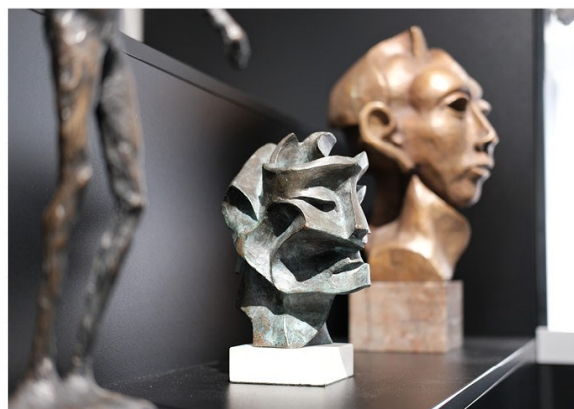
STÁLÁ EXPOZICE – HISTORIE KAMENÁŘSTVÍ

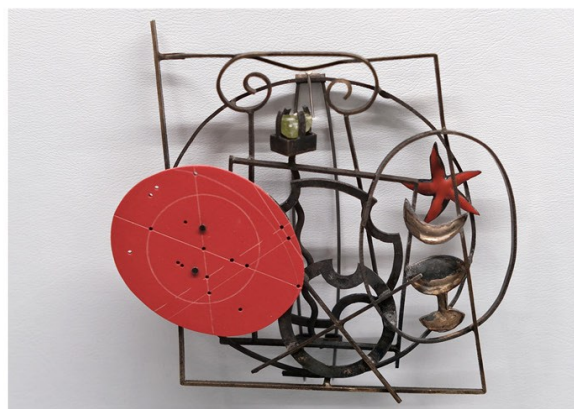
STÁLÁ EXPOZICE – KABINET GRANÁTOVÉHO ŠPERKU

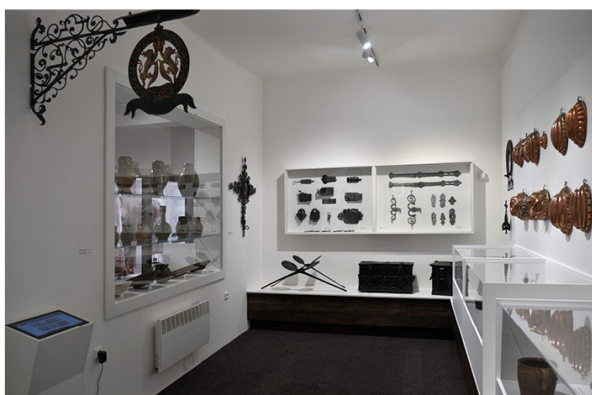
STÁLÁ EXPOZICE – EXPOZICE SUPŠ A VOŠ TURNOV

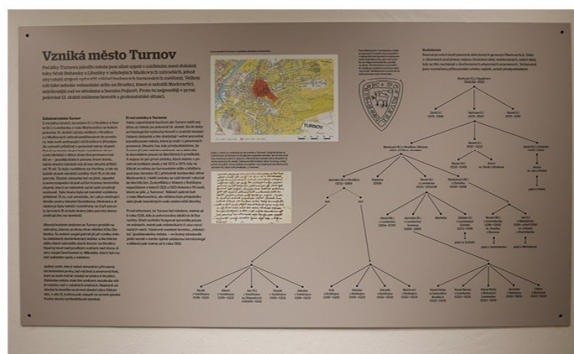
STÁLÁ EXPOZICE – MEZINÁRODNÍ SYMPOZIA SOUČASNÉHO ŠPERKU

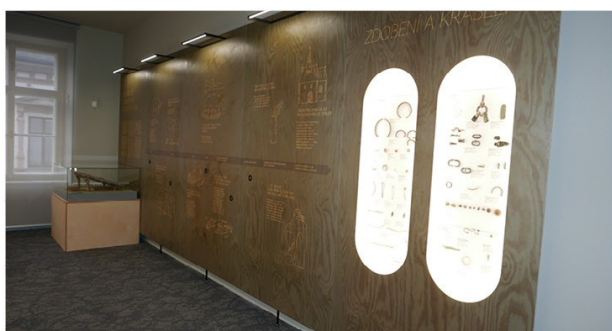
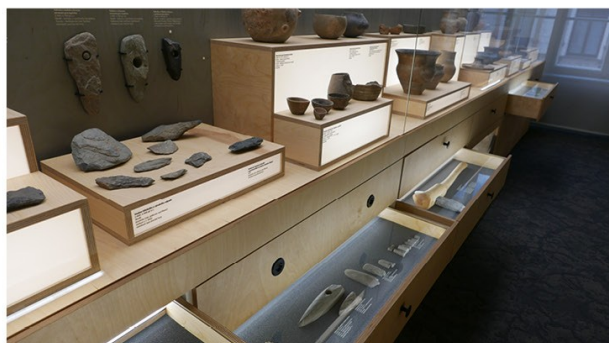
STÁLÁ EXPOZICE – LIDOVÁ KULTURA STŘEDNÍHO POJIZEŘÍ

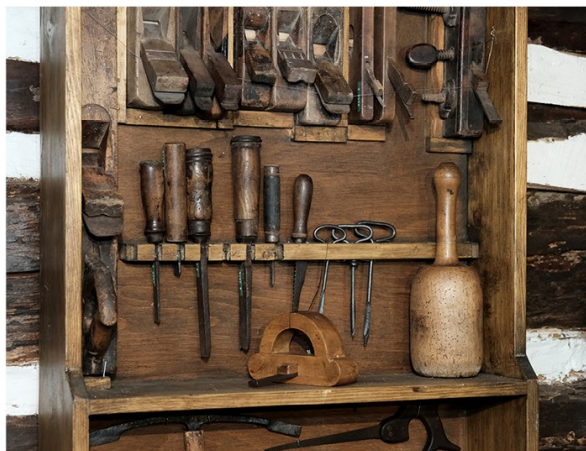
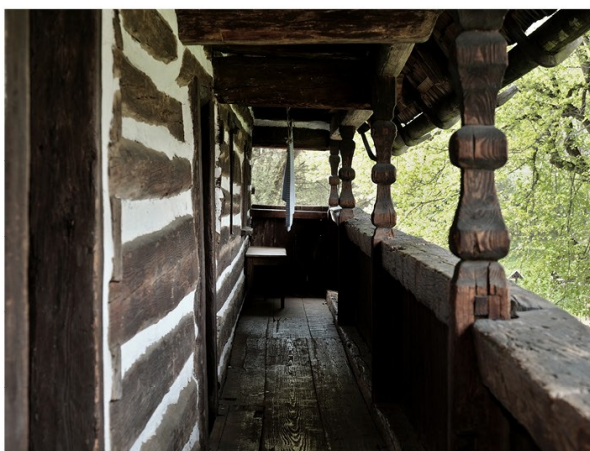
STÁLÁ EXPOZICE – HISTORIE REGIONU

STÁLÁ EXPOZICE – ARCHEOLOGIE

EXPOZICE DLASKŮV STATEK – ZE DŘEVA A PROUTÍ

SPECIFICKÁ ODBORNÁ ČINNOST

VÝSTAVY - VÝSTAVNÍ SÁL

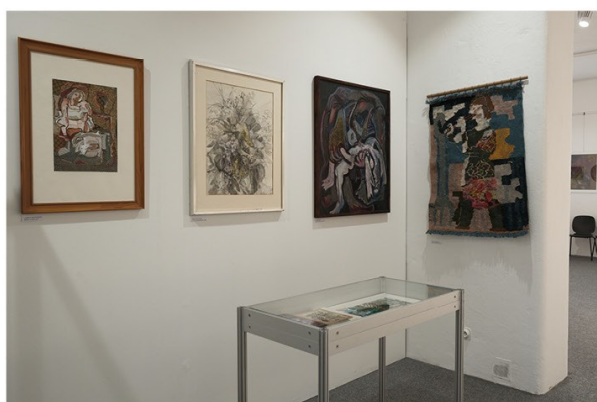
KDE SE PIVO VAŘÍ...

27. 6. 2024 – 2. 2. 2025

VLASTA MATOUŠOVÁ – HMYZ A ROSTLINY ZBLÍZKA

20. 2. – 1. 6. 2025

O (NE)POBITÍ SASÍKŮ POD HRUBOU SKÁLOU

13. 6. 2025 – 1. 2. 2026

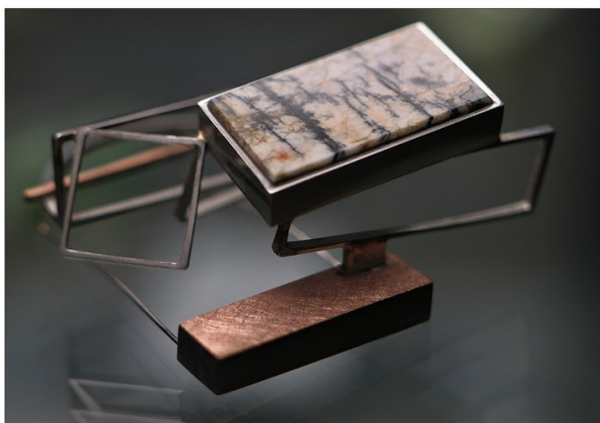
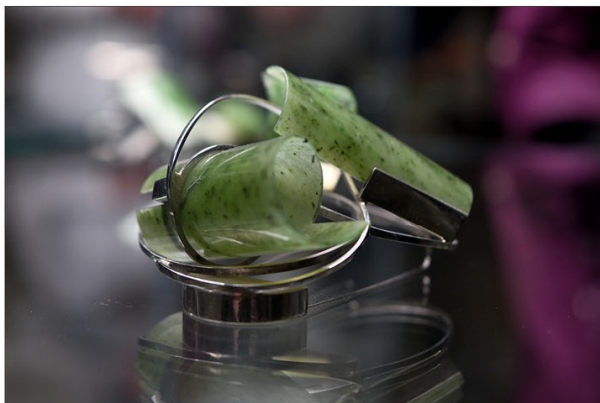
VÝSTAVY – KLENOTNICE

KOPIE SVATOŠTĚPÁNSKÉ KORUNY UHERSKÝCH KRÁLŮ – JIŘÍ URBAN 13. 3. – 20. 4. 2025

DO PRAKU I DO ŠPERKU – KAREL VOTIPKA

24. 4. – 22. 6. 2025

REGENERACE 7

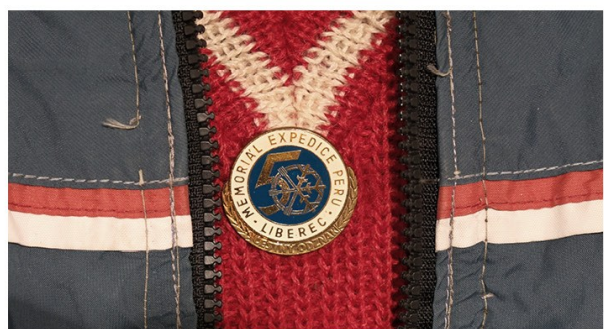
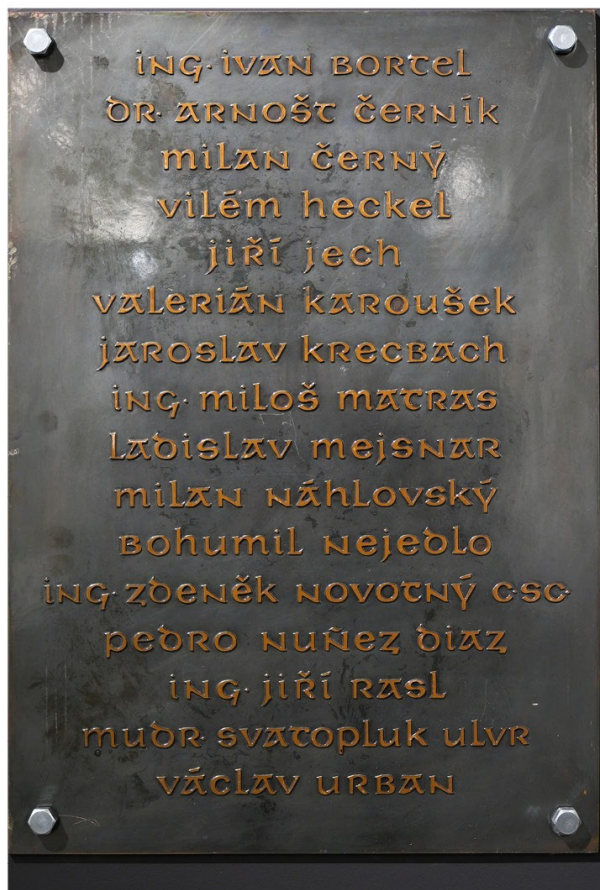
6. 11. 2025 – 18. 1. 2026

VÝSTAVY - VÝSTAVNÍ SÍŇ VILÉMA HECKELA

PERU '70

15. 5. – 7. 9. 2025

VÝSTAVY – PŘEDNÁŠKOVÝ SÁL (DŮM 72)

ŠPÉRA BYLA, JE & BUDE – 140 LET SUPŠ A VOŠ TURNOV

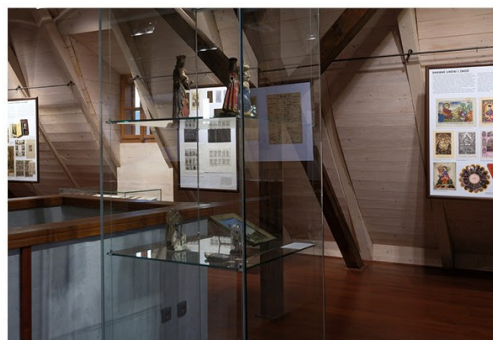
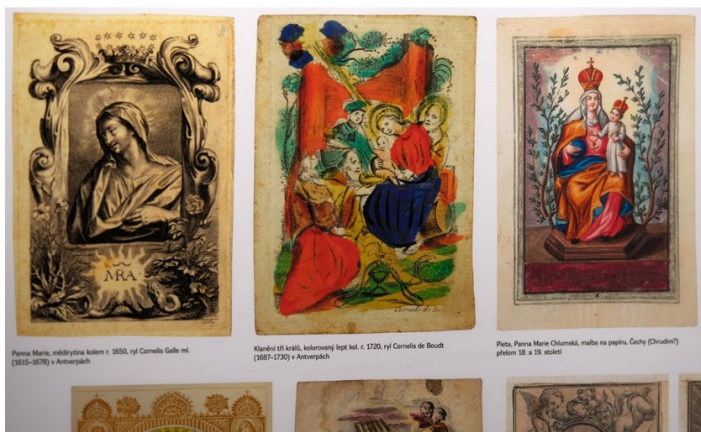
4. 4. 2024 – 2. 2. 2025

VÝSTAVY – KAMENÁŘSKÝ DŮM

NEBESKÁ DRUŽINA – SVATÉ OBRÁZKY

19. 9. 2024 – 19. 1. 2025

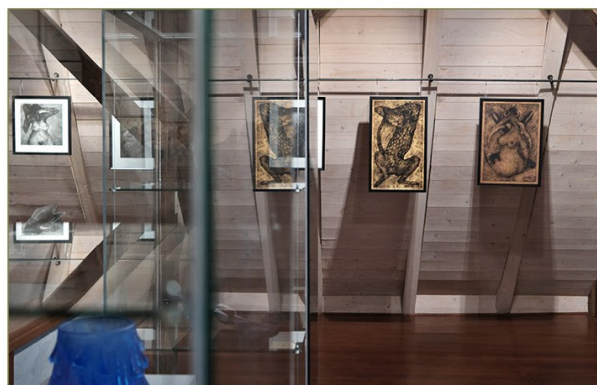
VÝTVARNÝ SALON DĚTÍ A MLÁDEŽE TURNOV 2024

23. 1. – 16. 3. 2025

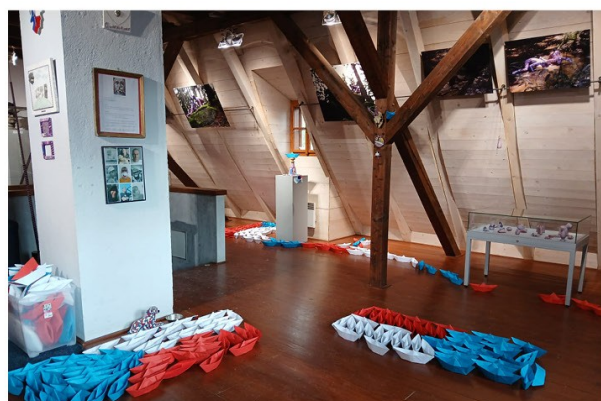
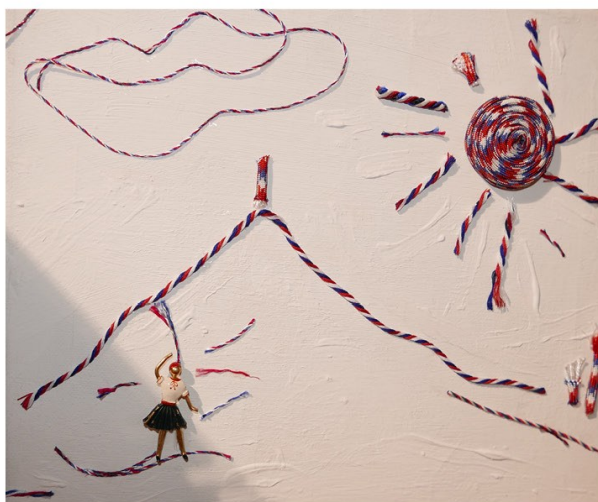
STARÝ SKLEP – VLADISLAV MAŠEK

20. 3. – 18. 5. 2025

ČESKÝ HÁJ – ŠTĚPÁN KLAS

5. 6. – 7. 9. 2025

HRABOŠI MINULOSTI

19. 9. – 9. 11. 2025

OCHRÁNCI

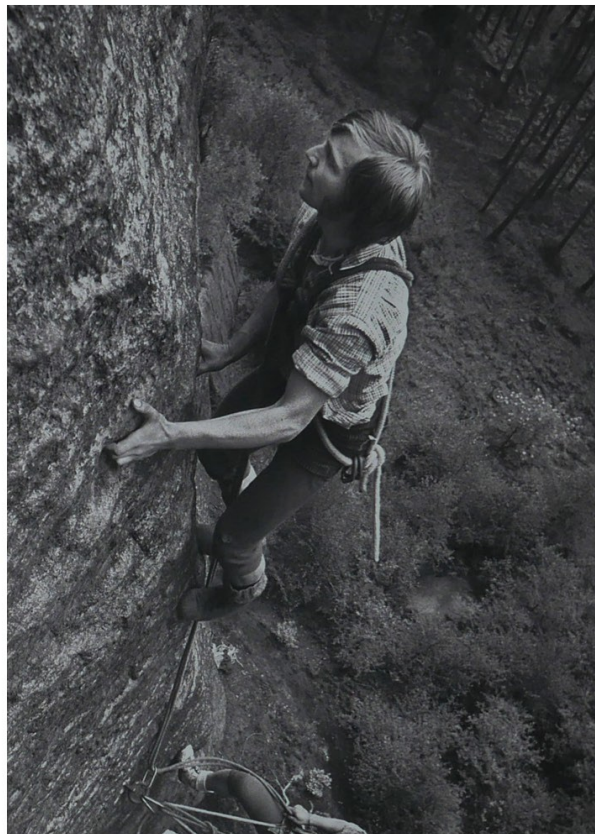
20. 11. 2025 – 1. 3. 2026

VÝSTAVY - VENKOVNÍ GALERIE ZA HOROLEZECKOU EXPOZICÍ

HOROLEZECKÁ FOTOGRAFIE KARLA VLČKA

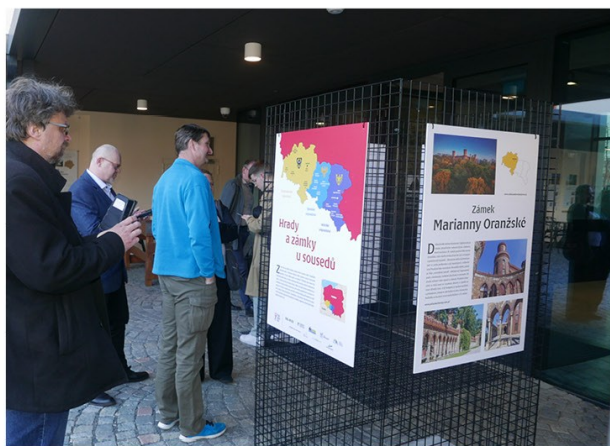
BŘEZEN-ČERVEN 2025

VÝSTAVY – ATRIUM MUZEA

HRADY A ZÁMKY U SOUSEDŮ

4. 4. – 15. 5. 2025

SPECIFICKÁ ODBORNÁ ČINNOST

KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE A NAUČNÉ PROGRAMY PRO VEŘEJNOST

TURNOVSKÁ MUZEJNÍ NOC 2025 – MUZEUM TURNOV

13. 6. 2025

TURNOVSKÁ MUZEJNÍ NOC 2025 – DLASKŮV STATEK DOLÁNKY

13. 6. 2025

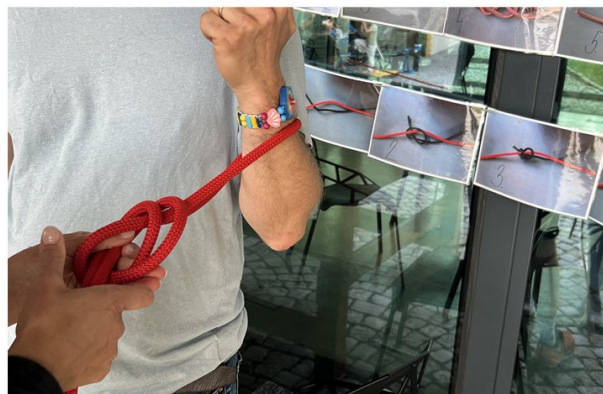

DEN S MINERALOGEM 2025

LEZECKÉ ČTVRTKY

ČERVENEC–SRPEN 2024

PRÁZDNINOVÉ ŘEMESLNÉ SOBOTY (VÝBĚR)

ČERVENEC–SRPEN 2025

ATELIÉR V ROUBENCE – VÝTVARNÝ SALON

BŘEZEN-KVĚTEN / ZÁŘÍ-LISTOPAD 2025

DÍLNY A ANIMACE PRO ŠKOLNÍ SKUPINY I VEŘEJNOST – VÝBĚR

TÝDEN EXPERIMENTÁLNÍ ARCHEOLOGIE

14.-18. 10. 2025

SPECIFICKÁ ODBORNÁ ČINNOST

KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE NA DLASKOVĚ STATKU

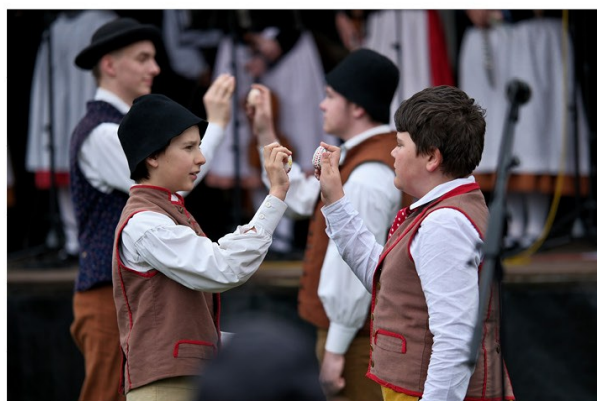
MASOPUST

22. 2. 2025

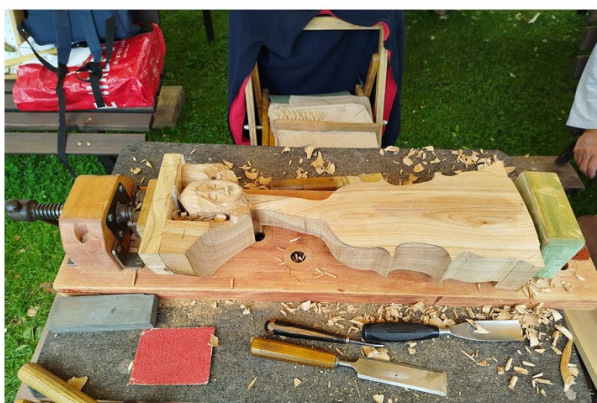
VELIKONOCE NA DLASKOVĚ STATKU

19. 4. 2025

ŘEZBÁŘSKÉ SYMPOZIUM NA DLASKOVĚ STATKU

5.-7. 6. 2025

DNY LIDOVÉ ARCHITEKTURY NA DLASKOVĚ STATKU

19.-20. 7. 2025

POSVÍCENÍ NA DLASKOVĚ STATKU

27. 9. 2025

ADVENTNÍ ZPÍVÁNÍ NA DLASKOVĚ STATKU

6. 12. 2025

SPECIFICKÁ ODBORNÁ ČINNOST

VÝZNAMNÉ AKCE

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ EXPOZICE LIDOVÁ KULTURA POJIZEŘÍ

6. 2. 2025

OTEVŘENÍ EXPOZICE KORUNY CÍSAŘŮ A KRÁLŮ

19. 9. 2025

KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE – MUZEUM SPOLUPOŘADATELEM

STAROČESKÉ ŘEMESLNICKÉ TRHY TURNOV

31. 5. – 1. 6. 2025

VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

CENTRUM PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU – POVĚŘENÉ PRACOVISTĚ

MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY LK – STANISLAV JIROŠ – VÝROBA ČERNÉ BIŽUTERIE

MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY LK – ZDENĚK KUNC – TRADIČNÍ SKLÁŘSKÉ ŘEMESLO

MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY LK – MARIE SITKOVÁ – KOVÁŘSTVÍ A NOŽÍŘSTVÍ

MISTŘI TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY LIBERECKÉHO KRAJE 2025

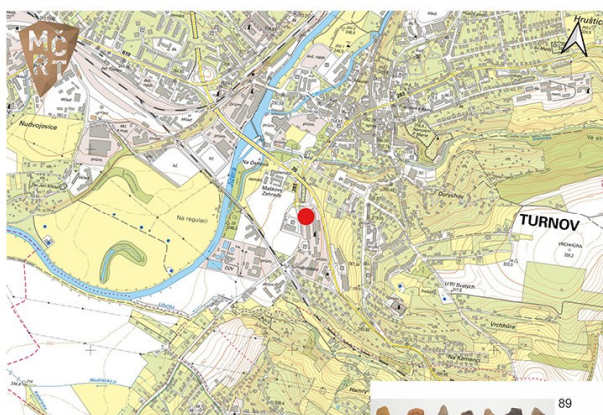
VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

VÝZKUMNÁ ČINNOST ARCHEOLOGICKÉHO ODDĚLENÍ 2025 – VÝBĚR

PRŮMYSLOVÁ ZÓNA VESECKO

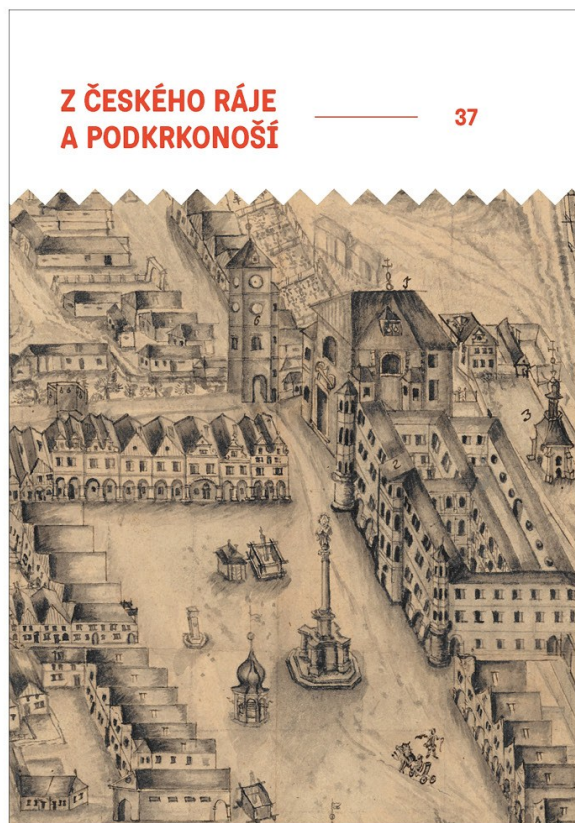

STAVBA VÝZKUMNÉHO CENTRA TOPTEC

EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

ROČENKA Z ČESKÉHO RÁJE A PODKRKONOŠÍ

Obr. 1. Josef Krτίčka, Portrét Antonína Pacity, 1843, olejomalba na plátně 59 x 46,5 cm, signovaná na rubu: Gemalt von Jos. Krτίčka im Mai 1843. (MČR v Turnově, foto Miroslav Cogan)

Obr. 2. Josef Russ, Josef Krτίčka, Portrét Anny Pacitové, 1839 a 1843, olejomalba na plátně 59,5 x 47 cm, signovaná na rubu: Pinxit Jos. Russ aus Trautenuau 4.10.1839, níže signatura Krτίčkova: Verbessert vom Jos. Krτίčka im Mai 1843. (MČR v Turnově, foto Miroslav Cogan)

dobiznami turnovského lékárníka Josefa Radského a jeho rodiny,¹ Barbory Radské, lékárníkovy matky, a Johanna Richtera, otce lékárníkovy manželky Kláry. Portréty Radských a Richtera pocházejí ze září roku 1839. Johann Richter, obchodník s plátnem v Trutnově, zřejmě za svou dcerou do Turnova dojížděl. Je pravděpodobné, že to byl právě on, který Josefu Russovi domluvil zakázku v rodině svého zetě. Malířovy přítomnosti v Turnově tehdy využili i další měšťané. Vedle výše uvedených tak máme v muzeu Russův další obraz z podzimu roku 1839 – portrét

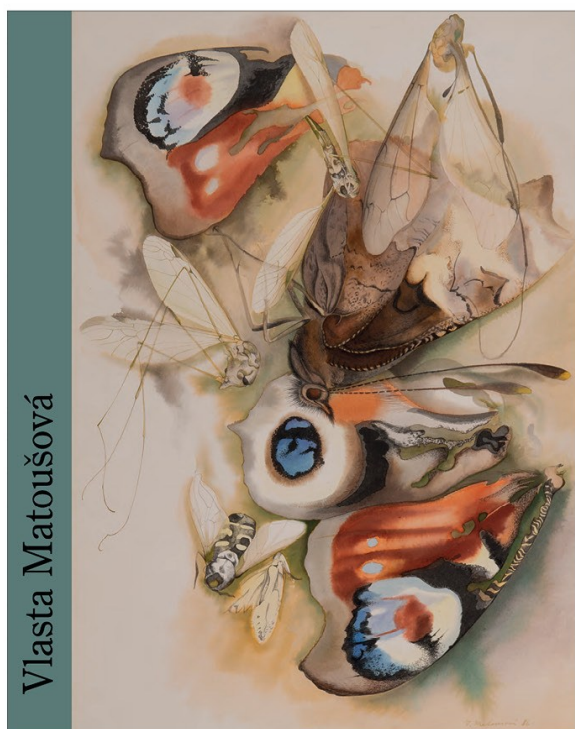
turnovského Antonína Svobody, později prvního voleného starosty města.

Autor Pacitova portréty, Josef Krτίčka, Annin portrét během práce na podobizně jejího manžela v roce 1843 „vylepšil“ (na rubu obrazu je připsáno „verbessert von Jos. Krτίčka“). Čeho se toto vylepšení týkalo snad zjistíme v průběhu restaurování, kdy by mohly být odhaleny přemalby Russova původního obrazu. Pravděpodobně se však jednalo jen o drobné změny nebo doplňky – v minulosti jsme se setkali třeba s tím, že malíř po několika letech přemaloval účes portrétované, aby nebyla

¹ Na skupinovém portréty zasedlém do skálate krajiny nad údolím Jizery, asi na vrch Chocholku, spolupracoval s Josefem Russem jeho otec, krajmal Ignác Russ (1766–1849).

² Josef Krτίčka se narodil v Turnově 16. března 1814, v domě čp. 129 (dnešní Jiráskova ulice). Státní oblastní archiv Hradec Králové, Sbírka matrik Východočeského kraje – farní úřad Turnov, sign. 5263, fol. 108.

VLASTA MATOUŠOVÁ – PUBLIKACE K ŽIVOTNÍMU JUBILEU AUTORKY

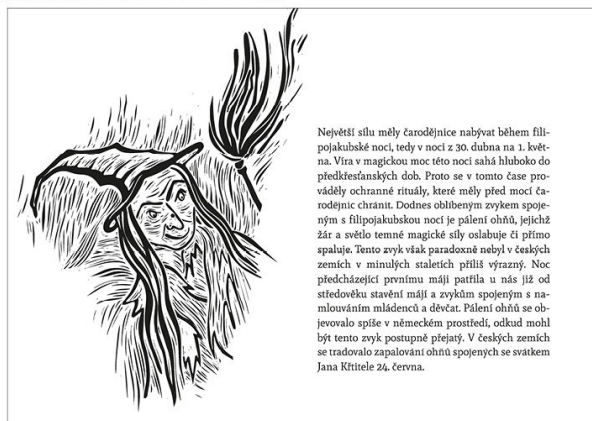

Vlasta Matoušová

O (NE)POBITÍ SASÍKŮ POD HRUBOU SKÁLOU – KATALOG K VÝSTAVĚ

OCHRÁNCI – PUBLIKACE K VÝSTAVĚ

MUZEJNÍ ČTVRTLETNÍK Č. 1 – Č. 4 / 2025

ZDARMA

MUZEUM ČESKÉHO RAJE V TURNOVĚ

1/25 ROČNÍK XXXI.

MUZEJNÍ ČTVRTLETNÍK

Turnovští archeologové
A jejich objev evropského významu.

Lidová kultura Pořízeří
Stála expozice prošla výraznou rekonstrukcí.

Cestou nestorů
Tentokrát se s historikem vydáme z Turnova do Jičína.

Co nás čeká a co bylo?
Přehled akcí a výstav i fotovzpomínky.

Strana 4

Strana 5

Strana 6

Strana 8

VLASTA MATOUŠOVÁ

Autor textu:
LENKA LAURYNTOVÁ

Nepokřivenější výstavní událostí prvního ztvárnění je nepochybně výstava k 70. narozeninám turnovské výtvarnice a pedagogky Vlasty Matoušové (1925–1992). Autorka je svým původem, rodným záměním i místem pedagogického působení pevně spjata s Turnovem a zdejšími regionem, i když krátká část svého života prožila nejprve v Praze a potom v Liberci. Svou dlouholetou pedagogickou činnost si už na ZŠ Turnov či posléze na zdejší šperkařské škole formovala mnohdy generací začínajících výtvarníků, její přínos na poli výtvarného a estetického vzdělávání je zejména mezi odbornou veřejností, zatímco laické publikum má a obdivuje zejména její volnou tvorbu inspirovanou rájovými světem hmyzu.

Vlasta Matoušová se narodila jako třetí, nejmladší potomek do rodiny akademických malířů Dalibora Matouše (1925–1992) a Ludmily Matoušové, rozené Schicklové (1924–2023). Inspirativní a tvůrčí rodinné prostředí dalo výtvarně se projevovat nejen Vlastě, ale také její starší sestře Miladě, která našla svou umělecký výraz ve tkaničnictví,

s nímiž se úspěšně výstavně prezentovala nejen v tuzemsku, ale v posledních letech například ve Francii. Vlasta začala navštěvovat Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě (maturovala v roce 1974), konkrétně tradiční obor tvorba a výroba železnobrodských skleněných

Vlasta Matoušová, detail, 1981

ZDARMA

MUZEUM ČESKÉHO RAJE V TURNOVĚ

2/25 ROČNÍK XXXI.

MUZEJNÍ ČTVRTLETNÍK

Hostinec U Patečků
Další kapitola turnovských dějin turistiky.

Brož Thomase Gentilleho
Víc než pouhý dar do sbírky muzea.

Podvod na druhou
I šlisky mohou mít své empy.

Co nás čeká a co bylo?
Přehled akcí a výstav i fotovzpomínky.

Strana 4

Strana 5

Strana 3

Strana 8

Blaskův statek: živá historie lidové architektury

Autor textu:
VLADIMÍR JAKUBČÍK

Blaskův statek zanechal před 130 lety svůj výrazný otisk celý ideou lidové architektury na Národopisné výstavě Československé v Praze. Až se roku 1895 stala mimoladnou kulturní a společenskou událostí a představa oslavu lidové kultury a národní identity. Trvala téměř půl roku a navštívili ji dva miliony návštěvníků. Česká společnost prostřednictvím této akce demonstrovala před celou Evropou svou národní identitu a touhu po politické emancipaci. Navštívil ji v Královské obce byly kromě výstavních pavilónů vystavovány typy lidových staveb ze všech českých a moravských regionů. Z oblasti Pořízeří to byl statek z okolí Turnova, postavený podle projektu architekta Jana Vejchry, jenž byl hlavně inspirovan

krešby Jana Proška. Turnovský malíř Jan Prošek patřil mezi první nadšené badatele, kteří upomínali na významnost lidového stavitelství na Turnovsku, zejména pak na objekt Blaskova statku v Dolánkách. Bývala srovnávaná s podobou z r. 1654 sedláků

stavitelství v Čechách. Objekt se nachází v údolí řeky Jizery ve vsi Dolánky, která byla až do roku 1945 součástí hrubobrodského panství. Prvním držitelem usedlosti, později nazývané Blaskův statek, byl podle berní ruly z roku 1654 sedlák

Jan Prošek, Blaskův statek, kresba, 18. století

ZDARMA

MUZEUM ČESKÉHO RAJE V TURNOVĚ

3/25 ROČNÍK XXXI.

MUZEJNÍ ČTVRTLETNÍK

Krajinná výstava a „Sasíci“
Spojení o třech místech mnoho nevíte.

Zlatá stezka Českého ráje
Pokračování seriálu Kudy se železilo dříve VI.

Bitva pod Hrubou Skalou
Souvislosti známého obrazu tentokrát optikou archeologů.

Co nás čeká a co bylo?
Přehled akcí a výstav i fotovzpomínky.

Strana 4

Strana 6

Strana 5

Strana 8

Pobití Sasíků v kontextu historické malby

Autor textu:
MIROSLAV ČOČAN

V roce 1995 jsme k stému výročí vzniku obrazu Pobití Sasíků pod Hrubou Skalou uspořádali v turnovském muzeu výstavu Česká historická malba. Setly se tu, v soukromí našeho oblého plátna, obrazy předních českých malířů 19. století – Machka, Tadiška, Čermáka, Hynaise, Albe, Brožka a dalších, většinou zapojené z Národní galerie v Praze. Historická malba byla od renesance považována za nejvyšší malířský žánr. Od umělců totiž vyžadovala nejen obvyklé malířské dovednosti, ale také širší historické vědomosti a ideovou koncepci, s níž historickou událost ztvárňovali. Připomeňme tu třeba malířskou výrobu Národního divadla cílící na národní vlastenecké povídky nadstavby. V 19. století byl obraz či grafika do muzeje fotograficky nejdokonalejší vizuální médium, a historická malba tak většinou nesla i silné

ideologické nebo etické poselství. Neradikální s faktickým dosahem. Připomeňme třeba plátno Vor Medvědy (1819) Theodora Gericaulta, které po zveřejnění vyvolalo v Paříži skandál a znovu otevřelo umělecký případ 147 troskotaných ztroskotaného plavidla, opuštěných druhou lodí a ponechaných napospas moři, žití, kanibalismu, slávnosti. Ze známých českých děl tohoto zaměření můžeme zmínit alespoň Brožkovu Jana Husa před kostnickým koncilem (1883). Oběma díly nejme naklonění velkým gestům a patosu. V 19. století, v době

zavření národního obrození, tomu však bylo jinak. Na Brožkovu Husa se do Prahy jezdily podívat výpravy z celých Čech a Moravy, a přestože se historická malba pletla, ještě si pomateme turistické zájmy, které do Turnova na „Pobití Sasíků“ jezdily od roku 1974, kdy byl obraz zpřístupněn. Jisté byl obdivován především pro imponující rozměry, ale mnoho diváků si uvědomovalo i jeho etickou dimenzi. Rozhodující měrou se na působivost obrazu podílelo však i zrcadlitelné realistické podání, které je

Obraz Pobití Sasíků pod Hrubou Skalou, výtisk 10 x 5,5 m

ZDARMA

MUZEUM ČESKÉHO RAJE V TURNOVĚ

4/25 ROČNÍK XXXI.

MUZEJNÍ ČTVRTLETNÍK

Tanzání
Tajemství modrého kamene, nový muzejní přístupek.

Z dějin turnovských Pířebh Benedygy stěží z besedických skalich.

Archeologické výzkumy
Nová archeologická zjištění z nalezišť na Turnovsku.

Co nás čeká a co bylo?
Přehled akcí a výstav i fotovzpomínky.

Strana 3

Strana 4

Strana 5

Strana 8

Zařikávám vás, zlé škodice!

Autor textu:
MICHAELA HAVELKOVÁ

Etnologické oddělení Muzea Českého ráje v Turnově připravuje výstavu s názvem Ochráněcí – Magické předměty a ochranné domy a hospodářství. Návštěvníkům se otevře 20. listopadu a potrvá do 1. února 2026. Kurátory výstav se zhostili etnologové Václav Holas a Michaela Havelková. Výstava bude pojednat o magické ochranné domy a hospodářství v tradiční lidové kultuře a náčteníka uvede do světa pověrečné magie. Každodenní lidské bytí bylo v minulosti obklopeno nepřehlednými silami. Člověk vnímal svůj svět jako místo plné nebezpečí a nejistoty. Šlo o síly a nativní síly, které na člověka číhaly, byly různého charakteru: živelné pohromy, nemoci či nadpřirozené bytosti. Lidé proto hledali způsoby, jak se chránit – pomocí magických předmětů, bylin, rituálů a symbolů. Jedou z široké škály témat, které výstava představí, je víra v existenci čarodějnic a jejich negativní působení uvnitř lidského

společnosti. Tato představa byla rozšířená ve všech výškových kulturách a za čarodějnic byla považována osoba, která ve spojení s nadpřirozenými silami škodil jednotlivcům

ve svém okolí. Podle antropologických interpretací se vírou v čarodějnický jev vyvíjí potřeba vysvětlit negativních jevů

Tatiana, přístupek ze dřevěné nádob zasažené, Český ráj, 18. století

STAVEBNÍ PRÁCE A REKONSTRUKCE

FOTOVOLTAIKA

LAPIDÁRIUM

